

स्वास्थ्य मन्त्रालय मातहतका निकायहरुबाट सञ्चालन गरिने वार्षिक
कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयन मार्गदर्शन

आ.व. २०८०/८१

प्रदेश सरकार
स्वास्थ्य मन्त्रालय
कोशी प्रदेश, बिराटनगर

प्रत्येक कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा सम्बन्धित निकायले देहाय बमोजिम पालना गर्नु/गराउनुपर्नेछः

- क. स्वीकृत कार्यक्रम संचालनको लागि उद्देश्य परिपूर्ति हुने गरी अग्रिम संचालन प्रक्रिया र योजना तयार गरि अख्तियार प्राप्त अधिकारिबाट स्वीकृत गराउनु पर्दछ।
- ख. कार्यक्रम संचालन गर्दा विनियोजित बजेट, कार्यक्रमको उद्देश्य अनुरूप कार्यक्रमको प्रकृति र बजेटको परिधि भित्र रही अधिकतम उपलब्धि प्राप्ति गर्ने गरी प्रचलित "सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३," "सार्वजनीक खरिद नियमावली, २०६४," भ्रमण ऐन तथा नियमावली, प्रदेश सरकारको आर्थिक ऐन, "सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धि निर्देशिका तथा अन्य सम्बन्धित ऐन, नियमावली, कार्यविधि, निर्देशिका नयाँ निर्माण भए सो समेत बमोजिम कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ।
- ग. कार्यान्वयनको क्रममा यस मार्गदर्शन बमोजिम कुनै कृयाकलाप संचालनका लागि प्रचलित नियम कानून परिपालना गर्न कुनै किसिमको दुविधा/बाधा उत्पन्न भए कार्यालय प्रमुखले लिखित रूपमा मन्त्रालयसंग समन्वय गरी आवश्यक कार्य अघि बढाउनुपर्नेछ।
- घ. योजना अनुसार क्रियाकलाप सम्पन्न भए पश्चात आर्थिक, भौतिक र वित्तीय प्रगति तथा उपलब्धि सहितको प्रतिवेदन सम्बन्धित अधिकारी र निकायमा अनिवार्य पेश गर्नु पर्दछ।
- ङ. सामग्री खरिद, करार सेवामा कर्मचारी नियुक्त गर्दा सार्वजनिक खरिद ऐन, नियमावली र प्रदेश सरकारको कार्यविधि पूर्ण रूपमा पालना गरी गुणस्तरको यकिन गर्नु पर्नेछ।
- च. यस मार्गदर्शनमा उल्लेखित कुराहरूलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने गराउने जिम्मेवारी कार्यालय प्रमुखको हुनेछ र कार्यान्वयनमा समन्वयकारी भूमिका फोकल पर्सनको हुनेछ। फोकल पर्सन विषयसंग सम्बन्धित हुनुपर्नेछ। यदि विषयसंग सम्बन्धित फोकल पर्सन नभएको खण्डमा उक्त विषयमा दक्ष कर्मचारीलाई फोकल व्यक्तिको जिम्मेवारी दिनुपर्नेछ।

विषय सूचि

१.	स्वास्थ्य कार्यालयमा जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला स्थापना तथा संचालन	७
२.	प्रादेशिक एम्बुलेन्स तथा पूर्व अस्पताल व्यवस्थापन समिति बैठक भत्ता.....	८
३.	जिल्ला स्तरमा आर.आर.टि. बैठक तथा समिक्षा	९
४.	जनस्वास्थ्य अधिकृत करार.....	१०
५.	आंग खस्ने समस्या भएका महिला हरुका लागि Screening कार्यक्रम तथा RH Morbidity व्यवस्थापन	११
६.	स्थानीय सरोकारवालाहरूसंगको समन्वयमा कुपोषित बालबालिकाहरुको Screening कार्यक्रम	१२
७.	क्षयरोग संकाशपद बिरामीको खोज पडताल कार्यक्रम	१५
८.	स्वास्थ्य संस्था / एम्बुलेन्स लगायत अन्य कार्यक्रम नविकरण / अनुगमन	२४
९.	विद्यालय नर्सिङ्ग कार्यक्रम-करार कर्मचारी पोशाक खर्च र सेवाकरार निरन्तरता तलब	२५
१०.	विद्यालय नर्स कार्यक्रम संचालन खर्च.....	२६
११.	विद्यालय नर्सिङ्ग कार्यक्रमको समीक्षा.....	२७
१२.	पब्लिक हेल्थ नर्स करार.....	२८
१३.	समुदायमा आधारित नसर्ने रोग रोकथाम कार्यक्रम.....	२९
१४.	कोल्डचेन व्यवस्थापनको लागि कोल्ड चेन असिस्टेन्ट करार.....	३२
१५.	हाइड्रोसिल सर्जरीको लागि निसुल्क सल्यक्रिया सेवा.....	३४
१६.	साझेदार संस्थाको समन्वयमा प्रादेशिक बर्न हस्पिटल निर्माणको लागि पुजीगत अनुदान.....	३६
१७.	आपतकालीन र आकस्मीक स्वास्थ्य सेवा व्यवस्थापन	३७
१८.	घरमा आधारित वृद्धि अनुगमन कार्यक्रमका लागी साल्टर स्केल खरीद	३८
१९.	इन्टोमोलोजी ल्याव सेटअपका लागी औजार उपकरण खरीद	३८
२०.	विद्यालय नर्सिङ्ग कार्यक्रमका लागी औजार उपकरण खरीद.....	३९
२०.	पोर्टेवल अल्ट्रासाउण्ड मेशिन खरीद.....	३९
२१.	हिमाली / पहाडी जिल्लामा सुविधाजनक पुर्ण व्यवस्थित Strategic Birthing Centre संचालन गर्न औजार उपकरण तथा अन्य सामग्री व्यवस्थापन	४०
२२.	TB रोगको प्रभावकारी खोजपडतालका लागी औजार उपकरण खरीद.....	४०
२३.	निःशुल्क औषधी तथा अन्य औषधी खरिद.....	४१
२४.	क्याल्सियम खरिद.....	४२

२५.	हेमोफिलिया रोगको व्यवस्थापनका लागि औषधि खरिद	४३
२६.	थालासीमिया लगायत वंशानुगत रोगहरुको व्यवस्थापनको लागि औषधि खरिद.....	४३
२७.	भेक्टरवर्न डिजिजको कीट खरीद.....	४४
२८.	स्वास्थ्य शिविर सन्चालनका लागि मोवायल भ्यान खरीद.....	४४
२९.	mp १ MA HIV ½ Viral Load Machine खरिद.....	४५
३०.	Protein Electrophoresis / HPLC Machine खरीद तथा जडान.....	४५
३१.	मुटुरोगीहरुको उपचारका लागि BPKIHS लाई औषधी खरिद तथा व्यवस्थापन	४६
३२.	प्रयोगशाला सम्बन्धी Standard Opearating Procedure (SOP) तथा Guidelines निर्माण	४६
३३.	प्रयोगशाला सम्बन्धी कार्यक्रमको अनसाइट कोचिड् तथा सहजिकरण	४७
३४.	Quality Control /Quality Assurance सम्बन्धी तालिम.....	४८
३५.	जिल्लाका अस्पतालहरुमा Histopathology / Cytology सेवा अन्तर्गत क्यान्सर परिक्षणका लागि नमुना संकलन गरी प्राप्त रिपोर्ट सम्बन्धित अस्पतालहरुमा प्रेषण गर्ने कार्यक्रम	४८
३६.	CTS तालिम	४९
३७.	सुरक्षित गर्भपतन तालिम CAC तालिम	४९
३८.	औषधिको प्रयोगद्वारा सुरक्षित गर्भपतन (MA) सेवा सञ्चालनका लागि तालिम.....	५०
३९.	प्रदेशका OCMC sfo{qmd सञ्चालित अस्पतालहरुमा कार्यरत चिकित्सक तथा स्टाफनर्सहरुका लागि जेण्डर बेण्ड भायलेन्स (GBV) तालिम.....	५०
४०.	किशोर किशोरी मैत्री यौन तथा प्रजननस्वास्थ्य तालीम ASRH	५१
४१.	हिमाली र पहाडी जिल्लामा सुविधाजनक, पूर्णव्यवस्थित Strategic Birthing Center व्यवस्थापन गर्नसक्ने जनशक्ती निर्माण गर्न स्थानीय तहको साझेदारीमा नर्सिङ कर्मचारीलाई तालिम	५२
४२.	तालिम साइट सुदृढिकरण	५३
४३.	EHR सेवा संचालन तथा बिस्तार	५३
४४.	Server Upgradation (Health Directorate).....	५५
४५.	विद्यालय नर्सिङ्ग कार्यक्रम-सेवाकारार निरन्तरता तालिम	५६
४६.	विद्यालय नर्सको लागि नसर्ने रोग तथा मानसीक स्वास्थ्य सम्बन्धि अभिमुखीकरण.....	५७
४७.	विद्यालय नर्सिङ्ग कार्यक्रमको समीक्षा.....	५८
४८.	अल्पसंख्यक, गरिव, पिछडीएका महिलाहरुको स्वास्थ्य सम्बन्धि समस्या पहिचानको लागि आमा समूह तथा म.सवा.स्व.सेविका हरुको उपस्थितिमा बृहत अन्तरक्रियात्मक कार्यक्रम	५९

४९.	पूर्ण खोप प्रदेश सुनिश्चितता तथा दिगोपना घोषणा.....	६०
५०.	विपद पूर्व तयारी तथा Contingency Plan सम्बन्धि छलफल.....	६२
५१.	स्वास्थ्य संस्थामा भएको जन्म सम्बन्धि सूचनालाई सुचना प्रविधिको माध्यम बाट व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रणालीलाई उपलब्ध गराई व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रणालीलाई सुदृढीकरण गर्ने	६३
५२.	महामारी तथा विपद व्यवस्थापन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कार्यक्रम	६४
५३.	स्वास्थ्य संस्थामा भएको मृत्यु सम्बन्धि सूचनालाई सुचना प्रविधिको माध्यम बाट व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रणालीलाई उपलब्ध गराई वास्तविक मृत्युको कारण सहित व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रणालीलाई सुदृढीकरण गर्ने।	६५
५४.	ग्रामिण आमा स्वास्थ्य सुरक्षा कार्यक्रमको समिक्षा	६६
५५.	HIV Service Site Monitoring/Supervision and Onsite Coaching.....	६७
56.	जनस्वास्थ्य कार्यक्रमहरूको RDQA	६८
५७.	Hospital मा Clinical Audit सम्बन्धि Mentoring.....	७०
५८.	कर्मचारी करार परीक्षा संचालन	७१
५९.	Maternity Ward निर्माण.....	७२
६०.	औजार उपकरण खरिद	७२
६१.	कर्मचारी करार	७४
६२.	आङ्ग खस्ने समस्या भएका महिलाहरूको निशुल्क शल्यक्रिया कार्यक्रम.....	७७
६३.	प्रदेश स्तरीय स्वास्थ्य संस्था तथा सरकारी अस्पतालहरूको न्यूनतम सेवा मापदण्ड कार्यक्रम	७७
६४.	Maternity Waiting Home(प्रसुति प्रतिकक्षा कक्ष) सञ्चालन खर्च.....	८०
६५.	प्रसुति जटिलताका लागि रिफरल सेवा	८१
६६.	संक्रमण रोकथाम तथा सरसफाई सामग्री खरिद.....	८२
६७.	नयाँ भवन व्यवस्थापनका लागि औजार उपकरण खरिद	८३
६७.	इनरुवा अस्पतालको भवनको तला थप गर्ने.....	८४
६८.	जिल्ला अस्पताल इलामको कम्पाउन्ड वाल निर्माण.....	८५
६९.	जिल्ला अस्पताल वरिपरी पर्खाल निर्माण	८५
७०.	Biomedical Hub सञ्चालन खर्च	८६
७१.	आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र/अस्पतालहरूको न्यूनतम सेवा मापदण्डको अनुगमन	८७
७२.	आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम सम्बन्धि समन्वयात्मक समीक्षा	८७

७३.	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूका लागि आयुर्वेद सेवा सम्बन्धि अभिमुखीकरण कार्यक्रम.....	८८
७४.	आयुर्वेद अस्पताल सचालन सुदृढीकरण.....	८९
७५.	चिकित्सक स्वास्थ्यकर्मी तथा हेल्पर करार.....	९०
७६.	भवन निर्माणको लागि DPR तयार.....	९२
७७.	आयुर्वेद औषधि खरीद.....	९३
७८.	होमियोप्याथी औषधि खरीद.....	९४
७९.	निःशुल्क विशेषज्ञ आयुर्वेद स्वास्थ्य शिविर.....	९५
८०.	आयुर्वेद चिकित्सकहरूलाई CME कार्यक्रम.....	९५
८१.	कार्यालय परिसरमा नमुना जडीबुटी उद्यान निर्माण.....	९६

१. स्वास्थ्य कार्यालयमा जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला स्थापना तथा संचालन

शीर्षक	विवरण
खर्चशीर्षकनं.	३११२२
कृयाकलाप कोड	११४.९.३.
पृष्ठभूमि/परिचय	जनस्वास्थ्य समस्याको रूपमा रहेका सरुवा तथा संक्रामक रोगहरु दादुरा, क्षयरोग, कालाजार, मलेरिया, पोलियो, एच.आई.भी./एड्स आदिको अन्तराष्ट्रिय, राष्ट्रिय लक्ष्य, उद्देश्य अनुरूप नियन्त्रण, निवारण र उन्मुलन तथा अन्य संभावित प्रकोप र महामारी नियन्त्रण र व्यवस्थापनका लागि रोगको सर्भिलेन्स र रोग पहिचान, निदानमातिब्रता दिन आवश्यक भएको र प्रयोगशाला परिक्षणको गुणस्तर समेत यकिन गर्न स्वास्थ्य कार्यालयमा प्रयोगशाला शाखा एवं जनशक्तिको समेत व्यवस्था रहेको छ । उक्त कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा संचालन व्यवस्थापनको लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्य	स्वास्थ्य कार्यालयहरुमा प्रयोगशाला स्थापना तथा संचालनका लागि आवश्यक सामग्री खरिद गरी सेवा संचालन गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धी	<ul style="list-style-type: none"> लक्ष्य तोकिएका रोगहरुको सर्भिलेन्स, रोग पहिचान, निदान भै रोग नियन्त्रण, निवारण, उन्मुलनको अवस्थाको मुल्यांकन भई लक्ष्य हाँसिल गर्न टेवा पुग्ने छ ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित कार्यालयका प्रयोगशाला तर्फका कर्मचारीको संयोजनमा प्रयोगशाला शाखाको कार्य विवरण अनुसार संचालन गर्नु पर्ने सेवा, समसामयिक अवस्था समेतलाई ध्यानमा राखी प्रयोगशालाको न्युनतम आधारभूत पूर्वाधारको मुल्यांकन र विश्लेषण गरि सेवा संचालन गर्न कार्यालयमा थप आवश्यकता औजार उपकरण तथा प्रयोगशाला सामग्री (kit, reagent) लगायत निर्धारण गर्ने । प्रयोगशालाको लागि यदि microscope नभएमा पहिलो प्राथमिकतामा microscope खरिदको योजना गर्ने र बचत रकम बाट अन्य सामग्री खरिद गर्ने । Microscope तथा अन्य उपकरण खरिद गर्नु परेमा प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालाका बायोमेडिकल ईन्जिनियरबाट टेक्निकल स्पेसिफिकेसन तयार गर्ने र reagent/ test kit खरिद गर्नको लागि प्रयोगशाला विशेषज्ञ (प्रदेश तहको) बाट स्पेसिफिकेसन तयार गरेर मात्र खरिद गर्नुपर्नेछ । <p><u>सामग्री आपूर्ति गरी प्रयोगशाला संचालन पश्चात को कार्य :</u></p> <ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य कार्यालयको प्रयोगशालामा क्षयरोग, औलो, कालाजारको नमुना संकलन र परिक्षण गर्ने तोकिएका समुहको एच.आई.भी. परिक्षण गर्ने

	<ul style="list-style-type: none"> • आकस्मिक अवस्था र महामारी (जस्तै Dengue) को अवस्थामा तोकिए बमोजिम नमुना संकलन र परिक्षण गर्ने • AES, शंकाशपद दादुरा, AFP को नमुना संकलन, भण्डार र ढुवानी गर्ने • जिल्ला भित्र स्थानीय तह / स्वास्थ्य संस्थामा प्रयोगशाला संचालनमा रहेको भए अनुगमन, सहजीकरण गर्ने साथै क्षयरोग, औलो, कालाजारको परिक्षणको गुणस्तर नियन्त्रण र अनुगमन गर्ने • प्रयोगशाला परिक्षण गर्ने गरेका तर प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालामा गुणस्तर नियन्त्रणमा संलग्न नभएका प्रयोगशालाको परिक्षण भएका नमुना संकलन गरि जिल्लामा गुणस्तर परिक्षण गर्ने साथै त्यस्ता नमुना प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालामा समेत गुणस्तर नियन्त्रणको लागि अनिवार्य पठाउने • स्वास्थ्य कार्यालय र जिल्ला भित्रका अन्य प्रयोगशालामा भएका माथि उल्लेखित परिक्षणको अभिलेख अद्यावधिक गरि मासिक प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालामा प्रतिवेदन गर्ने • स्थानीय तह, स्वास्थ्य संस्थामा संचालनमा रहेका प्रयोगशालाको अनुगमन, नियमन गरी प्रतिवेदन गर्ने।
वित्तीय व्यवस्थापन/ प्रतिवेदन प्रणाली	<p>विनियोजित बजेट बाट कार्य योजना अनुसार उपकरण, reagent/ kit/अन्य व्यवस्थापन गर्दा सार्वजनिक खरिद ऐन, र नियमावली तथा आर्थिक ऐन, नियम र खर्च कार्यविधिको अधिनमा रही खर्च र व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ ।</p> <p>कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात मासिक प्रतिवेदन निर्देशनालय, प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला र मन्त्रालयलाई एक प्रति उपलब्ध गराउनुपर्ने छ।</p>
सञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य कार्यालयहरु सबै (१४ जिल्ला)

२. प्रादेशिक एम्बुलेन्स तथा पूर्व अस्पताल व्यवस्थापन समिति बैठक भत्ता

शीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	२११३४
कृयाकलाप कोड	.1.2.4२
परिचय/ पृष्ठभूमी	जिल्ला तहमा संचालनमा रहेका एम्बुलेन्सहरुको सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता ल्याउन तथा राष्ट्रिय एम्बुलेन्स निर्देशिका, २०७८ बमोजिम नियमन समेत गर्न जिल्ला एम्बुलेन्स समितिहरुको नियमित बैठक बसी समिक्षा एवं थप व्यवस्थापन गर्न यो शीर्षकमा बजेट विनियोजन गरिएको छ।
उद्देश्य	राष्ट्रिय एम्बुलेन्स निर्देशिका, २०७८ बमोजिम एम्बुलेन्स सेवा लाई थप प्रभावकारी

	बनाउने।
अपेक्षित उपलब्धी	जिल्लामा रहेका एम्बुलेन्सहरूको गुणस्तर नियमन तथा सेवा सञ्चालन प्रकृत्यामा आवश्यक सहजीकरण हुनेछ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय एम्बुलेन्स निर्देशिका, २०७८ मा रहेको व्यवस्था बमोजिम गठीत जिल्ला एम्बुलेन्स व्यवस्थापन समितिको नियमित बैठक बस्नुपर्नेछ। सो समितिले उक्त निर्देशिकामा भएको व्यवस्था अनुसार (परिमार्जन भएमा सो समेत) बमोजिमका कार्य गरी निर्णयहरूको अभिलेख अध्यावधिक गरी राख्नुपर्नेछ। एम्बुलेन्स खरिद तथा सेवा सञ्चालन गर्ने अनुमतिको सिफारिस पनि सोही समितिले प्रदेश मन्त्रालयमा गर्नुपर्नेछ। आवश्यकता अनुसार अनुगमन, बैठक भत्ता र सो संग सम्बन्धित अन्य खर्च यसै शीर्षकबाट व्यवस्थापन गर्न सकिनेछ।
प्रतिवेदन प्रणाली	स्वास्थ्य कार्यालयले यस कृत्याकलापको त्रैमासिक प्रतिवेदन स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पठाउनुपर्नेछ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य कार्यालयहरू सबै (१४ जिल्ला)

३. जिल्ला स्तरमा आर.आर.टि. बैठक तथा समिक्षा

शीर्षक	विवरण
खर्चशीर्षकनं.	२११३४
कृत्याकलाप कोड	१.२.४.३
पृष्ठभूमि/ परिचय	महामारी तथा प्राकृतिक प्रकोपबाट हुन सक्ने स्वास्थ्य समस्या, जोखिम न्यूनीकरण, नियन्त्रण रोकथामको लागि तत्काल टिम परिचालन गर्न यस अघि नै RRT को व्यवस्था रहेको र सो टिमलाई तयारी अवस्थामा राख्नु पर्ने भएकोले सो को आवश्यकता अनुसार पुनर्गठन, अभिमुखीकरण, तथा परिचालनको लागि यो बजेट व्यवस्था गरिएको छ।
उद्देश्य	प्राकृतिक प्रकोप तथा महामारीबाट हुने स्वास्थ्य समस्याको तत्काल रोकथाम नियन्त्रणको लागि टिम परिचालन र व्यवस्थापन गर्ने
अपेक्षित उपलब्धी	<ul style="list-style-type: none"> सम्भावित प्राकृतिक प्रकोप, महामारी बाट उत्पन्न हुने स्वास्थ्य समस्याको रोकथाम, नियन्त्रण भै स्वास्थ्य जोखिम न्यूनीकरण हुनेछ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला स्तरमा RRT Team गठन तथा संचालन निर्देशिका बमोजिम आवश्यकता अनुसार पुनर्गठन गर्नुपर्नेछ। पुनर्गठन गर्दा तोकिए अनुसार चिकित्सक,स्वास्थ्यकर्मी र अन्य व्यक्ति समेतको सहभागिता {स्थानीय तह बाट समेत सहभागी गराई} मा टिम बनाउनु पर्नेछ।

	<ul style="list-style-type: none"> निर्देशिका बमोजिम RRT Team को अभिमुखीकरण गर्नुपर्नेछ। बिगत वर्षहरूको महामारी अवस्था, RRT Team परिचालन अवस्थाको समिक्षा र टिम परिचालनको योजना बनाउनुपर्नेछ। महामारिजन्य रोगहरू देखा परेमा सर्भिलेन्स, नमुना संकलन , ढुवानी, परिक्षण कार्यमा समेत RRT टिम बाट सम्बन्धित व्यक्तिहरूलाई परिचालन गर्ने सम्बन्धी निर्णय गर्न सकिनेछ।
वित्तीय व्यवस्थापन/प्रतिवेदन प्रणाली	<ul style="list-style-type: none"> विनियोजित बजेट बाट जिल्लाको बिगतको अवस्था हरुको समेत समीक्षाको आधारमा सम्भावित जोखिमहरूको अनुमान समेत गरेर RRT टिमपुनर्गठन, अभिमुखीकरण बैठक, परिचालन आदि लाई प्राथमिकतामा राखी खर्च योजना र व्यवस्थापन गर्ने । <p>यो कार्यको त्रैमासिक प्रतिवेदन स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पठाउने ।</p>
सञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य कार्यालयहरू सबै (१४ जिल्ला)

४. जनस्वास्थ्य अधिकृत करार

शीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	२२४१९
कृयाकलाप कोड	२२८.१०.५.
परिचय/ पृष्ठभूमी	हालको स्वीकृत दरबन्दी अनुसार रिक्त रहेका पद तथा जनशक्तको कमीभएको कारण सेवा संचालनमा असर पर्ने भएकोले त्यस्ता जिल्लाहरूमा जनस्वास्थ्य अधिकृतहरू करारमा नियुक्ति गरी सेवा प्रभावकारी बनाउन यो शीर्षकमा बजेट विनियोजन गरिएको छ।
उद्देश्य	स्वीकृत दरबन्दी संरचना अनुसार रिक्त रहेको जनस्वास्थ्य अधिकृत पदमा पदपूर्ति गर्ने।
अपेक्षित उपलब्धी	जनस्वास्थ्य अधिकृत करार भइ कार्यालयको सेवा प्रवाह र स्वास्थ्यका कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन हुने।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> विनियोजित बजेटको परिधि भित्र रही प्रदेश स्वास्थ्य कर्मचारी करार कार्यविधि,२०७९ बमोजिम प्रदेश स्वास्थ्य निर्देशनालयबाट करार नियुक्ति भई आएका जनस्वास्थ्य अधिकृतहरूलाई करार सम्झौता अनुसार तोकिएको अवधिको तलव भत्ता प्रदान गर्नुपर्नेछ। अघिल्ला आ.व .मा प्रदेश स्वास्थ्य कर्मचारी कार्यविधि अनुसार यसै शीर्षकमा करार नियुक्ति भई कार्यरत रहेको र करार म्याद थप भएका जनस्वास्थ्य अधिकृतहरूको

	<p>समेत स्वास्थ्य कार्यालयले यसै शिर्षक बाट तलब भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्नेछ ।</p> <ul style="list-style-type: none"> करार नियुक्त भै आएका कर्मचारी लाई सम्झौता अनुसार कार्य लगाउने, अनुगमन गर्ने र कार्य सन्तोषजनक नभएमा सो को जानकारी स्वास्थ्य निर्देशनालय र मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ । <p>तर अन्य प्रकृतिका करारलाई करार म्याद थप गरी वा नियुक्त गरि यस शीर्षकबाट तलब भत्ताको व्यवस्था गर्न पाईनेछैन ।</p>
प्रतिवेदन प्रणाली	करार प्रकृत्या बाट नियुक्त भै आएका कर्मचारीको विवरण, कार्य प्रगतिकोजानकारी स्वास्थ्य निर्देशनालयमा गर्नुपर्नेछ ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य कार्यालय मोरङ्ग, सुनसरी, पाँचथर, ताप्लेजुङ्ग, भोजपुर, खोटाङ्ग, ओखलढुङ्गा, तेहथुम, सोलुखुम्बु, धनकुटा, स्वास्थ्य निर्देशनालय, स्वास्थ्य मन्त्रालय ।

५. आंग खस्ने समस्या भएका महिला हरुका लागि Screening कार्यक्रम तथा RH Morbidity व्यवस्थापन

उपशीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	२२५२२
कृयाकलाप कोड	२२८५.२२.७.
पृष्ठभूमि	प्रादेशिक स्तरमा आङ्ग खस्ने समस्या, पाठेघरको मुखको क्यान्सर, Obstetric Fistula, स्तन क्यान्सर, बाँझोपन जस्ता समस्याहरु भएका महिलाहरुको एकीकृत रुपमा पहिचान गर्न स्वास्थ्य संस्थामा आएका सेवाग्राही महिला वा दम्पतिलाई लक्षित समूह भित्र पर्ने नपर्ने यकिन गरी सोहि समयमा नै सम्पूर्ण रुग्णताको परीक्षण गरी सोहि अनुरूप समस्याको व्यवस्थापन वा आवश्यकता परेमा प्रेषण समेत गर्ने व्यवस्था मिलाउन सम्बन्धित जिल्लामा यो कार्यक्रम राखिएको छ ।
उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none"> लक्षित वर्गका महिलाहरुको स्तन क्यान्सर, आङ्ग खस्ने समस्या, पाठेघरको मुखको क्यान्सर, Obstetric Fistula र बाँझोपन जस्ता समस्याहरुको निशुल्क परिक्षण गरि प्रारम्भिक व्यवस्थापन गर्ने । प्रजनन् रुग्णताको स्क्रीनिङ्गको क्रममा समस्या पहिचान भै थप उपचारको आवश्यकता परेमा सम्बन्धित जिल्लामा प्रेषण गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धी	<ul style="list-style-type: none"> लक्षित जनसंख्याको स्तन क्यान्सर, आङ्ग खस्ने समस्या, पाठेघरको मुखको क्यान्सर, Obstetric Fistula र बाँझोपन जस्ता समस्याहरुको आवश्यकता अनुसार प्रारम्भिक व्यवस्थापन गरिएको हुने । समस्या पहिचान भएका महिला वा दम्पतिलाई आवश्यकतानुसार थप उपचारको लागि प्रेषण गरि उपचार पाएको सुनिश्चितता ।

संचालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • जिल्लाका अस्पतालहरुबाट प्रमुख, / चिकित्सक, विभागीय प्रमुख र नर्सिङ इन्चार्जको प्रतिनिधित्व हुने गरी कार्यक्रम आयोजना गर्नुपर्नेछ । • यो कार्यक्रम संचालनपूर्व जिल्ला भित्रको मातृ तथा प्रजनन स्वास्थ्य सूचकमा समस्या भएका, पिछडीएका बस्ति समुदाय, भौगोलिक बिकट आदि आधारमा कार्यक्रम संचालन स्थानीय तह र स्थान छनौट गर्नुपर्नेछ। • कार्यक्रममा स्तन क्यान्सर, आङ्ग खस्ने समस्या, पाठेघरको मुखको क्यान्सर, Obstetric Fistula र बाँझोपन जस्ता समस्याहरुको समीक्षा गरी सेवा संचालनमा आएका कठिनाईका बारेमा छलफल गरि स्क्रीनिङ र उपचारलाई नियमित संचालन गर्न कार्य योजना तयारी गर्नुपर्नेछ । • कार्य योजनामा उल्लेखित क्रियाकलापमा सहजीकरणको लागि कुन कुन निकायको के कस्तो भूमिका रहने भनि छलफल गरी सोहि अनुसार सम्बन्धित निकायलाई पत्राचार गरि समन्वय गर्नुपर्नेछ। • Screening तथा उपचारको लागि आवश्यक औषधी उपकरण स्वास्थ्य कार्यालय , स्थानीय तह, संघ संस्थाको समन्वयमा नियमित मौज्जातबाट व्यवस्था गर्नसकिनेछ र अपुग भएमा खरिद व्यवस्थापन समेत गर्नुपर्नेछ। • सम्बन्धित जिल्ला मातहतका अस्पतालबाट सेवा संचालन भए नभएको यकिन गरी सेवा सुचारु गर्न सहजीकरण गर्नुपर्नेछ । • कार्यक्रम संचालन गर्न निर्देशनालय सँग समन्वय गर्नुपर्नेछ । <p>बिनियोजित बजेटको परिधि भित्र रहि प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन तथा नियमावली एवं प्रदेश सरकारको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड र मितव्ययीता सम्बन्धी निर्देशिका २०७९ अनुसार कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्नेछ ।</p>
प्रतिवेदन प्रणाली	स्वास्थ्य कार्यालयले कार्यक्रमको प्रगति प्रतिवेदन स्वास्थ्य निर्देशनालयमा बुझाउनु पर्नेछ।

६. स्थानीय सरोकारवालाहरुसंगको समन्वयमा कुपोषित बालबालिकाहरुको Screening कार्यक्रम

उपशीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	२२५२२
कृयाकलाप कोड	२२८६.२२.७.
पृष्ठभूमि / परिचय	<p>कुपोषणको पहिचान, रोकथाम तथा व्यवस्थापनका कार्यक्रमहरु नेपालमा कुपोषणको समस्या न्यूनीकरण गर्नमा मद्दत पुर्याएको छ। अझ पनि कुपोषणको समस्या विद्यमान नै छ, अझ विशेष स्थान र समुदायमा समस्या झनै जटिल रुपमा रहेको अध्ययनले देखाएको छ । अतः स्थानीय सरोकारवालाहरुसंगको समन्वयमा समुदायस्तरमै गएर कुपोषित</p>

	<p>बालबालिकाहरूको Screening कार्यक्रमगर्दा अवस्थाको पहिचान र कुपोषणको जोखिम पहिचान भै कुपोषितहरूको समय मै उपचार गरी थप जटिल हुनबाट बचाउन तथा भविष्यमा प्रदेश को रणनीति समेत तयार गर्न प्रमाण तयारीको लागि समेत यो कार्यक्रम व्यवस्था गरिएको हो ।</p>
उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none"> • समुदायमा रहेका कुपोषित बालबालिकाहरू समयमा नै पहिचान हुने । • बालबालिकाको कडा तथा मध्यम शीघ्र कुपोषणको उपचार तथा व्यवस्थापन गर्ने । • बालबालिकाका साथै हेरचाह गर्ने अभिभावकहरूलाई पोषण सम्बन्धी ज्ञान तथा सीप प्रदान गर्ने । <p>६ महिना मुनिका शिशु ,मेडिकल जटिलता भएका, भोक जांच पास नभएका, सुकेनाश सहितको फुकेनाश भएका र कुपोषण जन्य कारणले सुन्निएको तह तेस्रोभएका ६ महिना देखि ५९ महिनाका बालबालिकालाई अन्तरंग उपचार केन्द्र (ITC) वा पोषण पुर्नस्थापना गृहमा प्रेषण गर्ने ।</p>
अपेक्षित उपलब्धी	<p>समुदायमा रहेका सम्पूर्ण कडा शीघ्र कुपोषित बालबालिकाहरू समयमा नै पहिचान गरेर उचित व्यवस्थापन गरि बालबालिकाहरूलाई मृत्यु हुनबाट बचाउने र अभिभावकहरूमा खाना तथा पोषणको बारेमा चेतना अभिवृद्धि गरिएको हुनेछ ।</p>
सञ्चालन प्रक्रिया	<p>यस क्रियाकलाप सञ्चालनको लागि निम्नानुसार गतिविधि सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • यो क्रियाकलाप जिल्ला भित्रको कम्तिमा पनि ३ वटा स्थानीय तहमा संचालन गर्नु पर्नेछ । बजेटको परिधिभित्र रहेर अन्य थप स्थानीय तहमा समेत कार्यक्रम संचालन गर्न सकिनेछ । • संघिय सशर्त अनुदान अन्तर्गत रहेको जिल्लास्तरको पोषण कार्यक्रमको समीक्षा संचालन गर्दा अथवा जिल्लास्तरमा अन्य कुनै कार्यक्रम संचालन गर्दा स्थानीय तह अन्तर्गतका स्वास्थ्य शाखाका प्रतिनिधिहरु संग छलफल गरेर कार्यक्रम कार्यान्वयन हुने स्थानीय तहहरू छनौट गर्नुपर्नेछ । • सोहि कार्यक्रममा संचालन प्रक्रियाबारे समेत अभिमुखीकरण गर्नुपर्नेछ । <p>स्थानीय तह छनौट गर्दा :</p> <ul style="list-style-type: none"> • पोषणसूचांक कमजोर भएका, गरिब, पिछडिएका, सिमान्तकृत समुदाय र कुपोषणको दर धेरै रहेको स्थानीय तहहरूलाई प्राथमिकता दिने । <p>स्थानीय तहमा कार्यक्रमको बारे जानकारी</p> <ul style="list-style-type: none"> • छनौटमा परेका स्थानीय तहहरूमा पोषण कार्यक्रमको समीक्षा अथवा अन्य कार्यक्रम संचालन गर्दा स्वास्थ्य संस्थाका प्रमुख / प्रतिनिधिहरूलाई कार्यक्रम सम्बन्धि अभिमुखिण / जानकारीगराउने

कार्यक्रम संचालन प्रक्रिया

- छनौट भएका स्थानीय तह अन्तर्गतका वडा टोल हरु छनौट गर्नुपर्नेछ।
- कार्यक्रम संचालन प्रक्रिया र जिम्मेवारी, कार्य संचालन योजना बारे छलफल गर्न सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थाका कर्मचारी, स्वयम् सेविका र जनप्रतिनिधिहरु संग बैठक गरि कार्य संचालनको मिति, स्थान र जिम्मेवारी निर्धारण गर्नुपर्नेछ।
- यो कार्यक्रममा ६-५९ महिनाका बालबालिकाको पोषण अवस्था लेखाजोखा गरिने भएकोले उक्त कार्यको लागि उक्त बैठकमा नै स्थान र , मिति र समय निर्धारण गरि सोहि अनुसार मा.सवा.स्व.से. र जनप्रतिनिधिको सहयोगमा बालबालिका जाममा गर्ने व्यवस्था गर्ने
- छनौट भएको वडा/समुदायमा कम्तिमा २ दिन कार्यक्रम संचालन गर्ने
- यो कार्यक्रम संचालनको योजना अग्रिम स्वास्थ्य मन्त्रालय र स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पठाउने
- तोकिएका स्थान हरुमा पोषण अवस्थाको लेखाजोखा गर्न स्वास्थ्य कर्मी परिचालन गरि उक्त अवसरमा

- बृद्धी अनुगमन गर्ने
- MUAC (पाखुराको नाप)
- यसरि विश्लेषण गर्दा पहिचान भएका कडा शिघ्र कुपोषित (SAM) र बच्चाहरुलाई तुरुन्तै नजिकको बहिरंग उपचार केन्द्रर मध्यम शिघ्र कुपोषित बालबालिकाहरुभएमा सोहि स्थानमा अभिभावक हरुलाई पोषण सम्बन्धि ज्ञान तथा शिप प्रदान गरि निरन्तर अनुगमन गर्ने
- यो अवसरमा ५ वर्ष मुनिका सबै बालबालिका हरुलाई १५ महिनामा लिने खोप लिएको नलिएको अनुगमन गरि खोप छुट बच्चाको विवरण तयार गर्ने र खोपको लागि परामर्श गर्ने

यो कार्यक्रमको अभिलेख प्रतिवेदन

- यो कार्यक्रमको अभिलेख नियमित कार्यक्रमकै पोषण रजिस्टर मा राखे र कार्यक्रम सम्पन्न भएकोमहिनाको अन्तमा २४ महिना मुनिको बालबालिकाको परतिवेदन नियमित संगै/ DHIS २ मा समेत गर्ने
- समग्र कार्यक्रमको अभिलेख / प्रतिवेदन स्वास्थ्य निर्देशनालय बाट उपलब्ध गराएको फर्म/ फर्मेट मा अध्यावधिक गर्ने र प्रतिवेदन गर्ने

	<p>कार्यक्रम अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण :</p> <p>यो कार्यक्रमको प्रभावकारी संचालन व्यवस्थापनमा स्वास्थ्य कार्यालय, स्थानीय तह, स्वास्थ्य संस्था बाट अनिवार्य सुपरिवेक्षण परिचालन गर्नु पर्ने छ । स्वास्थ्य निर्देशनालय/मन्त्रालयले आवश्यकतानुसार कार्यक्रमको अनुगमन गर्ने छ ।</p>
प्रतिवेदन प्रणाली	<ul style="list-style-type: none"> • स्वास्थ्य निर्देशनालयले उपलब्ध गराएको अभिलेख तथा प्रतिवेदन फारममा सबै अभिलेख तथा प्रतिवेदन राख्नु पर्नेछ । अभिलेख राख्नका लागि आइमाम कार्यक्रम अन्तरगत पोषण लेखाजोखाको अभिलेख राखिने फारमहरू प्रयोग गर्न सकिनेछ । • नियमितस्वास्थ्य व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा प्रतिवेदन गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड	<ul style="list-style-type: none"> • आर्थिक ऐन, नियम र प्रदेश सरकारको आर्थिक कार्यविधिको अधिनमा रही विनियोजित बजेट बाट अग्रिम खर्च योजना तयारि र स्वीकृत गरि कार्य संचालन गर्नु पर्ने छ । यो कार्यक्रममा — <ul style="list-style-type: none"> - स्थानीय स्वास्थ्यकर्मी परिचालन गर्दा २ दिनको लागि प्रति दिन रू ५०० ०० यातायात खर्च - महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविका हरू लाई प्रति दिन रू ४००.०० यातायात खर्च उपलब्ध गराउने - स्थानीय सुपरिवेक्षकलाई प्रति दिन रू ७०० ०० यातायात खर्च उपलब्ध गराउने यो क्रियाकलाप र बजेट बाट अभिमुखीकरण, बैठक, दैनिक भ्रमण भत्ता, यातायात, खाजा, स्टेसनरी, फर्म, फरमेट फोटोकपी आदिमा खर्च गर्न सकिनेछ ।
सन्दर्भ सामग्री	<ul style="list-style-type: none"> • आइमाम निर्देशिका, पोषण तालिम संचालन पुस्तिका र अन्य निर्देशिकाहरू
सञ्चालन गर्ने निकाय	<ul style="list-style-type: none"> • स्वास्थ्य कार्यालयहरू सबै (१४ जिल्ला)

७. क्षयरोग संकाशपद बिरामीको खोज पड्ताल कार्यक्रम

यो कार्यक्रम अन्तर्गत निम्न २ क्रियाकलाप संचालन गर्नु पर्ने छ :

क) क्षयरोग निदानका लागी खकार संकलन तथा ढुवानी सेवा (Sputum Collection and Transportation)

उपशीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	२२५२२
कृयाकलाप कोड	२.७.२२.२८७
उद्देश्य	क्षयरोग निदान हुन बाट छुटेका बिरामी पत्ता लगाई उपचारमा ल्याउने ।
लक्षित समुह	बहिरंग-अन्तरंग (ओ.पी.डी.-आई.पि.डी) सेवामा आएका सम्भावित क्षयरोगका बिरामीहरू, ए.एन.सि. सेवा लिन आएका गर्भवति आमा, तथा स्वास्थ्य संस्था आउने बालबालिका समेत ।

<p>कार्यक्रम कार्यान्वयनका अत्यावश्यक मापदण्ड</p>	<p>यस कार्यका लागि क्षयरोग निदान केन्द्र र स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई तल उल्लेखित मापदण्डका आधारमा सम्बन्धित स्वास्थ्य कार्यालय तथा स्थानीय निकायको समन्वयमा छनौट गर्नु पर्नेछ ।</p> <ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय क्षयरोग कार्यक्रम अन्तर्गत जिनएक्सपर्ट सेवा भएका क्षयरोग निदान केन्द्रमा खकार ढुवानि सेवा मार्फत खकार जाँच गर्ने । यदि कुनै कारणले जिनएक्सपर्ट जाँच केन्द्रमा निदान गर्न कठिनाई भएमा क्षयरोग कार्यक्रममा गुणस्तर सुनिश्चित हुने माइक्रोसकोपीक केन्द्रमा जाँच गराउने । क्षयरोग निदान सेवा नभएका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरू र बार्षिक ३०० भन्दा कम खकार जाँच हुने सबै माइक्रोसकोपी सेन्टरहरूबाट खकार संकलन र ढुवानी गर्ने । बार्षिक ३०० भन्दा बढि खकार जाँच हुने माइक्रोसकोपी सेन्टरहरूमा खकार ढुवानी प्रणालीका माध्यमबाट संकलन भै जाँच भएका सबै नेगेटिभ नतिजाका नमुनाहरू जिनएक्सपर्ट सेन्टरहरूमा ढुवानी गराई पुनः परिक्षण गर्ने । उल्लेखित मापदण्डका आधारमा लक्ष्य अनुसार जिल्लाका स्वास्थ्य संस्थाको सुचि तयार गर्ने । उक्त सुचिबाट धेरै ओ.पि.डि भिजिट भएका स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई पहिलो प्राथमिकता दिदै क्रमसः अन्य स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई क्रमागत रूपमा खकार संकलन तथा ढुवानी कार्यक्रम संचालन गर्ने । <p>नोट: (प्राथमिकिकरण गर्दा पहाडि जिल्लाका हकमा स्वास्थ्य संस्थामा न्युनतम औसतमा दैनिक १० जना र तराईका जिल्लाका हकमा १५ जना नयाँ ओ.पि.डी. विरामी भएका स्वास्थ्य संस्था)।</p> <ul style="list-style-type: none"> खकार ढुवानि गर्न पायक पर्ने क्षयरोग निदान केन्द्र अन्य जिल्लामा पर्ने भए पनि सोहि सेन्टरमा खकार ढुवानी गरि जाँच गराउने । स्वास्थ्य संस्थाको संख्या दिइएको मापदण्ड अनुसार छनौट गर्दा लक्ष्य भन्दा तलमाथि हुने भएमा स्वास्थ्य कार्यालयले कारण सहितको विवरण पेश गरि प्राप्त सहमति अनुसार गर्ने । स्थानिय आवश्यकताको आधारमा स्वास्थ्य कर्मी वा अन्य कार्यालय सहयोगीको माध्यमबाट खकार ढुवानि गर्ने । खकार संकलन तथा ढुवानिका लागि हप्ताको कुनै एक बार तोकि सोहि अनुसार तोकिएको निदान केन्द्रमा खकार ढुवानि गर्ने तर हप्तामा एक पटकमा पाँच वटा नमुना संकलन नभएमा महिनाको दूइ पटक खकार ढुवानि गर्ने ओ.पि.डि.मा आएका सम्भावित क्षयरोगका विरामीको खकार लनमुना संकलन तथा ढुवानि गर्दा निम्न प्रक्रियाहरू अपनाउनेस् खकार संकलन गरिएका सम्पूर्ण विरामीहरूको नाम, ओ.पि.डि. दर्ता नं र खकार पठाएको मिति सहितको सुचि बनाई निदान केन्द्रमा पठाउने । फाल्कोन ट्युबमा विरामीकोनाम, ओ.पि.डि. दर्ता नं उल्लेख गर्ने संकलन भएको खकारलाई निम्न अनुसार तीन लियर प्याकिङ्ग गर्ने ।
---	--

	<ul style="list-style-type: none"> ○ खकार राखेको फाल्कोन ट्युबको बिको राम्रोसँग कस्ने ○ फाल्कोन ट्युबको बिकोलाई दुई(तिन राउण्ड पाराफिन सिल टेपले तान्दै बेने ○ फाल्कोन ट्युबलाई प्लाष्टिकको जिपलक ब्यागमा राखे ○ जिपलक ब्यागमा राखिएको ट्युबलाई खाम वा कोल्चेन बक्समा राम्रोसँग राखि बाहिर बाट टेपले बेरेर ढुवानी गर्ने ।
कार्यान्वयन प्रकृया	<ul style="list-style-type: none"> ● छनौट गरिएका स्वास्थ्य संस्थाहरू तथा क्षयरोग निदान केन्द्रहरूको विवरण संलग्न अनुसुचि अनुसार तयार गरी पहुँच र दुरीका आधारमा खकार संकलन एवं जाँचका लागि विभिन्न समुह बनाउने र सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्था र निदान केन्द्रहरूलाई सो समुहका बारेमा जानकारी गराउने । ● स्वास्थ्य संस्थाहरूमा खकार संकलन तथा ढुवानी गर्ने दिनको जानकारी सबैले देखिने गरी राखे र उक्त दिनमा तोकिएका व्यक्तिद्वारा क्षयरोग निदान केन्द्रमा खकार ढुवानी गराउने । ● स्वास्थ्य संस्था एवं निदान केन्द्रलाई स्वास्थ्य कार्यालयबाट बहिरंग सेवा लिन आएका सम्भावित क्षयरोगका विरामीको खकार संकलन, प्याकेजिड र ढुवानी गर्दा क्षयरोगको संक्रमणबाट सुरक्षित हुन अपनाउनु पर्ने विधि जस्तै तीन लियर प्याकेजिड र ढुवानी गर्ने विधि, ढुवानी तालिका, कार्यक्रमसँग सम्बन्धित अभिलेख तथा प्रतिवेदन साथै उक्त क्रियाकलापसँग सम्बन्धित बजेट व्यवस्थापन, भुक्तानी प्रकृया, र संस्थाले खकार ढुवानिको मासिक लक्ष्य जस्ता विषय—वस्तुको बारेमा अभिमुखिकरण गर्ने । ● स्वास्थ्य संस्थाले इएम् मा पहिचान भएका सम्भावित क्षयरोगका विरामीलाई खकार जाँचको विकल्प दिने; पहिलो विकल्प— विरामीले खकार सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थामा दिन ईच्छुक भएमा सोहि दिन वा खकार ढुवानिका लागि तोकिएको दिनमा स्वास्थ्यकर्मीको प्रत्यक्ष निगरानिमा विरामीको खकारको नमुना संकलन गर्ने र दोस्रो विकल्प— माइक्रोसकोपिक सेन्टरमा विरामी आफै गर्ई खकार जाँच गराउन चाहेमा खकार जाँच ल्याव अनुरोध फारम भरि पठाउने र उक्त विरामीको विवरण खकार ढुवानी रजिष्टरमा अर्द्धावधि गर्नुका साथै उक्त विरामिमा क्षयरोगको निदान तथा उपचारको सुनिश्चितता गर्ने । ● जिनएक्सपर्टमा परिक्षण गर्नुपर्ने भएमा खकारको एउटा गुणस्तरिय स्थलगत नमुना र माइक्रोसकोपिक सेन्टरमा परिक्षण गराउनु पर्ने भएमा दुई वटा स्थलगत खकार नमुना लिने (दोस्रो नमुना एक घण्टाको फरकमा) ● खकार नमुना भण्डारण गर्न रेफ्रिजेरेटरको व्यवस्था भएको स्वास्थ्य संस्थाले हप्ता भरिमा संकलन भएको खकारको नमुना उचित तापक्रममा रेफ्रिजेरेटर मा सुरक्षित तवरले राखी तोकिएको दिनमा तोकिएका ब्याक्तिको माध्यमबाट क्षयरोग निदान केन्द्रमा खकार ढुवानी गर्ने । ● खकार नमुना भण्डारण गर्न रेफ्रिजेरेटरको व्यवस्था नभएका स्वास्थ्य संस्थाबाट

	<p>खकार संकलन तथा ढुवानीका लागी तोकिएको दिनको १२ बजे भित्र खकार संकलन गरि सोही दिन तोकिएको निदान केन्द्रमा खकार ढुवानि गराउने र क्षयरोग निदान केन्द्रले सम्भव भए सम्म सोही दिन खकारको जाँच गर्ने, यदि सम्भव नभएमा प्राप्त खकारको नमुना सुरक्षित राखी परिक्षणको प्रकृयामा लैजाने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • गुणस्तर नभएका खकारको नमुना बापतको रकमको भुक्तानी स्वास्थ्य संस्थालाई उपलब्ध नहुने बारेमा सम्बन्धित सबै स्वास्थ्य संस्थालाई जानकारी गराउने • स्वास्थ्य संस्थाबाट खकार संकलन गर्दा खकारको नमुना हेरि गुणस्तर नदेखिएका खकारका नमुना विरामीबाट पुःन संकलन गराउन स्वास्थ्य संस्थालाई अनुरोध गर्ने । गुणस्तरिय खकार भन्नाले बाक्लो पहेलो-खैरो ढिक्का परेको र रगत वा खानाका टुक्राहरु नभएको खकार हो । • खकार जाँचमा पोजिटिभ नतिजा देखिएमा सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थालाई फोन तथा ईमेल मार्फत निदान केन्द्रले तुरुन्त जानकारी गराउने र ल्याव रिपोर्ट सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध गराउने । • निदान भएका विरामी उपचारमा नआएमा सम्बन्धित स्थानका महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका तथा अन्य समुदाय मार्फत फलोअप गराई उपचारमा ल्याउने । • प्रत्येक महिनामा स्वास्थ्य संस्थाहरुले ढुवानि गरेका खकार र सो बाट निदान भएको क्षयरोग विरामी संख्या मासिक लक्ष्य अनुरूप भए नभएको विश्लेषण गर्ने र विरामी उपचार रजिष्टरमा दर्ता भै उपचार लिएको सुनिश्चित गर्ने । • लगातार २ महिनासम्म विभिन्न कारणले खकार संकलन नभएका एवं संकलन भएका नमुनाबाट पनि लगातार २ महिना सम्म क्षयरोग निदान नभएका संस्थाहरुलाई खकार संकलन तथा ढुवानी प्रणालीबाट अलग गर्ने । • स्वास्थ्य संस्थाले प्रत्येक महिना स्वास्थ्य संस्था एवं माईक्रोसकोपि सेन्टरले तयार गरेको मासिक प्रतिवेदन र आवश्यक अन्य कागजातहरु रुजु गरि यी कार्यसँग सम्बन्धित रकम भुक्तानी गर्ने । 						
अपेक्षित उपलब्धि	क्षयरोगको केस नोटिफिकेशनमा वृद्धि हुनेछ ।						
आर्थिक बाँडफाँड (नेपाल सरकारको प्रचलित आर्थिक ऐन नियमको अधिनमा रहि कर कट्टी लगायतका कार्य समेत गर्ने)		सि.नं	विवरण	एकाई	दर	पटक	जम्मा
		१	सम्भावित विरामी पहिचान-रेफर-खकार संकलन-तीन लियर प्याकिंग-रेकर्डिड तथा रिपोर्टिड तथा कम्युनिकेसन	प्रति सम्भावित क्षयरोग विरामी	१००	१	१००

		२	क्षयरोग निदान भएको विरामी फलोअप तथा उपचारमा दर्ता	प्रति क्षयरोग विरामी	५००	१	५००
		३	खकार जाँच	प्रति विरामी	५०	१	५०

१. सम्भावित विरामीको रेकर्ड नभएको एवं संकलन गरेको खकारको नमुना ल्याव वर्गिकरण अनुसार गुणस्तर नभएमा उक्त नमुना वापतको रकम उपलब्ध नहुने तर सो व्यक्तिको अर्को गुणस्तरिय नमुना लिई उक्त नमुनाको रकम उपलब्ध गराउने ।

२. संकलन तथा ढुवानि भएको खकारको नमुनाको विवरण स्वास्थ्य संस्थामा भएको ज्ःक्षक् ट।ज्ञ रजिष्टरमा भएको विवरणका आधारमा खकार संकलन, तीन लियर प्याकिङ्ग र रेकर्डिङ्ग तथा रिपोर्टिङ्ग वापत रु १०० र क्षयरोग निदान भै उपचारमा दर्ता वापत रु ५०० स्वास्थ्य संस्थालाई उपलब्ध गराउने , र ल्यावलाई खकार जाँच वापत रु ५० उपलब्ध गराउने ।

३. खकारको नमुना क्षयरोगको चिन्ह तथा लक्षण नभएको विरामीबाट संकलन भएको भेटिएमा उक्त नमुनाको वापतको रकम भुक्तानी नहुने ।

४. स.नं. ३ को रकम नेपाल सरकार वा अन्य स्रोत बाट दोहोरो भुक्तानि नभएको निश्चित गरि प्रति सफल परिक्षण वापत भुक्तानि गर्ने । भचचयच, प्लखबष्मि जस्ता असफल नतिजाको भुक्तानि नहुने । हरेक महिनाको अन्तमा आवश्यक कागजात रुजु गरी स्वास्थ्य निर्देशनालय-प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला संग समन्वय गरि दोहोरो भुक्तानि नभएको सुनिश्चित गर्ने ।

ख)PBC र १५ वर्ष भन्दा मुनिका विरामीहरूको घरपरिवारका सदस्यहरूलाई क्षयरोगको स्क्रीनिङ Contact Tracing गर्ने

उद्देश्य	क्षयरोगका विरामीहरूको घरपरिवारका सदस्यहरूमा क्षयरोग निदान गरि उपचारमा ल्याउने ।
लक्षित समुह	चालु तथा अधिल्लो आर्थिक वर्षमा उपचारमा रहेका सबै PBC र कुनै पनि प्रकारको PBC,PCD,EP क्षयरोग भएका १५ वर्ष मुनिका बालबालिकाको घरपरिवारका सदस्यहरू
कार्यक्रम कार्यान्वयनका अत्यावश्यक मापदण्ड	<ul style="list-style-type: none"> • सम्पर्क परिक्षणकर्ता Contact Tracer स्वास्थ्य संस्थाको अगुवाईमा छनौट गर्ने । • सम्पर्क परिक्षण कर्ता छनौट गर्दा लेख पढ गर्न सक्ने निम्न व्यक्ति मध्येबाट निम्न प्राथमिकत अनुसार छनौट गर्ने १ महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका FCHV २ आमा समुहको सदस्य Mother Groups ३ सामुदायिक डट्स सेवा प्रदायक CB DOTS Provider वा ४ क्षयरोग निको भएको विरामी

यदि यि व्यक्तिहरु नभएमा क्षयरोग कार्यक्रम वारे अभिमुखिकरण लिएका वा क्षयरोग कार्यक्रम बुझेका समुदायका व्यक्ति जस्तै शिक्षक, सामाजिक परिचालक, स्थानीय संस्था वा क्लवका सदस्य तथा स्वास्थ्य सम्बन्धि तालिम, अध्ययन भएका जस्तै CMA, ANM, HA आदि अध्ययन गरेका व्यक्ति पनि छनौट गर्न सकिनेछ ।

- चालु आर्थिक वर्षमा उपचारत PBC र क्षयरोग भएका बालबालिकाको घरपरिवारका सदस्यहरुलाई उपचार अवधि सहित एक वर्षको अवधिमा कम्तिमा चार महिनाको अन्तरालमा दुई पटक स्क्रिनिङ गर्ने ।
- अधिल्लो आर्थिक वर्षमा क्षयरोगको उपचारमा दर्ता भएका सबै PBC र क्षयरोग भएका बालबालिकाको घरपरिवारका सदस्यहरुलाई सम्पर्क परिक्षणकर्ता मार्फत एक पटक मात्र स्क्रिनिङ गर्ने ।
- सम्पर्क परिक्षण बाट पहिचान भएका सम्भावित क्षयरोगका विरामीलाई जिनएक्सपर्ट बाट परिक्षण गराउने, यदि कुनै मान्य कारणवस जिनएक्सपर्ट बाट परिक्षण गराउन नसकिएमा खकार ढुवानी प्रणालीमा आवद्ध Quality Assured माइक्रोसकोपिक सेन्टरमा परिक्षण गर्ने ।
- माइक्रोसकोपी परिक्षणमा नेगेटिभ नजिता आएका सबै नमुनाहरुको जिनएक्सपर्ट परिक्षण गर्ने । यसका लागि स्वास्थ्य संस्थाले विरामीलाई सम्पर्क गरि पुनः खकार नमुना संकलन गरि जिनएक्सपर्ट सेन्टरमा पठाउने ।
- क्षयरोग विरामीको घरपरिवारका सदस्य भन्नाले उसको आफ्नो परिवारका साथै उक्त घरमा बसोवास गर्ने अन्य परिवारका सदस्य समेतलाई बुझनु पर्छ । साथै विरामीको घर भन्नाले उ हाल बसोवास गरिरहेको निजि वा भाडाको घर वा अन्य व्यक्ति जस्तै साथि वा नातेदारको घर भन्ने पनि बुझनु पर्दछ ।
- सम्पर्क परिक्षणमा क्षयरोगका विरामीको नियमित सम्पर्कमा भएका पाँच वर्ष मुनिका बालबालिकामा क्षयरोगको कुनै चिन्ह तथा लक्षण नभएको पाइएमा TB Preventive Therapy (TPT) सुरु गर्न सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थामा लैजाने ।
- सम्पर्क परिक्षणमा क्षयरोगको सम्भावित विरामी पहिचान भएमा जाँचका लागि खकार ढुवानी प्रणालीमा आवद्ध स्वास्थ्य संस्थामा रेफर गर्ने । उक्त व्यक्ति जाँचका लागि नगएमा वा नसक्ने भएमा खकार संकलन गरि स्वास्थ्य संस्थामा लैजाने ।
- क्षयरोगको स्क्रिनिङ गर्दा क्षयरोगको विरामी प्रति हुने भेदभाव न्युनिकरण गर्न निम्न क्रियाकलाप गर्ने:
 - सम्पर्क परिक्षण गर्नु पूर्व क्षयरोगको विरामीको मौखिक स्विकृति लिने ।
 - उपचारत विरामी बाट अन्य व्यक्तिमा क्षयरोगको संक्रमण हुने सम्भावना न्युन हुने कुराको जानकारी उक्त घरपरिवार सदस्यहरु एवं छिमेकका व्यक्तिहरुलाई जानकारी गराउने ।
 - सम्पर्क परिक्षण गर्दा HMIS ६.६ सम्पर्क परिक्षण फारम प्रयोग गर्ने र सबै

	<p>विवरण HMIS ६.७ (सम्पर्क परीक्षण तथा क्षयरोग प्रतिरोधात्मक उपचार रजिस्टर) मा अध्यावधि गर्ने ।</p>
कार्यान्वयन प्रकृया	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई उपचारत विरामीको संख्याका आधारमा सुचिकृत गर्ने । सुचिकृत मध्ये तुलनात्मक रूपमा धेरै विरामी भएका स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट सम्पर्क परिक्षण सुरु गर्दै क्रमशः अन्य सबै विरामी भएका स्वास्थ्यसंस्थाहरूमा जाने । सुरुमा चालु आर्थिक बर्षमा उपचारत क्षयरोगका विरामीका घरपरिवारका सदस्यहरूलाई सम्पर्क परिक्षण गरेपछि अधिल्लो आर्थिक बर्षमा उपचार गरेका विरामीका घरपरिवारका सदस्यहरूलाई सम्पर्क परिक्षण गर्ने । स्वास्थ्यर कार्यालय तथा स्थानीय तहको समन्वयमा छनौटमा परेका स्वास्थ्य संस्थाका स्वास्थ्यकर्मीलाई कार्यक्रम सम्बन्धी जानकारी तथा आवश्यक Logistics उपलब्ध गराउने । सम्पर्क परिक्षणकर्ता लाई कार्यक्रम सम्बन्धि क्षमता अभिवृद्धि गर्ने । स्वास्थ्य संस्थामा चालु तथा अधिल्लो आ.व. मा दर्ता भै क्षयरोगको उपचार लिएका सबै PBC र कुनै पनि प्रकारको PBC,PCD,EP क्षयरोग भएका १५ वर्ष मुनिकाबालबालिकाहरूको ठेगाना सहितको विवरण बनाई स्वास्थ्य संस्थाले सम्पर्क परिक्षणकर्ता लाई उपलब्ध गराउने । उपलब्ध विवरणको आधारमा सम्बन्धित सम्पर्क परिक्षण कर्ताले क्षयरोग विरामीको घरपरिवारका सदस्यको उल्लेखित मापदण्ड अनुसार स्कृनिङ गर्ने । स्कृनिङ गर्दा क्षयरोगको लक्षण भएको पाईएमा खकार परिक्षणको लागि स्वास्थ्य संस्थामा विरामी ल्याई परिक्षण गराउने । विरामी स्वास्थ्य संस्थामा जान नमानेमा सम्पर्क परिक्षणकर्ता ले विरामीको खकार संकलन गरि क्षयरोग निदान केन्द्रमा जाँच गराउने वा खकार ढुवानी प्रणालीमा आवद्ध स्वास्थ्य संस्थामा संकलन गरेको खकार परिक्षणका लागि बुझाउने । खकार संकलन गर्दा सम्भावित क्षयरोगको विरामीको उहि दिनको २ वटा खकारको स्पट नमुना लिई स्वास्थ्यसंस्थामा तीन लेयर प्याकिंग गरि लैजाने । स्वास्थ्य संस्थाले सम्पर्क परिक्षणबाट संकलन भएको खकारको वडामा 'सम्पर्क परिक्षण जनाई क्षयरोग निदान केन्द्रमा खकार ढुवानी प्रणाली मार्फत पठाउने । सम्पर्क परिक्षणबाट क्षयरोग निदान भएमा टी.वी. रजिष्टरको प्रेषणरनिदान महलमा सम्पर्क परिक्षण भनि उल्लेख गर्ने । क्षयरोग निदान भै उपचारमा नआएको विरामीलाई उपचारमा ल्याउन स्वास्थ्य संस्थाले सम्पर्क परिक्षणकर्ता परिचालन गरी उपचारमा ल्याउने ।
अपेक्षित उपलब्धि	<p>विरामीको सम्पर्कमा भएका घर परिवारका सदस्यमा क्षयरोग निदान भई उपचार हुनेछ र क्षयरोगको केस नोटिफिकेसनमा वृद्धि हुनेछ ।</p>

आर्थिक बाँडफाँड (नेपाल सरकारको प्रचलित आर्थिक ऐन नियमको अधिनमा रहि कर कट्टी लगायतका कार्य समेत गर्ने)	सि.नं.	विवरण	एकाई	दर	पटक	जम्मा
	१	सम्पर्क परिक्षणकर्ता लाई यातायात खर्च	पटक	४००	२	८००
	२	उपचारमा नआएको विरामीलाई उपचारमा ल्याउन सम्पर्क परिक्षणकर्ता लाई यातायातफलोअप खर्च	पटक	४००	१	४००
	३	सम्भावित विरामी पहिचान- खकार संकलन- तीन लियर प्याकिङ्ग-रेकर्डिङ्ग तथा रिपोर्टिङ्ग तथा कम्युनिकेसन	पटक	१००	१	१००
	४	खकार जाँच	पटक	५०	१	५०
	५	क्षयरोग विरामी फलोअप तथा उपचारमा भर्ना	प्रति विरामी	५००	१	५००

स्वास्थ्य संस्थामा भएको HMIS रजिष्टरमा भएको विवरणका आधारमा खकार संकलन, तीन लियर प्याकिङ्ग र रेकर्डिङ्ग तथा रिपोर्टिङ्ग वापत रु १०० स्वास्थ्य संस्थालाई, खकार जाँच वापत रु ५० ल्यावलाई, र क्षयरोग निदान भै उपचारमा दर्ता वापत रु ५०० सम्पर्क परिक्षण गर्ने व्यक्तिलाई HMIS विवरणका आधारमा भुक्तानी गर्ने ।

स्वास्थ्य संस्थाले क्षयरोग स्कृनिङ फारम HMIS ६.६ विरामिको सहिछाप सहितको कपि लिई सम्पर्क परिक्षणकर्ता लाई यातायात खर्च दिने ।

अनुसूची १

स्वास्थ्य संस्था एवं क्षयरोग निदान सेवा म्यापिङ्ग फरमेट
क्षयरोग निदान सेवा एवं स्वास्थ्य संस्थाहरूको विवरण

८. स्वास्थ्य संस्था / एम्बुलेन्स लगायत अन्य कार्यक्रम नविकरण / अनुगमन

उपशीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	२२६११
कृयाकलाप कोड	२१४.१.८.
उद्देश्य	नेपालको संवैधानिक व्यवस्था अनुरूप स्वास्थ्य सेवाको संरचना तथा सेवा प्रणाली संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहमा विभाजन गरिएको छ। प्रदेश सरकार र मातहतका निकायबाट ईजाजत लिई सञ्चालनमा रहेका तथा नविकरण गर्नुपर्ने स्वास्थ्य संस्थाहरूले मापदण्ड बमोजिम सेवा प्रदान गरे/नगरेको अनुगमन तथा नियमन गर्ने दायित्व सम्बन्धित निकायको रहन्छ। सोही प्रयोजनार्थ स्वीकृत कार्यविधिको अधिनमा रही स्वास्थ्य निर्देशनालय र स्वास्थ्य कार्यालयहरू मार्फत तोकिएका स्वास्थ्य संस्थाहरूको स्थलगत अनुगमन गर्नका लागि यो कार्यक्रम राखिएको हो।
अपेक्षित उपलब्धी	स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन तथा स्थापनाको स्वीकृत मापदण्ड पुरा भए/नभएको यकिन गर्ने र गुणस्तर सुनिश्चित गर्ने।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य संस्थाहरूको ईजाजत, नविकरण, अनुगमन तथा नियमन सम्बन्धी प्रदेश सरकारको स्वीकृत कार्यविधि अनुरूप स्वास्थ्य निर्देशनालय र स्वास्थ्य कार्यालयले आफ्नो कार्य क्षेत्र भित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूको स्थलगत अनुगमन गर्नुपर्नेछ। मापदण्ड बमोजिम भौतिक पूर्वाधार, मानव संसाधन, सेवा प्रवाह लगायत अन्य व्यवस्था भए/नभएको यकिन गरी आवश्यक प्रकृया सम्पन्न गर्नुपर्नेछ। अनुगमन टोलीले अनिवार्य Standard Checklist प्रयोग गरी स्थलगत निरीक्षणका क्रममा Checklist भरी प्रतिवेदन गर्नुपर्नेछ। अनुगमन/सुपरिवेक्षणमा देखिएका सवल र सुधार गर्नुपर्ने कार्यहरूको बारेमा तत्काल सम्बन्धित संस्था / समिति हरूलाई जानकारी गराई थप सुधारको योजना बनाई सो को निरन्तर अनुगमन गर्नु पर्ने छ।
प्रतिवेदन प्रणाली	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य संस्थाहरूको ईजाजत, नविकरण, अनुगमन तथा नियमन सम्बन्धी प्रदेश सरकारको स्वीकृत कार्यविधि अनुरूप स्थलगत अनुगमन गरी नविकरण तथा सिफारिस गरेका स्वास्थ्य संस्थाको विवरण त्रैमासिक रूपमा स्वास्थ्य निर्देशनालय र मन्त्रालयमा प्रतिवेदन गर्नु पर्ने छ। ईजाजतपत्रका लागि सिफारिस गरिएका स्वास्थ्य संस्थाको हकमा अनुगमनका क्रममा प्रयोग भएका प्रमाणित Checklist हरू समेत संलग्न गरी सम्बन्धित निकायमा प्रतिवेदन गर्नुपर्नेछ।

	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य निर्देशनालयले जिल्लागत रुपमा सबै विवरण एकीकृत गरी स्वास्थ्य मन्त्रालयमा गर्नुपर्नेछ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य कार्यालय र स्वास्थ्य निर्देशनालय
र सन्दर्भ सामाग्री	<p>प्रचलित स्वास्थ्य संस्था स्थापना, सञ्चालन तथा स्तरोन्नति मापदण्ड सम्बन्धी निर्देशिका, २०७०</p> <p>स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन मापदण्ड, २०७७</p> <p>जनस्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०७७</p>

९. विद्यालय नर्सिङ्ग कार्यक्रम-करार कर्मचारी पोशाक खर्च र सेवाकरार निरन्तरता तलब

शीर्षक	विवरण
खर्चशीर्षकनं.	२२४१९
कृयाकलाप कोड	२.५.१०.१९
पृष्ठभूमि	नेपालको राष्ट्रिय स्वास्थ्य नीति, शिक्षा नीति, विभिन्न अन्तराष्ट्रिय अभ्यासहरू, अनुसन्धानका नतिजाहरूबाट विद्यालय स्वास्थ्य प्रवर्द्धनका लागि नर्सिङ्ग सेवा कार्यक्रमको अपरिहार्यता पुष्टि भएको छ। प्रदेश सरकारको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम बमोजिम यस प्रदेशका सबै स्थानीय तहहरू समेटेर जम्मा १४५ विद्यालयहरूमा प्रदेश सरकारमार्फत यो कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ। उक्त कार्यक्रम को व्यवस्थापन अन्तर्गत विद्यालय नर्सको तलब, भत्ता र पोशाक खर्च भुक्तानीको लागि यो बजेट व्यवस्था गरिएको छ।
उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none"> विद्यालय तहमा विद्यालय नर्स मार्फत बालबालिका तथा किशोर किशोरीको समग्र स्वास्थ्य, सरसफाई, मानसिक स्वास्थ्य, पोषण प्रवर्द्धन, यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य, सामुदायिक स्वास्थ्य कार्यक्रम संचालन गर्ने
अपेक्षित उपलब्धी	विद्यालय तहमा बालबालिका तथा किशोर किशोरीहरूको समग्र स्वास्थ्य, सरसफाई र पोषण अवस्थामा सकारात्मक परिवर्तन हुनेछ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<p>१. सेवा करार निरन्तरता तलब तथा पोशाक खर्च व्यवस्थापन</p> <ul style="list-style-type: none"> विद्यालय नर्सका लागि विनियोजित बजेट बाट प्रदेश सरकारबाट जारी भएको विद्यालय नर्सिङ्ग सेवा सम्बन्धि कार्यविधि बमोजिम तलब भत्ता ,वार्षिक चाडबाड खर्च र पोषाक खर्च विनियोजित शीर्षकबाट भुक्तानी गर्नुपर्नेछ।
वित्तीय व्यवस्थापन/ प्रतिवेदन प्रणाली	<ul style="list-style-type: none"> विद्यालयले विद्यालय नर्स मार्फत प्रदान गरिएको सेवा तथा क्रियाकलापहरू मासिक रुपमा google spreadsheet अनलाइन भरेर र सोको hardcopy स्वास्थ्य

	<p>कार्यालयमा र स्थानीय तहमा पठाउनुपर्नेछ।</p> <ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य कार्यालयले सो को त्रैमासिक प्रतिवेदन विद्यालय नर्सिङ्ग कार्यक्रम संयोजक मार्फत स्वास्थ्य निर्देशनालयमापठाउनु पर्ने छ । <p>विद्यालय नर्सहरुलाई मासिक भुक्तानी गरेको खर्च विवरण लेखा शाखाले अध्यावधिक गरेर राख्नु पर्दछ ।</p>
सञ्चालन गर्ने निकाय	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य कार्यालयहरु सबै (१४ जिल्ला)

१०. विद्यालय नर्स कार्यक्रम संचालन खर्च

शीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	२२५२२
कृयाकलाप कोड	२१३.२२.७.
उद्देश्य	विद्यालय नर्स मार्फत विद्यालय तहमा संचालन हुने कार्यक्रमको प्रभावकारी संचालन र व्यवस्थापनको लागि आवश्यक सामग्री उपलब्ध गराउने साथै कार्यक्रम व्यवस्थित गर्ने
अपेक्षित उपलब्धी	विद्यालय तहमा बालबालिका तथा किशोर किशोरीहरुको समग्र स्वास्थ्य, सरसफाई र पोषण अवस्थामा सकारात्मक परिवर्तन हुनेछ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य कार्यालयमा कार्यरत कार्यक्रमको फोकलपर्सनले (पब्लिक हेल्थ नर्स) यो कार्यक्रमको योजना तयारि गर्ने । कार्यविधिको अधीनमा रही वार्षिक रूपमा विद्यालयमा आवश्यक पर्ने औषधी तथा औषधीजन्य सामग्री स्वास्थ्य कार्यालयसँग भएको मौज्जात तथा स्थानीय तहसँग समेत समन्वय गरी व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ। विद्यालय नर्सलाई दैनिक कार्य सञ्चालनका लागि आवश्यकमसलन्द, स्टेसनरी लगायत विद्यालयमा आवश्यक कार्यक्रम संचालन गर्नका लागि सामग्रीको व्यवस्थापन यसै शीर्षकबाट गर्नुपर्नेछ। जिल्ला स्तरमा हुने समिक्षा कार्यक्रममा मौज्जात अवस्थाको विश्लेषण गरि आवश्यकता निर्धारण गरेर सामग्री खरिद र वितरण गर्ने आकस्मिक अवस्था भएमा वास्तविक अवस्थाको अध्ययन गरेर स्वास्थ्य कार्यालयले आवश्यकता निर्धारण गरिकेही रकम कार्यक्रम संचालन खर्च वापत विद्यालयको चालु खातामा प्रदान गर्न सकिन्छ। यसरी रकम उपलब्ध गराउदा वास्तविक आवश्यकता र बजेटको आधारमा उपलब्ध गराई सामग्री खरिद र व्यवस्थापन गर्न स्वास्थ्य कार्यालयले प्राविधिक सहयोग, समन्वय र स्पेशिफिकेशन उपलब्ध गराउनु पर्दछ। चालु खातामा पठाएको रकमको को बिल भरपाई विद्यालयले स्वास्थ्य कार्यालयलाई उपलब्ध गर्नुपर्नेछ।

	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित स्वास्थ्य कार्यालय र विद्यालयले विद्यालय नर्सलाई "विद्यालय नर्सिङ्ग सेवा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि" अनुसारको काम, कर्तव्य, अधिकार र कार्यजिम्मेवारी दिई उपयुक्त वातावरण प्रदान गर्न/गराउन सहजीकरण गर्नुपर्नेछ। कार्यक्रम संचालन गर्दा सरकारी तथा गैह सरकारी संघ संस्था (NGO, INGO) हरूसंग (स्थानीय तह तथा विद्यालय स्तरमा) समन्वय गरी स्वास्थ्यका क्रियाकलापहरू योजना बनाई संचालन गर्न सकिनेछ। जिल्लाले आयोजना गर्ने समिक्षा भाद्र मसान्त भित्र र निर्देशनालयले आयोजना गर्ने समिक्षा सबै जिल्लाको समिक्षा सम्पन्न भएको सिनिश्चित गरी मंसिर मसान्त भित्र अनिवार्य सम्पन्न गर्नुपर्नेछ।
प्रतिवेदन प्रणाली	यो कार्यक्रम विनियोजित बजेटको अधिनमा रही प्रदेश सरकारको आर्थिक ऐन नियम र आर्थिक कार्यविधिको आधारमा खर्च व्यवस्थापन गरिनेछ। यो कार्यक्रम सम्पन्न भए पश्चात सो को भौतिक, वित्तीय विस्तृत प्रतिवेदन सम्बन्धित निकायमा पेश गर्नुपर्नेछ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य कार्यालय

११. विद्यालय नर्सिङ्ग कार्यक्रमको समिक्षा

शीर्षक	विवरण
खर्चशीर्षकनं.	२२५२२
कृयाकलाप कोड	२६०.२२.७.
उद्देश्य	जिल्लाका विभिन्न स्थानीय तह अन्तर्गतका विद्यालयहरूमा कार्यरत विद्यालय नर्सिङ्ग कार्यक्रमको प्रभावकारीता, कार्यक्रम कार्यान्वयनका विविध पक्षहरूका बारे समिक्षा गर्ने।
अपेक्षित उपलब्धी	विद्यालय नर्सिङ्ग कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी र परिष्कृत रूपमा सञ्चालन गर्न मार्गप्रशस्त हुनेछ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> यस शीर्षकमा विनियोजित रकमबाट स्वास्थ्य कार्यालयले जिल्लाभर यो कार्यक्रम लागू भएका विद्यालयका विद्यालय नर्स, प्रधानाध्यापक, सम्बन्धित स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखा प्रमुख, स्वास्थ्य निर्देशनालयमा कार्यरत विद्यालय नर्सिङ्ग कार्यक्रम संयोजकलाई समावेश गरी २ दिने समिक्षा कार्यक्रमको आयोजना गर्नुपर्नेछ। समिक्षामा प्रस्तुत गर्नुपर्ने विषयको टेम्प्लेट अनिवार्य रूपमा तयार गरी पठाउनुपर्नेछ। यस शीर्षकमा विनियोजित रकमबाट स्वास्थ्य निर्देशनालयले यो कार्यक्रमको समिक्षा सम्पन्न गरेपश्चात त्यसको निचोड सहित मन्त्रालय/ निर्देशनालयका प्रतिनीधि,

	<p>स्वास्थ्य कार्यालय प्रमुख, फोकल पर्सन, पहिलो, दोस्रो र तेस्रो चरणमा कार्यक्रम लागू भएका विद्यालयहरूबाट १/१ जना विद्यालय नर्स सहभागी गराई २ दिने समिक्षा कार्यक्रम आयोजना गर्नुपर्नेछ।</p> <ul style="list-style-type: none"> समिक्षा आयोजना गर्दा स्वास्थ्य निर्देशनालयमा कार्यरत विद्यालय नर्सिङ्ग कार्यक्रम संयोजकलाई प्रत्यक्ष संलग्न गराई यस कार्यक्रमको हाल सम्मको उपलब्धी र आगामी कार्यदिशाबारे दिशानिर्देश गर्ने दस्तावेज निर्देशनालयले तयार गर्नुपर्नेछ। समिक्षा भन्दा कम्तिमा १५ दिन अगावै सम्बन्धित विद्यालयमा पत्राचार गरि समीक्षामा आउदा ल्याउनु पर्ने विवरण(सामाग्रीको मौज्जात अवस्था, संचालित क्रियाकलाप, अनुभव/सिकाई, समस्याआदि) बारे जानकारी गराउनु पर्दछ। <p>समीक्षामा कार्यक्रमको अवस्था, श्रोत साधनको अवस्थाको समेत विश्लेषण गरि स्थानीय तह बाट गरिने साझेदारीको समेत योजना बनाएर कार्यन्वयनमा सहजीकरण गर्नु पर्दछ।</p>
प्रतिवेदन प्रणाली	<p>यो कार्यक्रम विन्योजित बजेटको अधिनमा रही प्रदेश सरकारको आर्थिक ऐन नियम र आर्थिक कार्यविधिको आधारमा खर्च व्यवस्थापन गरिनेछ।</p> <p>यो कार्यक्रम सम्पन्न भए पश्चात सो को भौतिक, बित्तिये विस्तृत प्रतिवेदन सम्बन्धित निकायमा पेश गर्नुपर्नेछ।</p>
सञ्चालन गर्ने निकाय	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य कार्यालय, स्वास्थ्य निर्देशनालय

१२. पब्लिक हेल्थ नर्स करार

शीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	२२४१९
कृयाकलाप कोड	२.५.१०.३४
पृष्ठभूमि	<p>प्रजनन् स्वास्थ्य, आमा सुरक्षा ,परिवार योजना र विद्यालय नर्सिङ्ग कार्यक्रमहरू संचालन गर्नपब्लिक हेल्थ नर्स नभएका जिल्लाहरूमा कठिनाई भएको र सूचांकहरूमा अपेक्षित उपलब्धि देखिएको छैन। उक्त कार्यक्रमहरू प्रभावकारी बनाउन पब्लिक हेल्थ नर्सहरूको मुख्य भूमिका रहेकाले चालु आ.व.मा दरबन्दी रिक्त रहेका जिल्लाहरूमा यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको छ।</p>
उद्देश्य	<p>लामो समयदेखि दरबन्दी रिक्त भएको र कार्यक्रम संचालनमा कठिनाई उत्पन्न भई स्वास्थ्य सेवा प्रवाहमा समस्या हुने देखिएको।</p>
अपेक्षित उपलब्धी	<p>प्रजनन् स्वास्थ्य कार्यक्रम, आमा सुरक्षा कार्यक्रम, परिवार योजना र विद्यालय नर्सिङ्ग कार्यक्रमहरू थप प्रभावकारी हुनेछन्।</p>

सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य कार्यालयले प्रदेश सरकारको स्वास्थ्यकर्मी करार सम्बन्धि कार्यविधि, २०७९ को व्यवस्था बमोजिम पदपूर्ति गर्नुपर्नेछ । उक्त कार्यक्रम संचालन गर्नका लागि स्वास्थ्य मन्त्रालय/स्वास्थ्य निर्देशनालयसँग अनिवार्य समन्वय गर्नुपर्नेछ । सो कार्यविधि अनुसार यस अघिनै सेवा करारमा नियुक्ति भै सेवा करार थप भै निरन्तर भएको भए त्यस्ता कर्मचारी हरूलाई कार्यविधि र सम्झौता अनुसारको सेवा सुविधा यसै बजेट बाट भुक्तानी गर्नुपर्नेछ ।
संचालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य कार्यालयहरु

१३. समुदायमा आधारित नसर्ने रोग रोकथाम कार्यक्रम

खर्च शीर्षक नं.	२२५२२
कृयाकलाप कोड	२.२२.७.६९
परिचय	बदलिँदो जीवनशैली, आहार बिहार, वातावरणीय असन्तुलन आदिका कारणले हाल नेपाल लगायत विश्व समुदायमा नसर्ने रोगको प्रकोप बढ्दो छ। समुदायमा लुकेर रहेका यस्ता रोगबाट ग्रसित मानिसहरुलाई समयमै पहिचान गरी आवश्यकता अनुरूप स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न सके रोगले निम्त्याउने जटिलता कम गर्न सकिन्छ। प्रदेश सरकारले आ.व. २०७८/७९ देखि यो कार्यक्रम मोरंग जिल्लाबाट सुरु गरी सञ्चालनमा ल्याएको छ।
उद्देश्य	समुदायमा आधारित भएर नसर्ने रोगको रोकथाम, पहिचान तथा प्रेषण गर्ने।
अपेक्षित उपलब्धी	समुदायमा आधारित भएर नसर्ने रोगको समयमै रोकथाम ,पहिचान वा प्रेषण गरी नसर्ने रोगबाट हुन सक्ने जटिलताको भार कम हुने।
सञ्चालन प्रक्रिया	<p>स्वास्थ्य कार्यालयले सम्बन्धित जिल्लाको कम्तीमा ४ वटा स्थानीय तह (बिगतमा ग्रामीण आमा स्वास्थ्य सुरक्षा कार्यक्रम लागू भएकालाई प्राथमिकतामा राखी) छनौट गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ।</p> <p>छनौट भएका स्थानीय तह / स्वास्थ्य संस्थाका कर्मचारी एवं जनप्रतिनिधिहरुलाई कार्यक्रमको महत्व, संचालन प्रक्रिया, अभिलेख प्रतिवेदन आदि बारे १ दिने अभिमुखीकरण गरि कार्यक्रम संचालन गर्ने वडा, समुदाय यकिन गरि योजना बनाउने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> यहि कार्यक्रममा प्रत्यक वडा बाट कम्तीमा २ जना लेखपढ , अंग्रेजी पढ्नलेखन जाने महिला स्वास्थ्य स्वयम्सेविकाहरु छनौट गर्नु पर्ने छ । यसरि कार्यक्रम संचालन गर्न स्थानीय तहको अगुवाई, साझेदारीको लागि समन्वय गर्ने छनौट भएका वडा स्वास्थ्य संस्थामा स्थानीय तह/ स्वास्थ्य संस्था मा स्वास्थ्य

	<p>कार्यालय बाट स्वयंसेविकाको हरुलाई ३ दिने अभिमुखीकरण गरि :</p> <ul style="list-style-type: none"> - कार्यक्रमको महत्व (नसर्ने रोग, उच्च रक्तचाप, मधुमेह को पहिचान र प्रेषण गर्नुपर्ने अवस्थाबारे जानकारी) बारे बुझाउने - उच्च रक्तचाप, मधुमेह,प्रेषण गर्नुपर्ने अवस्थाबारे पहिचान गर्न डिजिटलप्रणालीबाट रक्तचापतथारगतमाचिनीकोमात्रानापनका लागि सीपबिकास गर्ने - अभिलेख प्रतिवेदन फर्म , फर्मेट र प्रतिवेदन प्रणाली बारे - कार्यक्रम संचालन हुने वडा/ स्थान, मिति र समय - उक्त कार्यक्रम स्थलमा आवश्यक सामग्री र व्यवस्थापन - प्रचार प्रसार आदि बारे छलफल गराई जिम्मेवारी समेत बांडफांड गर्ने <ul style="list-style-type: none"> • यो अभिमुखीकरण/ तालिममा स्वास्थ्य कार्यालय बाट कम्तिमा १ जना प्रशिक्षकको व्यवस्था गर्नु पर्दछ । • यो कार्यक्रम सञ्चालनका लागि तपशिल बमोजिम Recording Reporting Tools छपाई गरी प्रयोग गर्नुपर्नेछ । 																								
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 5%; text-align: center;">१.</td> <td>महिला स्वास्थ्य स्वंग सेविकाले प्रयोग गर्ने रजिस्टर</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">२.</td> <td>महिला स्वास्थ्य स्वंग सेविकाले सम्बन्धितस्वास्थ्य संस्थामा रिपोर्टिंग गर्ने फारम</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">३.</td> <td>स्वास्थ्य संस्थाले पालिकामा रिपोर्टिंग गर्ने फारम</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">४.</td> <td>पालिकाले जिल्लामा रिपोर्टिंग गर्ने फारम</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">५.</td> <td>जिल्लाले मन्त्रालयमा रिपोर्टिंग गर्ने फर्म</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">६.</td> <td>महिला स्वास्थ्य स्वंग सेविकाले प्रयोग गर्ने रेफरल स्लिप तथा फारम</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">७.</td> <td>महिला स्वास्थ्य स्वंग सेविकाले प्रयोग गर्ने रोग पहिचान भएका व्यक्तिहरुको नामावली टिपोट गर्ने फारम</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">८.</td> <td>स्वास्थ्य संस्था स्तरीय त्रैमासिक समिक्षा बैठक बसने फारम</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">९.</td> <td>स्वास्थ्य संस्थाले रेफर भई आएका विरामीको अभिलेख राखने रजिस्टर</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">१०.</td> <td>उपचारमा रहेका विरामीहरुको लागि सम्पर्क कार्ड/स्वास्थ्य सेवा कार्ड/अनुगमन जांच कार्ड</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">११.</td> <td>स्वास्थ्यकर्मीले महिला स्वास्थ्य स्वंग सेविकालाई अनुगमन गर्ने चेकलिस्ट फारम</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">१२.</td> <td>अन्य नसर्ने रोग सम्बन्धिका अभिलेख प्रतिवेदनहरु</td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • सम्बन्धित स्थानीय तहका अभिमुखिकरमा सहभागी कम्तिमा १ जना स्वास्थ्यकर्मी लाई कार्यक्रम संचालन भएको दिन सहजीकरण, अनुगमनकोलागि अनिवार्य परिचालन गर्नु पर्ने छ । 	१.	महिला स्वास्थ्य स्वंग सेविकाले प्रयोग गर्ने रजिस्टर	२.	महिला स्वास्थ्य स्वंग सेविकाले सम्बन्धितस्वास्थ्य संस्थामा रिपोर्टिंग गर्ने फारम	३.	स्वास्थ्य संस्थाले पालिकामा रिपोर्टिंग गर्ने फारम	४.	पालिकाले जिल्लामा रिपोर्टिंग गर्ने फारम	५.	जिल्लाले मन्त्रालयमा रिपोर्टिंग गर्ने फर्म	६.	महिला स्वास्थ्य स्वंग सेविकाले प्रयोग गर्ने रेफरल स्लिप तथा फारम	७.	महिला स्वास्थ्य स्वंग सेविकाले प्रयोग गर्ने रोग पहिचान भएका व्यक्तिहरुको नामावली टिपोट गर्ने फारम	८.	स्वास्थ्य संस्था स्तरीय त्रैमासिक समिक्षा बैठक बसने फारम	९.	स्वास्थ्य संस्थाले रेफर भई आएका विरामीको अभिलेख राखने रजिस्टर	१०.	उपचारमा रहेका विरामीहरुको लागि सम्पर्क कार्ड/स्वास्थ्य सेवा कार्ड/अनुगमन जांच कार्ड	११.	स्वास्थ्यकर्मीले महिला स्वास्थ्य स्वंग सेविकालाई अनुगमन गर्ने चेकलिस्ट फारम	१२.	अन्य नसर्ने रोग सम्बन्धिका अभिलेख प्रतिवेदनहरु
१.	महिला स्वास्थ्य स्वंग सेविकाले प्रयोग गर्ने रजिस्टर																								
२.	महिला स्वास्थ्य स्वंग सेविकाले सम्बन्धितस्वास्थ्य संस्थामा रिपोर्टिंग गर्ने फारम																								
३.	स्वास्थ्य संस्थाले पालिकामा रिपोर्टिंग गर्ने फारम																								
४.	पालिकाले जिल्लामा रिपोर्टिंग गर्ने फारम																								
५.	जिल्लाले मन्त्रालयमा रिपोर्टिंग गर्ने फर्म																								
६.	महिला स्वास्थ्य स्वंग सेविकाले प्रयोग गर्ने रेफरल स्लिप तथा फारम																								
७.	महिला स्वास्थ्य स्वंग सेविकाले प्रयोग गर्ने रोग पहिचान भएका व्यक्तिहरुको नामावली टिपोट गर्ने फारम																								
८.	स्वास्थ्य संस्था स्तरीय त्रैमासिक समिक्षा बैठक बसने फारम																								
९.	स्वास्थ्य संस्थाले रेफर भई आएका विरामीको अभिलेख राखने रजिस्टर																								
१०.	उपचारमा रहेका विरामीहरुको लागि सम्पर्क कार्ड/स्वास्थ्य सेवा कार्ड/अनुगमन जांच कार्ड																								
११.	स्वास्थ्यकर्मीले महिला स्वास्थ्य स्वंग सेविकालाई अनुगमन गर्ने चेकलिस्ट फारम																								
१२.	अन्य नसर्ने रोग सम्बन्धिका अभिलेख प्रतिवेदनहरु																								

	<ul style="list-style-type: none"> • रक्तचाप मापन गर्ने गुणस्तर प्रमाणित डिजिटल उपकरण र ग्लुकोमिटर खरिद गरी आवश्यक अभिलेख तथा प्रतिवेदन सामाग्री सहित छनौट भएका महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूलाई वितरण गर्नुपर्नेछ। • मेडिकल उपकरण (Digital Blood Pressure Monitoring Machine, Glucometer) खरिद गर्नुपूर्व स्पेसिफिकेसन तयारी गर्दा प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रमा कार्यरत बायोमेडिकल ईन्जिनियर मार्फत गर्नुपर्नेछ। • ग्रामीण आमा स्वास्थ्य सुरक्षा कार्यक्रमलागू भएका पालिका/स्वास्थ्य संस्थाहरू छनौट भएमा खरिद सामाग्री दोहोरो नहुने गरी व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ। • सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थाले यो कार्यक्रममा पहिचान भएका बिरामीहरूको मासिक अनुगमन र सके सम्म स्वयंसेविकाहरू समेत त्रैमासिक समिक्षा गर्ने र प्रतिवेदन तयार गरी स्वास्थ्य कार्यालयमा पठाउनुपर्नेछ। • कार्यक्रम लागू भएका स्थानीय तहमा मधुमेह र उच्च रक्तचापको औषधि अपुग भएमा स्थानीय तह र जिल्लाको मौज्जातको विश्लेषण गरि कार्यक्रम संचालन मा बाधा भएमा यसै शीर्षकबाट खरिद गर्न सकिने छ । <p>कार्यक्रमको अनुगमन सुपरिवेक्षण</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>यो कार्यक्रम अत्यन्तै महत्वपूर्ण र सम्बेदनशील भएकोले यसको व्यवस्थापनमा स्वास्थ्य कार्यालय, स्थानीय तह र स्वास्थ्य संस्था बाट अनिवार्य सुपरिवेक्षण, सहजिकरंको लागि स्वास्थ्य कर्मचारी परिचालन गर्नु पर्दछ ।</u> <p>कार्यक्रम संचालनको अवसरमा नसर्ने रोगको कारण र रोकथाम, खानपान, बानि व्यवहारको बारेमा सामुहिक रूपमा स्वास्थ्य शिक्षा दिनु पर्दछ ।</p>
वित्तीय व्यवस्थापन	<ul style="list-style-type: none"> • विनियोजित बजेट बाट माथि उल्लेखित क्रियाकलाप संचालनको लागि अनुमानित खर्च योजना अग्रिम तयार गर्नु पर्दछ । • यो बजेट बाट बैठक, अभिमुखीकरण, दैनिक भ्रमण भत्ता, खाजा, यातायात, ढुवानी, स्टेशनरी, शैक्षिक सामाग्री छपाई, सुचना संचार, खाजा नास्ता खर्च र उपकरण, औषधिखरिद आदिमा खर्चा गर्न सकिने छ । • खर्च भुक्तानी • स्थानीय तह / स्वास्थ्यसंस्था बाट परिचालन हुने सुपरिवेक्षक लाइ दैनिक रु७००।०० यातायात खर्च (एक वडामा अधिकतम३दिन) • कार्यक्रम संचालनमा खट्ने स्थानीय स्वयम् सेविकाहरूलाई Performance Based Incentive को रूपमा सिद्धान्तको आधारमा बिधिपूर्वक रक्तचाप मापन गरेको

	प्रतिव्यक्ति रू. १० ०० र रगतमा चिनीको मात्रा मापन गरेको प्रति व्यक्ति रू १० ०० गरि जम्मा रू.२० ०० यातायात खर्च वापत उपलब्ध गराउनु पर्ने छ । यसै शिर्षकबाट ग्लुकोमिटर र BP set मा आवश्यक ब्याट्री लगायत अन्य सामान्य मर्मतको व्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।
प्रतिवेदन प्रणाली	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य कार्यालयले कार्यक्रमको मासिक प्रगति प्रतिवेदन स्वास्थ्य मन्त्रालय र निर्देशनालयमा गर्नुपर्नेछ ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य कार्यालय मोरंग, संखुवासभा, ताप्लेजुंग, ईलाम, ओखलढुंगा, झापा

१४. कोल्डचेन व्यवस्थापनको लागि कोल्ड चेन असिस्टेन्ट करार

खर्च शीर्षक नं.	२२४१९
क्रियाकलाप कोड	२.५.१०.३४
पृष्ठभूमि/ परिचय	खोप अति सम्बेदनशील औषधीजन्य सामग्री भएको र सबै जिल्लाहरूमा जिल्ला खोप भण्डार संचालनमा छ । जिल्लाले स्थानीय तह, वडा र खोप केन्द्र तह सम्मको खोप र खापजन्य सामग्री आपूर्ति, भण्डार र वितरण गर्नु पर्दछ । खोप भण्डारण मा खोपको गुणस्तर कायम गर्न कोल्डचेन व्यवस्थापन निरन्तर गर्नुका साथै आपूर्ति, वितरण, अभिलेख प्रतिवेदन अद्यावधिक गर्न कोल्डचेन व्यवस्थापनको छुट्टै कर्मचारीको दरबन्दी रहेकोमा केहि जिल्लाहरूमा त्यस्ता कर्मचारी रिक्त भै कार्यक्रम संचालनमा बाधा हुने भएकोले सो सेवा प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न करारमा कर्मचारी व्यवस्था गरिकार्य संचालन गर्न यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला तथा स्थानिय तहमा संचालन गरिने नियमित खोप तथा अभियानका क्रियाकलापहरूको व्यवस्थापन, संचालन र सहजिकरणमा थप सहयोग पुर्याउन । जिल्ला कोल्ड रुमको प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्न । <p>खोप कार्यक्रमको अभिलेख तथा प्रतिवेदनमा सहजीकरण गर्न ।</p>
अपेक्षित उपलब्धी	<ul style="list-style-type: none"> खोप कोल्डचेनको प्रभावकारी व्यवस्थापन भै गुणस्तरीय खोप उपलब्ध हुनेछ । पूर्ण खोप सुनिश्चितता र दिगोपनाको कार्यक्रममा निरन्तरता हुनेछ । जिल्ला तथा स्थानिय तहको क्रियाकलापहरूमा प्राविधिक सहयोग उपलब्ध भई कार्यक्रमहरू प्रभावकारी हुनेछन् ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> बजेट विनियोजित भएका जिल्लाहरूले प्रदेश सरकारको स्वास्थ्यकर्मी करार सम्बन्धि कार्य विधि २०७९ बमोजिम करार प्रकृया गर्नुपर्नेछ । खोप सेवा अति संवेदनशील सेवा भएकोले कर्मचारी करारमा लिँदा वा सेवा करार लिँदा यस अघि खोप सेवामा संलग्न अनुभवी, दक्ष र सकेसम्म खोप तालिम लिएको व्यक्ति करारमा लिनु पर्दछ ।

- नियमित कार्यक्रम अन्तर्गत जिल्ला, प्रदेशमा सञ्चालन हुने खोप तालिममा सहभागी गराउने व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।

मुख्य जिम्मेवारी:

- भ्याक्सिन तथा अन्य खोप सामग्रीहरूको वितरण तथा व्यवस्थापन गर्ने,
- निर्धारित फाराम/रजिष्टरमा अभिलेख राख्ने र सो आधारमा मासिक प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित स्वास्थ्य कार्यालयमा बुझाउने,
- जिल्ला खोप भण्डारणको व्यवस्थापन र संचालनमा सहयोग गर्ने
- स्वास्थ्य कार्यालयको निर्देशन र अनुगमनमा खोपसँग सम्बन्धित तालिम, गोष्ठी बैठकहरूको संचालन व्यवस्थापन र सहजिकरणमा सहयोग गर्ने,
- जिल्ला अन्तर्गत पूर्ण खोप सुनिश्चितता निर्देशिका अनुसार पूर्ण खोप सुनिश्चितता र दिगोपनाको कार्य तथा सरसफाई प्रवर्द्धन को क्रियाकलाप संचालनमा प्रत्यक्ष संलग्न भई स्थानीय तह, वडाहरूमा सहजीकरण र अनुगमन गर्ने
- अभियानको रूपमा सञ्चालन हुने खोप कार्यक्रममा सहयोग र सहजिकरण गर्ने,
- जिल्लाभरिको खोप कार्यक्रमको प्रगतिको समायोजन, विश्लेषण र पृष्ठपोषण कार्यमा सहयोग गर्ने, र
- स्वास्थ्य कार्यालयले दिएको थप कार्य र करार सम्झौतामा भए अनुसारको जिम्मेवारी बहन गर्ने ।

करार भङ्ग गर्ने र नयाँ करार गर्ने

- करार सेवामा लिएको व्यक्तिले सम्झौता अनुसार कुनै महिनामा सेवा प्रदान नगरेमा वा कार्यालयले दिएको जिम्मेवारी बहन नगरेमा निज व्यक्तिसँग भएको करार सम्झौता जुनसुकै बेला भङ्ग गरी अर्को व्यक्तिबाट सेवा सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।
- करार सेवामा लिएका व्यक्तिको सेवा सन्तोषजनक भएमा र बजेट व्यवस्था भएमा अर्को आ.व.मा समेत निजको सेवा निरन्तर गर्न सकिनेछ । यसरी सेवा करार अवधि थप गर्दा प्राप्त बजेट र कार्यक्रमको परिधिभित्र रही गर्नुपर्नेछ ।

पारिश्रमिक रकम:

- पूर्ण खोप घोषणा र दिगोपना कार्यक्रम, सरसफाई प्रवर्द्धन कार्यक्रम लगायत स्वास्थ्य कार्यालयले तोकेका अन्य कार्यहरू समेत सञ्चालन गर्ने गरी विनियोजित बजेटबाट न्यूनतम तोकिएको तलव र सुविधा उपलब्ध गराउने गरी बजेट व्यवस्था गरिएको छ । अन्य सेवा सुविधाको हकमा सार्वजनिक खरिद ऐन, नियमावली र सम्झौतामा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

	यदि यस अघि देखिने सेवा करार निरन्तरता भै कार्यरत रहेको भएमा यसै बजेट बाट सेवा सुबिधा उपलब्ध गराउनु पर्ने छ ।
सेवा संचालन गर्ने निकाय	<ul style="list-style-type: none"> यो कार्यक्रमको व्यवस्थापन, सञ्चालन र अनुगमन गर्ने प्रमुख जिम्मेवारी सम्बन्धित स्वास्थ्य कार्यालय र खोप तथा कोल्डचेन शाखाको हुनेछ । कर्मचारी करार सेवा लिने प्रमुख जिम्मेवारी सम्बन्धित स्वास्थ्य कार्यालयको हुनेछ ।
वित्तीय व्यवस्थापन / प्रतिवेदन प्रणाली	<ol style="list-style-type: none"> सार्वजनिक खरिद ऐन र नियमावली अनुसार करार नियुक्ति गरि सम्झौता बमोजिम तोकिएको रकम बाट भुक्तानी गर्ने करार सेवा सम्बन्धिको र भुक्तानीको सबै विवरण स्वास्थ्य कार्यालयले अर्धवधिक गरि सम्बन्धित निकायम प्रतिवेदन गर्ने ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित स्वास्थ्य कार्यालय

१५. हाइड्रोसिल सर्जरीको लागि निशुल्क शल्यक्रिया सेवा

खर्चशीर्षकनं.	२२५२२
कृयाकलाप कोड	
उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none"> हाइड्रोसिल भएका बिरामीहरूलाई निःशुल्क शल्यक्रिया सेवा प्रदान गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धी	हात्तीपाईले रोग निवारण कार्यक्रमको राष्ट्रिय रणनीति बमोजिम शन् २०३० सम्म हात्तीपाईले रोगका कारण भएका रुग्णता दरलाई घटाउँदै जाने लक्ष्य बमोजिम हाइड्रोसिल भएका बिरामीहरूलाई निःशुल्क शल्यक्रिया सेवा प्रदान गरी स्वस्थ जीवन यापनका लागि सहयोग पुग्ने ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> यस शीर्षकमा विनियोजित बजेटबाट स्वास्थ्य कार्यालयले स्थानीय तहसंग समन्वय गरी हात्तीपाईले रोगको प्रकोप बढी भएको स्थान छनौट गर्नुपर्नेछ । छनौट भएका स्थानीय तहहरूमा हाइड्रोसिलका रोगीहरूको पहिचान गर्नस्थानीय तहको समन्वयमा वडा स्तरमा स्वास्थ्यकर्मी, जनप्रतिनिधिहरूलाई अभिमुखीकरण गर्नु पर्दछ । त्यस्ता समुदायमा हाइड्रोसिलका बारेमा जानकारी मुलक विवरण समावेश गरि पर्चा पम्प्लेट तयार गरि उपलब्ध गराउनु पर्दछ स्वास्थ्य संस्था मार्फत समुदायमा भएका हाइड्रोसिलका बिरामीहरूको विवरण संकलन गर्न स्वास्थ्य कार्यालयले फारम/ रजिष्टर तयार गरि उपलब्ध गराउनु पर्दछ प्राप्त विवरणको आधारमा थप उपचार, निशुल्क शल्यक्रियाको लागि सरकारी अस्पताल लाई प्राथमिकतामा राखी स्वास्थ्य कार्यालयले विनियोजित बजेटको परिधिभित्र रही सेवा प्रदान गर्न सक्ने सरकारी, नीजि तथा सहकारी अस्पताल,

	<p>मेडिकल कलेजसंग प्रचलित नियमानुसार शल्यक्रिया सेवा प्रदान गर्ने सम्झौता गर्नुपर्नेछ ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • निजि, सहकारी तथा मेडिकल कलेज हरूबाट अधिकतम रु ७००० ०० भित्र सेवा प्रदान गर्न आसय/ कोटेसनलिएरप्रतिस्प्रधात्मक प्रक्रिया बाट दर रेट निर्धारण गरि सम्झौता गर्नु पर्ने छ । • उपचार तथा शल्यक्रियाका लागि निःशुल्क सेवा प्रदान गर्न सम्झौता भएका अस्पतालहरुमा प्रेषण गर्न स्वास्थ्य संस्थाहरुलाई जानकारी गराउने साथै स्थानीय एफ.एम./ रेडियो बाट समेत सूचना प्रवाह गर्ने • हाइड्रोसिल शल्यक्रियाको स्थानीय रूपमा प्रचार प्रसारका लागि निःशुल्क सेवा ,सेवा प्रदायक अस्पताल, शल्यक्रियाको फाइदा आदि लगायत (प्रचलित ऐन तथा नियम अनुसार स्थानीय एफ.एम .रेडियोहरुमा सूचना प्रसारण ,ब्यानर तथा अन्य सन्देश सामाग्री तयारगर्नका लागि खर्च गर्न सकिनेछ। यस कार्यका लागि बढीमा रु . पचास हजार) रु .५०००० ००(रु,पचास हजार सम्म मात्र) खर्च गर्न सकिनेछ। अपुग भएमा स्थानीय तह, साझेदार निकाएहरुसंग समन्वय गनु पर्दछ । • शल्यक्रिया सेवा बापत सम्झौता गरेका अस्पताललाई प्रतिकेश रु.७००० ००(रु, सात हजार मात्र) कादरलेशोधभर्ना रकम उपलब्ध गराउनुपर्नेछ। प्रति केश छुट्याइएको रकमबाट नै बिरामी लाई शल्यक्रिया गर्दा लाग्ने तथा शल्यक्रिया पश्चात आवश्यक औषधि, सामाग्री (-बिरामीको अपरेशन कार्यका लागि आवश्यक औषधि ,परीक्षणतथा औषधिजन्य सामाग्री, लठ्याउने औषधि ,एन्टीबायोटिक , एन्टीसेप्टिक ,सुचर सामाग्री ,कटन ,गज ,ब्लेड ,गाउनआदि र अपरेशन कार्यका लागि प्रत्यक्ष रूपमा संलग्न हुने कर्मचारीका लागि प्रोत्साहन खर्च समेत यसै रकम बाट व्यवस्था गर्नु पर्ने छ । अपरेशन गरेका बिरामीलाई कुनै जटिलता भएमा समेत यही बाँडफाँडको परिधि भित्र रही व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ । <p>प्रति केश रु ७००० ०० उपलब्ध गराउन सम्झौता गर्दा नै माथि उल्लेखित विवरण हरू प्रष्ट संग उल्लेख गरि सोहि अनुसार खर्च व्यवस्थापन र भुक्तानी गर्नु पर्दछ ।</p>
प्रतिवेदन प्रणाली	लाभग्राहीको संख्या सहित विस्तृत विवरण स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पठाउनुपर्नेछ। स्वास्थ्य सूचना प्रणालीमा समेत प्राप्त तथ्याङ्क प्रविष्ट गर्नुपर्नेछ
सञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य कार्यालय मोरंग

१६. साझेदार संस्थाको समन्वयमा प्रादेशिक बर्न हस्पिटल निर्माणको लागि पुजीगत अनुदान

खर्च शीर्षक नं.	२६४२३
कृयाकलाप कोड	
उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none"> पोलाई(Burn) बाट हुने अवस्था / घटना, स्वास्थ्य जटिलता र समस्याको तत्काल उपचार व्यवस्थान गरि जीवन रक्षा गर्न पोलाई(Burn) अस्पताल निर्माण र संचालन गर्ने संस्थालाई आर्थिक रूपमा प्रोत्साहन र सहयोग गर्ने
अपेक्षित उपलब्धी	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेश भित्र साझेदार निकायको सहयोग , साझेदारीमा Burn अस्पताल निर्माण र संचालन भै पोलाईको कारण बाट हुने अवस्थाको तत्काल उपचार भै, जोखिम र मृत्यु न्यूनीकरण हुनेछ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेश अन्तर्गत सुनसरी जिल्ला भित्र पोलाई (Burn) उपचार तथा व्यवस्थापन अस्पताल निर्माण र संचालन गरि सेवा सुरु गरेको वा र सो को लागि अस्पताल निर्माण संचालन स्वीकृति लिई द.प्र, नक्सा तयार गरि कार्य शुरु गर्ने संस्था हुनु पर्ने छ । अस्पताल निर्माण र संचालन गर्ने संस्थाले अनुदान प्राप्त गर्न स्वास्थ्य कार्यालयमा अस्पताल संचालन स्वीकृति, दर्ता, सेवाको प्रकार र आवश्यक कागज सहित अनुदानको उद्देश्य उल्लेख गरि र अस्पताल संचालन शुरुवात गरेको भए संचालन स्वीकृति, सेवाको प्रकार, साझेदारी अनुदानको उद्देश्य सहित सम्बन्धित स्थानीय तहको सिफारिस साथ निवेदन पेश गरेको हुनु पर्ने छ । नया अस्पताल संचालनको लागि निर्माण कार्य वा उपकरण को लागि साझेदारीमा सहयोग/ अनुदान माग गरेको भए सो को DPR, नक्सा र सेवाको प्रकार, संस्थाको दर्ता र आवश्यक कागज सहित अस्पताल संचालन हुने स्थानीय तह बाट सिफारिस समेत संलग्न गरि सहयोगको प्रयोजन, योजना(अनुमानित लागत र अवधि)संलग्न गरि साझेदारी सहयोग माग गरेको हुनु पर्दछ । सम्लग्न कागजात अनुसार स्वास्थ्य कार्यालयले कागजातको अध्ययन, आवश्यकता अनुसार स्थलगत अनुगमन र अवलोकन गरि विश्लेषण गरेर उपलब्ध गराउनु पर्ने अनुदानको लागि संघ/संस्थासंग प्रचलित नियमको अधिनमा रही सम्झौता गर्नुपर्नेछ । प्रस्तावमा र सम्झौतामा कृयाकलापको उद्देश्य, बिस्तृत कार्ययोजना (समयसिमा सहित), सामग्री खरिद, सेवा संचालन बिस्तार, निर्माण आदि गर्नुपर्ने भए सो को

	<p>आवश्यकता पुष्ट्याई, लाभान्वित व्यक्तिको अनुमानित सङ्ख्या र लागत अनुमान समावेश गरि स्वास्थ्य कार्यालयले सो को अनुगमन गर्नुपर्नेछ।</p> <ul style="list-style-type: none"> कार्य सम्पन्न गरे पश्चात अनुदान प्राप्त गर्ने संघ/संस्थाहरूले आ.व. समाप्त भएको तीन महिना भित्र audit report तथा बिल/भरपाईको प्रतिलिपी सम्बन्धित निकायमा पेश गर्नुपर्नेछ। संघ/संस्थालाई चालु प्रकृतिका कार्य गर्नका लागि यस शीर्षकमा विनियोजन बजेटबाट अनुदान दिन पाइने छैन।
प्रतिवेदन प्रणाली	कार्य सम्पन्न गरे पश्चात सोको प्रतिवेदन स्वास्थ्य मन्त्रालयमा गर्नुपर्नेछ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य कार्यालय, सुनसरी।

१७. आपतकालीन र आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा व्यवस्थापन

उपशीर्षक	विवरण
खर्चशीर्षक नं.	२२५२२
क्याकलाप कोड	२.७.२२.७१
उद्देश्य	विभिन्न प्रकारका महामारी तथा प्राकृतिक विपदले निम्त्याउने स्वास्थ्य समस्याको समयमै रोकथाम, नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन गर्ने।
अपेक्षित उपलब्धि	महामारी तथा प्राकृतिक विपदले निम्त्याउने स्वास्थ्य समस्याको प्रतिकार्य, व्यवस्थापन प्रभावकारी रूपमा हुने।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> विगतमा आइपरेका महामारीजन्य रोग, बदलिदो रोगको फैलावट तथा प्राकृतिक विपदले निम्त्याउन सक्ने आपतकालीन स्वास्थ्य समस्याको आकलन गरी सोही बमोजिम रोकथाम, नियन्त्रण तथा समाधानका लागि आवश्यक गतिविधिहरू सञ्चालन गर्न सकिनेछ। यस शीर्षकबाट अस्पतालहरूमा (रोगको प्रकृति अनुरूप) आइसोलेसन कक्ष व्यवस्थापन, स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई आवश्यक सुरक्षाका सामग्री, अन्य औषधीजन्य सामग्री व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ। आपतकालीन अवस्थामा विपद् व्यवस्थापनका लागि स्थलगत टोली खटाउनुपर्ने भएमा Rapid Response Team परिचालन यस शीर्षकको बजेटबाट गर्न सकिनेछ। स्वास्थ्य कार्यालयहरूले विपद्को अवस्थापमा तत्काल आवश्यक पर्ने औषधी तथा औषधीजन्य सामग्रीको व्यवस्थापन, स्थलगत अनुगमन लगायत समन्वयकारी कार्य गर्नुपर्नेछ। प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ती व्यवस्थापन केन्द्रले मातहतका निकायहरूबाट माग भए बमोजिमका आक्स्मिक रूपमा चाहिने औषधि तथा स्वास्थ्य सामग्री खरिद गरी मौज्जात राख्नुपर्नेछ।

	<ul style="list-style-type: none"> • खरिद पश्चात उक्त सामाग्रीहरु सम्बन्धित अस्पताल तथा स्वास्थ्य कार्यालयमा उपलब्ध गराई सो को जानकारी मन्त्रालयमा गराउनुपर्नेछ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र, अस्पतालहरु सवै (१४ वटा), स्वास्थ्य कार्यालयहरु सवै (१४ वटा)

१८. घरमा आधारित वृद्धि अनुगमन कार्यक्रमका लागी साल्टर स्केल खरिद

उपशीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	३११२२
कृयाकलाप कोड	११.३.२२.१४
उद्देश्य	बालबालिकाकोपोषण अवस्था लेखाजोखा गर्न वृद्धि अनुगमन गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धि	बालबालिकाको वृद्धि अनुगमन गरी पोषणको अवस्थामा सुधार ल्याउन तथ्याङ्क प्राप्त हुने ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश सरकारबाट यस अघि " घरमा आधारित वृद्धि अनुगमन कार्यक्रम" सञ्चालन भएका ५ जिल्लाका ५ स्थानीय तहहरु (रंगेली, पौवादुम्मा, गढी, लिखु, मादी) बाट बालबालिकाहरुको वृद्धि अनुगमन कार्यका लागि आवश्यक पर्ने साल्टर स्केल माग भए अनुरूप खरिद गरी सम्बन्धित जिल्लाका स्वास्थ्य कार्यालयहरु मार्फत सो सामग्री उपलब्ध गराउनुपर्नेछ। • खरिद कार्य प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४मा व्यवस्था भए बमोजिम गर्नुपर्नेछ। • कार्यक्रम सम्पन्न गरे पश्चात सो को जानकारी मन्त्रालयमा गराउनुपर्नेछ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र

१९. इन्टोमोलोजी ल्याव सेटअपका लागी औजार उपकरण खरिद

उपशीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	३११२२
कृयाकलाप कोड	११.३.२२.१२
उद्देश्य	इन्टोमोलोजी ल्यावस्थापना गर्नका लागि आवश्यक औजार उपकरण खरिद गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धि	किटजन्य रोगको पहिचानमा सहजता हुनेछ ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालासँग समन्वय गरी सम्बन्धित विषय विज्ञको उपस्थितिमा इन्टोमोलोजी ल्याव संचालनका लागि आवश्यक पर्ने औजार उपकरणहरुको सुचि तयार गर्नुपर्नेछ । • प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रका बायोमेडिकल ईन्जिनियरबाट आवश्यक सामाग्रीको स्पेसिफिकेस तयार गरी प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४मा व्यवस्था भए बमोजिमका खरिद कार्य सम्पन्न गर्नुपर्नेछ।

	<ul style="list-style-type: none"> • खरिद भएका सामग्रीहरू स्वास्थ्य मन्त्रालयको निर्देशन अनुरूप सम्बन्धित निकायमा हस्तान्तरण गर्नुपर्नेछ ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र विराटनगर

२०. विद्यालय नर्सिङ्ग कार्यक्रमका लागि औजार उपकरण खरीद

उपशीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	३११२२
कृयाकलाप कोड	११.३.९.३०
उद्देश्य	विद्यालय नर्सिङ्ग कार्यक्रम संचालनका लागि आवश्यक औजार उपकरण खरिद गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धि	विद्यालय नर्सिङ्ग कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुनेछ ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रले स्वास्थ्य निर्देशनालयबाट हालसम्म प्रदेश सरकार मार्फत विद्यालय नर्सिङ्ग कार्यक्रम लागू भएका विद्यालयहरूमा सो सम्बन्धी कार्यविधीले व्यवस्था गरे अनुरूपका आवश्यक औजार उपकरण (ल्यापटप, प्रिन्टर लगायत) को सूचि माग गर्नु पर्नेछ । • प्राप्त सूचि अनुसारका सामग्रीको स्पेसिफिकेसन तहाँ निकायबाट तयार गरी प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४मा व्यवस्था भए बमोजिमका प्रकृया अपनाइ खरिद कार्य गर्नुपर्नेछ । • खरिद पश्चात सम्बन्धित जिल्लाका स्वास्थ्य कार्यालयमार्फत उक्त सामग्रीहरू कार्यक्रम लागू भएका विद्यालयमा सम्बन्धित विद्यालय नर्सलाई समेत जानकारी गराई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेछ ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापनकेन्द्र विराटनगर
प्रतिवेदन प्रणाली	कार्यक्रम सम्पन्न गरे पश्चात सो को विवरण मन्त्रालयमा पठाउनुपर्नेछ ।

२०. पोर्टेबल अल्ट्रासाउण्ड मेशिन खरीद

उपशीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	३११२२
कृयाकलाप कोड	११.३.९.३२
उद्देश्य	राष्ट्रियस्तर बाटै प्राथमिकता प्राप्त सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रमलाई थप गुणस्तरीय र प्रभावकारी बनाउनका लागि Portable Ultrasound मेशिन खरिद गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धि	Portable Ultrasound मेशिन खरिदभई समयमै गर्भवती जटिलता पहिचानहुने ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रमा कार्यरत बायोमेडिकल ईन्जिनियरले मेशिनको स्पेशिफिकेशन तयार गर्नुपर्नेछ । • खरिद प्रक्रिया प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ बमोजिम गर्नुपर्नेछ ।

	<ul style="list-style-type: none"> उक्त मेशिन Wireless handheld dual probe साथै USFDA र European CE certified हुनुपर्नेछ। खरीद प्रकृया अघि बढाउदा स्वास्थ्य मन्त्रालयको स्वीकृति लिनुपर्नेछ। यस अघि तहाँ केन्द्रमा उक्त मेशिन माग भएका स्वास्थ्य संस्थाहरु र निकायहरुको विवरण खुलाई सामग्री हस्तान्तरणका लागि मन्त्रालयमा लेखि पठाउनुपर्नेछ। मन्त्रालयको समन्वयमा सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थालाई सामग्री हस्तान्तरण गर्नुपर्नेछ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापनकेन्द्र विराटनगर।

२१. हिमाली / पहाडी जिल्लामा सुविधाजनक पुर्ण व्यवस्थित Strategic Birthing Centre संचालन गर्न औजार उपकरण तथा अन्य सामग्री व्यवस्थापन

उपशीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	३११२२
कृयाकलाप कोड	११.३.९.५०
उद्देश्य	सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रमलाई थप गुणस्तरीय रूपमा संचालन गर्न आवश्यक औजार उपकरण खरिद गर्ने।
अपेक्षित उपलब्धि	मातृ तथा नवजात शिशुको रुग्णता दर मृत्यु दर न्युनिकरण हुनेछ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापनकेन्द्रले स्वास्थ्य निर्देशनालयसंग समन्वय गरी यस कार्यक्रमका लागि उपयुक्त बर्थिङ्ग सेन्टरहरु र तहाँ आवश्यक औजार उपकरणको सूचि तयार गर्नुपर्नेछ। माग वमोजिमका सामग्रीको खरिद कार्यका लागी प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रका बायोमेडिकल ईन्जिनियर बाट स्पेसिफिकेसन तयार गरी प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ मा व्यवस्था भए अनुरूप खरिद कार्य गर्नुपर्नेछ खरिद पश्चात प्रकृयाको सुरुवातमा तयार गरिएको सूचिमा उल्लिखित स्वास्थ्य संस्थाहरुमा सो सामग्रीहरु सम्बन्धित जिल्लाका स्वास्थ्य कार्यालयमार्फत हस्तान्तरण गर्नुपर्नेछ। खरीद प्रकृया अघि बढाउदा स्वास्थ्य मन्त्रालयको स्वीकृति लिनुपर्नेछ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापनकेन्द्र विराटनगर।
प्रतिवेदन प्रणाली	कार्यक्रमको विस्तृत प्रतिवेदन मन्त्रालयलाई पेश गर्नुपर्नेछ।

२२. TB रोगको प्रभावकारी खोजपड्तालका लागि औजार उपकरण खरिद

उपशीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	३११२२

कृयाकलाप कोड	११.३.९.७३
उद्देश्य	समुदायस्तरबाटै टि.वी. रोगको प्रभावकारी खोजपड्ताल गर्न आवश्यक मेडिकल उपकरण खरिद गर्ने।
अपेक्षित उपलब्धि	टि.वी.रोगीहरूको समयमै पहिचान भइ उपचार पढ्तीमा समावेश गर्न सहयोग पुग्ने।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • टि.वी. रोगको पहिचानकालागि आवश्यक पर्ने सामग्रीको स्पेसिफिकेसन प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रका बायोमेडिकल इन्जिनियर बाटतयार गर्नुपर्नेछ। • खरिद प्रकृया प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ मा भएको व्यवस्था अनुरूपगर्नुपर्नेछ। • उक्त मेशिन WHO तथा Global fund ले Approve गरेको र सेवा प्रदायक संस्था/ प्रोयगशालातथा field office मा प्रयोग गर्न सकिने हुनुपर्नेछ। • खरिद पश्चात मन्त्रालयको निर्णय वमोजिम उक्त सामग्रीहरू सम्बन्धित निकायलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेछ। • खरीद प्रकृया अघि बढाउदा स्वास्थ्य मन्त्रालयको स्वीकृति लिनुपर्नेछ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र विराटनगर
प्रतिवेदन प्रणाली	खरिद तथा वितरणको प्रतिवेदन तयार गरी स्वास्थ्य मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्नेछ।

२३. निःशुल्क औषधी तथा अन्य औषधी खरिद

उपशीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	२७२९३
कृयाकलाप कोड	७.२.९.१
उद्देश्य	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न आवश्यक औषधि तथा औषधिजन्य सामग्री खरिद गर्ने।
अपेक्षित उपलब्धि	आवश्यक औषधि तथा औषधिजन्य सामग्रीको समयमै आपूर्ति भइ स्वास्थ्य संस्थाबाट सेवा प्रदान गर्न सहज हुनेछ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रले नेपाल सरकारले तोकेका आधारभूत स्वास्थ्य सेवाका लागि आवश्यक निशुल्क औषधी तथा औषधीजन्य सामग्रीहरू चालु आ.व. का लागि गरिएको पूर्व प्रक्षेपणका(Quantification and Forecasting) आधारमा खरिद गर्नुपर्नेछ। • औषधी खरिद गर्दा प्रदेशले खरिद गर्नुपर्ने औषधीलाई प्राथमिकतामा राखी निशुल्क सुचिमा रहेका अन्य औषधि खरिद गर्नुपर्नेछ। • औषधि खरिद गर्दा WHO Good Manufacturing Practices (GMP) र औषधिजन्य सामग्री खरिद गर्दा ISO Certified हुनुपर्नेछ। • प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४

	<p>मा व्यवस्था भए बमोजिम खरिद कार्य गर्नुपर्नेछ ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • खरिद पश्चात सो औषधिहरू प्रदेश मातहतका सबै अस्पताल र स्वास्थ्य कार्यालयहरूमा हस्तान्तरण गर्नुपर्नेछ । • अस्पतालहरूले यस शीर्षकमा विनियोजित बजेटबाट ढुवानी हुन समय लाग्ने तर तत्काल आवश्यक पर्ने निःशुल्क सूचिमा रहेका औषधीहरू प्राथमिकीकरण गरी खरिद गर्नुपर्नेछ । प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रसंग समन्वय गरी प्रकृया अघि बढाउनुपर्नेछ ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र, अस्पतालहरू सबै (१४ वटा)
प्रतिवेदन प्रणाली	<p>प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रले औषधी खरिद तथा ढुवानी पश्चात सोको विवरण स्वास्थ्य मन्त्रालयलाई पठाउनुपर्नेछ ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश मातहतका अस्पतालहरूले औषधि वितरणको मासिक विवरणको अभिलेख राखी प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र र स्वास्थ्य मन्त्रालय समक्ष प्रतिवेदन पठाउनु पर्नेछ • स्वास्थ्य कार्यालयहरूले आफ्नो जिल्लाका स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट विवरण संकलन गरी मासिक रूपमा प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र र मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ

२४. क्यालिसियम खरिद

उपशीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	२७२९३
कृयाकलाप कोड	७.२.९.२३
उद्देश्य	गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरूका लागी क्यालिसियम चक्री खरिद गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धि	गर्भवति तथा सुत्केरी महिलाहरूमा हुनसक्ने प्रसुति जटिलता कम भई मातृ मृत्यू दर कम हुनेछ
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • खरिद प्रकृया सुरु गर्नु अघि प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रले प्रदेशभर गर्भवती तथा सुत्केरी महिला लक्षित आवश्यक पर्ने क्यालिसियम चक्री)५००ग्रा(.संख्याको प्रक्षेपण गर्नु पर्नेछ । • औषधि खरिद गर्दा WHO Good Manufacturing Practices (GMP) हुनुपर्नेछ । खरिद पश्चात सो औषधिहरू प्रदेश मातहतका सबै अस्पताल र स्वास्थ्य कार्यालयहरूमा हस्तान्तरण गर्नु पर्नेछ । • प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ मा व्यवस्था भए बमोजिमका प्रकृया अपनाइ खरिद कार्य गर्नुपर्नेछ । • अस्पताल तथा स्वास्थ्य संस्थाहरूले गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरूलाई क्यालिसियम चक्री निशुल्क वितरण गर्नु पर्नेछ ।

	•
सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र विराटनगर
प्रतिवेदन प्रणाली	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रले औषधी खरिद तथा ढुवानी पश्चात सोको विवरण स्वास्थ्य मन्त्रालयलाई पठाउनु पर्नेछ। • प्रदेश मातहतका अस्पतालहरूले औषधि वितरणको मासिक विवरणको अभिलेख राखी स्वास्थ्य निर्देशनालय र स्वास्थ्य मन्त्रालय समक्ष प्रतिवेदन पठाउनु पर्नेछ। • स्वास्थ्य कार्यालयहरूले आफ्नो जिल्लाका स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट विवरण संकलन गरी मासिक रूपमा स्वास्थ्य निर्देशनालय र मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ।

२५. हेमोफिलिया रोगको व्यवस्थापनका लागि औषधि खरिद

उपशीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	२७२१३
कृयाकलाप कोड	७.२.९.३१
उद्देश्य	हेमोफिलिया भएका बिरामीहरूको उपचारका लागि आवश्यक औषधि खरिद गर्ने।
अपेक्षित उपलब्धि	हेमोफिलिया भएका बिरामीहरूको उपचार व्यवस्थापन सहज हुनेछ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रले प्रदेशस्थित हेमोफिलिया सोसाइटी, नेपालसंग आवश्यक समन्वय गरी हेमोफिलिया उपचार व्यवस्थापनका लागि खरिद गर्नुपर्ने आवश्यक औषधिको सूची तथा परिमाण निर्धारण गर्नुपर्नेछ। • खरिद प्रकृया प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ मा व्यवस्था भए बमोजिमका गर्नुपर्नेछ। • खरिद पश्चात सो औषधिहरू सम्बन्धित रोगका बिरामीहरूको आवश्यकता अनुसार उपलब्धता हुने गरी प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रले भण्डारण, व्यवस्थापन तथा ढुवानी गर्नुपर्नेछ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र विराटनगर।
प्रतिवेदन प्रणाली	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रले औषधी खरिद पश्चात सोको विवरण र खपत सम्बन्धि विवरण खुलाई स्वास्थ्य मन्त्रालयलाई पठाउनु पर्नेछ।

२६. थालासिमिया लगायत वंशानुगत रोगहरूको व्यवस्थापनको लागि औषधि खरिद

उपशीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	२७२१३
कृयाकलाप कोड	७.२.९.३२
उद्देश्य	थालासिमिया लागेका बिरामीहरूको उपचारका लागि आवश्यक औषधि खरिद हुनेछ।
अपेक्षित उपलब्धि	थालासिमिया लागेका बिरामीहरूको उपचार व्यवस्थापन सहज हुनेछ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • थालासिमिया सोसाइटी नेपाल संग समन्वय गरी थालासिमियाको उपचार व्यवस्थापनका

	<p>लागि खरिद गर्नुपर्ने आवश्यक औषधिको सूची गर्नुपर्ने छ ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • औषधिखरिदगर्दा WHO Good Manufacturing Practices (GMP) हुनुपर्नेछ । • प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ मा व्यवस्था भए बमोजिमका प्रकृया अपनाइ खरिद कार्य गर्नुपर्नेछ । • खरिदपश्चातसो औषधिहरू सम्बन्धित रोगका बिरामीहरूको आवश्यकता अनुसार उपलब्धता हुने गरी प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रले भण्डारण, व्यवस्थापन तथा ढुवानी गर्नुपर्नेछ ।
सञ्चालनगर्नेनिकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र बिराटनगर ।
प्रतिवेदनप्रणाली	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रले औषधी खरिद पश्चात सो को विवरण स्वास्थ्य मन्त्रालयलाई पठाउनुपर्नेछ ।

२७. भेक्टरवर्न डिजिजको कीट खरीद

उपशीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	२७२१३
कृयाकलाप कोड	७.२.९.३८
उद्देश्य	भेक्टर वर्न डिजिजको नियन्त्रण तथा समयमै पहिचान गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धि	भेक्टर वर्न रोगहरूको समयमै निदान भइ उपचार प्रकृत्यामा सहयोग पुग्नेछ । सो सम्बन्धि रोगले निम्त्याउने रूग्णता दर र जटिलतामा कमी आउनेछ ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रले प्रदेशभर आवश्यक पर्ने भेक्टरवर्न डिजिजको किटको प्रकार र परिमाण सहितको सुचि प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला संग समन्वय गरि तयार गर्नुपर्ने छ । • माग बमोजिमका सामग्री खरिद कार्यका लागी प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रबाट स्पेसिफिकेसन तयार गर्नुपर्नेछ । • प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ मा व्यवस्था भए बमोजिमका प्रकृया अपनाइ खरिद कार्य गर्नुपर्नेछ । • खरिद पश्चात सो सामग्रीहरू स्वास्थ्य कार्यालय तथा अस्पतालहरूमा आवश्यकता अनुसार वितरण गर्नुपर्नेछ ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र
प्रतिवेदन प्रणाली	वितरणको प्रतिवेदन स्वास्थ्य मन्त्रालय समक्ष पठाउनु पर्नेछ ।

२८. स्वास्थ्य शिविर सञ्चालनका लागी मोबायल भ्यान खरीद

उपशीर्षक	विवरण
खर्चशीर्षकनं.	३११२१
कृयाकलाप कोड	११.३.२.७
उद्देश्य	समुदायस्तर सम्म विशेषज्ञ सेवा सहितको स्वास्थ्य शिविर संचालन गर्न मोबायल भ्यान खरिद

	गर्ने ।
अपेक्षितउपलब्धि	गुणस्तरीय स्वास्थ्य शिविर संचालन भइ आम समुदाय लाभान्वित हुनेछन् ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रले स्वीकृत बजेटको परीधिभिन्न रही सरकारी निकायमा कार्यरत मेकानिकल इन्जिनियरको प्राविधिक सहयोगमा स्वास्थ्य शिविरका लागि आवश्यक मोबाइल भ्यानको स्पेशीफिकेशन तयार गर्नुपर्नेछ । • प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ मा व्यवस्था भए बमोजिमका प्रकृया अपनाइ खरिद कार्य गर्नुपर्नेछ । • खरिद पश्चात मन्त्रालयको निर्णयानुसार सम्बन्धित निकायमा हस्तान्तरण गर्नुपर्नेछ ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र बराटनगर ।
प्रतिवेदन प्रणाली	खरिद पश्चात सोको विवरण स्वास्थ्य मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

२९. mp १ MA HIV ½ Viral Load Machine खरिद

उपशीर्षक	विवरण
खर्चशीर्षकनं.	३११२२
कृयाकलाप कोड	११.३.२२.१०
उद्देश्य	HIV संक्रमितहरुको Viral Loadपरिक्षण गर्न आवश्यक मेसिन खरिद गर्ने ।
अपेक्षितउपलब्धि	HIV संक्रमितहरुको Viral Loadपरिक्षण कार्य सहज भइ उपचार प्रकृया थप प्रभावकारी हुनेछ ।
सञ्चालनप्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापनकेन्द्रले तहाँ कार्यरत बायोमेडिकल इन्जिनियरबाट भाइरल लोड मेशिनको स्पेसिफिकेशन तयार गरी खरिद प्रकृया अघि बढाउनुपर्नेछ । • प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ मा व्यवस्था भए बमोजिमका प्रकृया अपनाइ खरिद कार्य गर्नुपर्नेछ । • उक्त मेसिन WHO-PQ प्राप्त, Sensitivity >९०% र specificity >९९% हुनुपर्नेछ । • उक्त मेशिन प्रयोगशालामा तथा field office मा प्रयोग गर्न सकिने हुनुपर्नेछ । • खरीद पश्चात मन्त्रालयको निर्णयानुसार सो मेसिन सम्बन्धित निकायलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेछ ।
सञ्चालनगर्नेनिकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र
प्रतिवेदनप्रणाली	खरिद पश्चात सोको विवरण स्वास्थ्य मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

३०. Protein Electrophoresis / HPLC Machine खरीद तथा जडान

उपशीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	३११२२
कृयाकलाप कोड	११.३.९.४६
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रले प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालाको समन्वयमा यस कृयाकलाप अन्तर्गतको मेसिन खरिदका लागि छलफल गरी प्रकृया अघि बढाउनुपर्नेछ ।

	<ul style="list-style-type: none"> • Protein Electrophoresis / HPLC Machine मेशिन खरीदका लागी प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रमा कार्यरत बायोमेडिकल ईन्जिनियर बाट स्पेसिफिकेसन तयार गर्नुपर्नेछ । • उक्त मेशिनको CV < १%, कम्तिमा dual mode with single reagent प्रयोग गर्न सकिने हुनुपर्नेछ । • प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ मा व्यवस्था भए बमोजिमका प्रकृया अपनाइ खरिद कार्य गर्नुपर्नेछ । • खरीद पश्चात सो मेशिन प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालालाई हस्तान्तरण तथा जडान गर्नुपर्नेछ ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र विराटनगर ।
प्रतिवेदन प्रणाली	खरिद पश्चात सोको विवरण स्वास्थ्य मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

३१. मुटुरोगीहरूको उपचारका लागी BPKIHS लाई औषधी खरिद तथा व्यवस्थापन

उपशीर्षक	विवरण
खर्चशीर्षकनं.	२७२१३
कृयाकलाप कोड	७.२.११.५
उद्देश्य	मुटुरोगीहरूको उपचारका लागी आवश्यक औषधी खरिद गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धि	मुटुरोगीहरूको उपचारका लागी औषधी उपलब्ध भइ उपचार प्रकृया थप प्रभावकारी हुनेछ ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • यस कृयाकलाप अन्तर्गत विनियोजित बजेटबाट मुटुरोगीहरूलाई आवश्यक पर्ने औषधी खरिद गर्नु अघि औषधीका प्रकार र परिमाण निर्धारण BPKIHS संग समन्वय गरी तयार गर्नुपर्नेछ । • औषधि खरिद गर्दा WHO Good Manufacturing Practices (GMP) हुनुपर्नेछ । • प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ मा व्यवस्था भए बमोजिमका प्रकृया अपनाइ खरिद कार्य गर्नुपर्नेछ । • खरिद पश्चात सो औषधिहरू मन्त्रालयको समन्वयमा BPKIHS लाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेछ ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र विराटनगर
प्रतिवेदन प्रणाली	खर्चको त्रैमासिक विवरण स्वास्थ्य मन्त्रालयलाई बुझाउनु पर्नेछ ।

३२. प्रयोगशाला सम्बन्धी Standard Operating Procedure (SOP) तथा Guidelines निर्माण

उपशीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	२२५२२
कृयाकलाप कोड	२.५.११.७

उद्देश्य	प्रयोगशालामा गरिने विभिन्न परिक्षणसंगसम्बन्धित Standard Operating Procedures (SOP) तथा Guideline निर्माण गर्ने।
अपेक्षित उपलब्धि	प्रदेश भरिका प्रयोगशालाहरूबाट प्रदान गरिने सेवामा एकरूपता कायम भइ गुणस्तरीय रिपोर्ट प्राप्त हुने।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • प्रयोगशाला सेवाका विभिन्न विषय विज्ञहरूसंग छलफल गरी प्रयोगशाला जाँचका लागि आवश्यक स्तरीय उपचार पद्धती (SOP) र निर्देशिका तयार गर्न कार्यशाला गोष्ठीको आयोजना गर्नुपर्नेछ। • विषयबस्तुको छनौटगर्दा सहभागितामूलक र प्रयोगशाला सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी र गुणस्तरीय बनाउने किसिमको हुनुपर्नेछ। • प्रयोगकर्तालाई उपलब्ध हुने गरी तयार भएका Guidelines , Protocols प्रयोगशाला तथा मन्त्रालयको वेबसाइटमा अपलोड गर्ने व्यवस्थाका साथै केही प्रति छपाई समेत गर्नुपर्नेछ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला, विराटनगर।
प्रतिवेदन प्रणाली	कार्यक्रम सञ्चालन गरे पश्चात सो को उपलब्धी सहित मन्त्रालयमा प्रतिवेदन गर्नुपर्नेछ।

३३. प्रयोगशाला सम्बन्धी कार्यक्रमको अनसाइट कोचिङ्ग तथा सहजिकरण

उपशीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	२२५२२
क्याकलाप कोड	२.५.११.८
उद्देश्य	कोशी प्रदेशका सरकारी, निजी, सहकारी तथा सामुदायिक अस्पतालहरूबाट गुणस्तरीय प्रयोगशाला सेवा प्रवाह गर्नका लागि सम्बन्धित संस्थामा गएर सेवाको बारे ज्ञान, सीप र क्षमता विकास गर्ने।
अपेक्षित उपलब्धि	प्रयोगशाला सेवा थप सुदृढ र गुणस्तरीय हुने।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • कोशी प्रदेशमा सेवा प्रदान गरिरहेका प्रयोगशालाहरूको सूची तयार गर्ने। • प्रदेशको कार्यक्षेत्र भित्र पर्ने प्रयोगशालाहरूको अनुगमनका क्रममा देखा परेका समस्याहरू र विभिन्न समयमा क्षमता अभिवृद्धि लगायतका लागि तहाँ माग भइ आएका विषयबस्तु समेटेर अनसाइट कोचिङ्गका लागि विज्ञ सहितको कार्ययोजना बनाउने। • प्रदेशको आर्थिक कार्यविधि ऐन बमोजिम माताहतका निकाय एवं स्थानिय तहहरूमा onsite coaching/Mentoring गर्ने।
सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला, विराटनगर।
प्रतिवेदन प्रणाली	कार्यक्रम सञ्चालन गरे पश्चात सो को विवरण मन्त्रालयमा प्रतिवेदन गर्नुपर्नेछ।

३४. Quality Control /Quality Assurance सम्बन्धी तालिम

उपशीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	२२५११
क्याकलाप कोड	२.६.३.११
उद्देश्य	प्रयोगशाला सेवामा गुणस्तर नियन्त्रण सम्बन्धी QA/QC तालिम संचालन गर्ने।
अपेक्षित उपलब्धि	प्रयोगशाला सेवा थप प्रभावकारी र गुणस्तरीय हुने।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालाले कोशी प्रदेश अन्तर्गत विभिन्न स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत प्रयोगशालाकर्मिहरूलाई QA/QC सम्बन्धि तालिम आयोजना गर्नुपर्नेछ। • सहभागी छनौट गर्दा यस अघि सो तालिम नलिएका, भौगोलिक रूपमा सबै क्षेत्रको प्रतिनीधित्व हुने स्वास्थ्य संस्था चयन गरी गर्नुपर्नेछ। • तालिम संचालनका लागि सम्बन्धित विज्ञ आमन्त्रण गर्न सकिनेछ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला, विराटनगर।
प्रतिवेदन प्रणाली	कार्यक्रम सञ्चालन गरे पश्चात सो को विवरण मन्त्रालयमा प्रतिवेदन गर्नुपर्नेछ।

३५. जिल्लाका अस्पतालहरूमा Histopathology / Cytology सेवा अन्तर्गत क्यान्सर परिक्षणका लागि नमुना संकलन गरी प्राप्त रिपोर्ट सम्बन्धित अस्पतालहरूमा प्रेषण गर्ने कार्यक्रम

उपशीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	२२५२२
क्याकलाप कोड	२.७.२२.५८
उद्देश्य	दुर्गम जिल्लामा आधुनिक प्रयोगशाला सेवा नभएका अस्पतालहरूबाट समेत थप प्रयोगशाला सेवा प्रदान गर्ने
अपेक्षित उपलब्धि	अस्पतालहरूबाट क्यान्सर रोग को पहिचान गर्ने सेवा उपलब्धताका लागि सहजीकरण हुने।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश मातहतका अस्पतालहरू तथा स्थानीय तहमा सञ्चालित अस्पतालहरूबाट Histopathology/cytology परीक्षण गर्नका लागि चाहिने नमुना संकलन गरी सो को परिक्षण प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालामा गर्नुपर्नेछ। • यस शिर्षकबाट नमुना संकलनमा खटिएका स्वास्थ्यकर्मीहरूको दै.भ.भ्र.तथा ढुवानीका लागि खर्च गर्न सकिनेछ ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला, विराटनगर।
प्रतिवेदन प्रणाली	कार्यक्रम सञ्चालन गरे पश्चात सो को विवरण मन्त्रालयमा प्रतिवेदन गर्नुपर्नेछ।

३६. CTS तालिम

परिचय	विभिन्न क्लिनिकल तालिम संचालन गरी दक्ष सेवा प्रदायक उत्पादन गर्न प्रशिक्षक तयार पार्न यो तालिम कार्यक्रम राखिएको छ । यो तालिमको अवधि ५ दिनको हुनेछ ।
खर्च शीर्षक नं.	२२५२२
कृयाकलाप कोड	
उद्देश्य	स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई क्लिनिकल तालिम सञ्चालन गर्ने विधि सिकाउने र सोहि बमोजिम प्रशिक्षक उत्पादन गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धि	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश भित्रै गुणस्तरीय सीपमा आधारित तालिम सञ्चालनका लागि सहजकर्ताहरूको Pool निर्माण हुनेछ । • जिल्ला स्तरमै स्वास्थ्यकर्मीहरूको सीप अभिवृद्धिका लागि क्षमतावान Coach, Mentor तयार हुनेछन् ।
सञ्चालन प्रकृया	<ul style="list-style-type: none"> • सहभागी छनौटको मापदण्ड सम्बन्धित काउन्सिलमा दर्ता भएका एम.वि.वि.एस वा सो भन्दा माथिल्लो शैक्षिक उपाधि प्राप्त चिकित्सक, कम्तिमा सामान्य चिकित्सा विषयमा प्रमाणपत्र तह वा नर्सिङ्ग विषयमा प्रमाणपत्र/स्नातक तहको योग्यता प्राप्त गरेका भविष्यमा प्रशिक्षण गर्न प्रतिवद्ध स्वास्थ्यकर्मीहरू जो सम्बन्धित विधाका दक्ष सेवा प्रदायक भई कार्यरत रहेका वा माथी उल्लेखित शैक्षिक योग्यता पुगेका स्वास्थ्य सम्बन्धि प्रशिक्षण कार्यमा संलग्न भएका व्यक्तिहरू यो तालिममा सहभागी हुनेछन् । • प्रशिक्षकको मापदण्ड-सि.टी. एस. तालिम लिए पश्चात कम्तिमा दुई वटा सि.टी.एस. तालिममा प्रशिक्षकाको निगरानीमा सहप्रशिक्षक भई तालिम सञ्चालनमा सहजीकरण गरी सि.टी.एस तालिम सम्पन्नको प्रमाणपत्र प्राप्त हुनुपर्नेछ । प्रशिक्षकका लागि राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालिम केन्द्रमा समन्वय गर्नपर्नेछ । • बजेटको परिधि भित्र रही तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामग्री खरिद गर्न सकिनेछ । तालिम सञ्चालन गर्दा राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालिम केन्द्रबाट जारी गरिएको अध्यावधिक तालिम सामग्रीको प्रयोग गर्नुपर्नेछ ।
आर्थिक बाँडफाँड	<ul style="list-style-type: none"> • प्रचलित आर्थिक ऐन नियमको परिधिमा रही खर्च गर्ने ।
सन्दर्भ सामाग्री	<ul style="list-style-type: none"> • स्वास्थ्य तालिम व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७७, सम्बन्धित तालिमको प्रशिक्षक, सहभागि र सन्दर्भ पुस्तिका

३७. सुरक्षित गर्भपतन तालिम CAC तालिम

खर्च शीर्षक नं	२२५२२
पृष्ठभूमि	गुणस्तरीय एवं प्रभावकारी रूपमा गर्भपतन सेवा प्रदान गर्न यस तालिम शीर्षकमा बजेट विनियोजन गरिएको छ । सुरक्षित गर्भपतन सेवाका माध्यमबाट सेवा आवश्यक रहेको समूहमा रूग्णता तथा मृत्युदरमा कमी ल्याउन सुरक्षित गर्भपतन तालिम CAC (स्टाफ नर्स वा सो भन्दा माथि वा मे.अ. का लागिछ सञ्चालन गर्नु अपरिहार्य रहेको । (
उद्देश्य	स्वास्थ्यकरमीको सीप ,दक्षता र क्षमताको विकास गरी सुरक्षित गर्भपतन सेवा प्रदान गर्ने ।

अपेक्षित उपलब्धि	प्रदेशका स्वास्थ्य संस्थाबाट प्रभावकारी रूपमा सुरक्षित गर्भपतन सेवा संचालन हुनेछ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> विषयसँग सम्बन्धित तालिम प्रदायक अस्पताल तथा संघ संस्थाहरूको सूची तयार गरी तालिम सञ्चालनका लागि समन्वय र सम्झौता (वार्षिक रूपमा) गर्ने। प्रदेश मातहतका अस्पताल, हिमाली र पहाडी जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय तथा स्थानीय तहसँग समन्वय तथा Training Need Assessment गरी सहभागी छनौट गरी योजना बनाउने। सहभागीको सूची तयार गर्दा पहिला प्रदेश मातहतका अस्पतालमा कम्तिमा २ जना हुनेगरी र त्यसपछि हिमाली र पहाडी जिल्लाका धेरै असुरक्षित गर्भपतन हुने गरेका दुर्गम स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई प्राथमिकतामा राखेर तयार गर्नुपर्नेछ। पहिला तालिम लिईसकेका स्वास्थ्यकर्मीलाई तालिममा सहभागी गराउन पाईने छैन। सहभागी, प्रशिक्षक छनौट तथा यस तालिमसँग सम्बन्धित अन्य मापदण्ड, नेपाल सरकार, स्वास्थ्य सेवा विभाग, परिवार कल्याण महाशाखाबाट जारी भएको "सुरक्षित गर्भपतन सेवा कार्यक्रम व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७८" र राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालिम केन्द्रको सुरक्षित गर्भपतन तालिम संचालन निर्देशिका अनुसार गर्नु पर्नेछ।
सन्दर्भ सामाग्री	राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालिम केन्द्र तथा सम्बन्धित महाशाखाबाट तयार सन्दर्भ सामाग्रीहरू

३८. औषधिको प्रयोगद्वारा सुरक्षित गर्भपतन (MA) सेवा सञ्चालनका लागि तालिम

खर्च शीर्षक नं	२२५२५५
उद्देश्य	स्वास्थ्यकर्मीको सीप, दक्षता र क्षमताको विकास गरी सुरक्षित गर्भपतन सेवा प्रदान गर्ने।
अपेक्षित उपलब्धि	प्रदेशका स्वास्थ्य संस्थाबाट प्रभावकारी रूपमा सुरक्षित गर्भपतन सेवा संचालन हुनेछ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> विषयसँग सम्बन्धित तालिम प्रदायक अस्पताल तथा संघसंस्थाहरूको सूची तयार गरी तालिम सञ्चालनका लागि समन्वय र सम्झौता (वार्षिक रूपमा) गर्ने। स्वास्थ्य कार्यालयहरूसँग समन्वय गरी मातहतका स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीलाई सहभागी गराई तालिम सञ्चालन गर्ने गरी योजना बनाउनु पर्नेछ। सहभागी, प्रशिक्षक छनौट तथा यस तालिमसँग सम्बन्धित अन्य मापदण्ड, नेपाल सरकार, स्वास्थ्य सेवा विभाग, परिवार कल्याण महाशाखाबाट जारी भएको "सुरक्षित गर्भपतन सेवा कार्यक्रम व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७८" र राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालिम केन्द्रको सुरक्षित गर्भपतन तालिम संचालन निर्देशिका अनुसार गर्नु पर्नेछ। यस अघि यो तालिम लिईसकेका स्वास्थ्यकर्मीलाई पुनःतालिममा सहभागी गराउन पाईनेछैन।
सन्दर्भ सामाग्री	राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालिम केन्द्र तथा सम्बन्धित महाशाखाबाट तयार सन्दर्भ सामाग्रीहरू

३९. प्रदेशका OCMC संचालित अस्पतालहरूमा कार्यरत चिकित्सक तथा स्टाफनर्सहरूका लागि जेण्डर बेण्ड भायलेन्स (GBV) तालिम

खर्च शीर्षक नं	२२५२२
----------------	-------

उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none"> • एक द्वार सङ्कट व्यवस्थापन केन्द्र (OCMC) मा कार्यरत चिकित्सक तथा नर्सहरूलाई हिंसामा परेका सेवाग्राहीहरूको आवश्यकतालाई पहिचान तथासहजीकरण गर्न सक्षम बनाउने। • तालिम सहजिकरणका लागि प्रशिक्षक प्रशिक्षण प्राप्त दक्षजनशक्तिको जगेडा तयार पार्ने ।
अपेक्षित उपलब्धि	एक द्वार सङ्कट व्यवस्थापन केन्द्र (OCMC) बाट गुणस्तरीय सेवा प्रवाह हुने।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश अन्तर्गत संचालित अस्पतालहरूमा OCMC सेवा प्रदायक अस्पतालमा कार्यरतस्वास्थ्यकर्मीलाई सहभागी गराई तालिम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ। बजेटको परिधी भित्र रही स्थानीय तहमा संचालनरत अस्पतालहरूमा OCMC सेवा भएमा सहभागी गराउन सकिनेछ। • पहिला तालिम लिईसकेका स्वास्थ्यकर्मीलाई तालिममा सहभागी गराउन पाईने छैन । • बजेटको परिधी भित्र रही तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामग्री खरिद गर्न सकिनेछ। तालिम सञ्चालन गर्दा राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालिम केन्द्रबाट जाँरि गरिएको अध्यावधिक गरिएको तालिम समाग्रीको प्रयोग गर्नुपर्नेछ । तालिम पश्चात यसै बजेटबाट Follow-up Monitoring गर्न सकिनेछ।
प्रशिक्षक आधारहरू	GBV तालिमको प्रशिक्षक प्रशिक्षण प्राप्त चिकित्सकनर्स तथा विषयविज्ञ मध्ये क्लिनिकल , स्किल तालिम(CTS) प्राप्त साथै राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालिम केन्द्र वा प्रादेशिक स्वास्थ्य तालिम केन्द्रको प्रशिक्षक रोष्टरमा सूचीकृत विज्ञ व्यक्ति हुनु पर्नेछ ।

४०. किशोर किशोरी मैत्री यौन तथा प्रजननस्वास्थ्य तालीम ASRH

खर्च शीर्षक नं	२२५२२
पृष्ठभूमि	नेपाल सरकारले दीगो विकास लक्ष्य प्राप्तिका लागि किशोरकिशोरी लक्षित स्वास्थ्य कृयाकलापहरूलाई प्राथमिकतामा राखेको छ। स्वास्थ्य सेवा विभाग,परिवार कल्याण महाशाखाले जारी गरेको किशोर किशोरी मैत्री स्वास्थ्य सेवा सञ्चालन सम्बन्धि निर्देशिका २०७९ अनुसार किशोर किशोरी मैत्री सेवाका लागि ढवटा मापदण्ड कायम गरिएको छ। उक्त मापदण्ड पुरा गर्ने र अनिवार्य प्रदान गर्नुपर्ने सेवाहरू प्रवाह गरिरहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई मात्र ३ वर्षका लागि प्रमाणिकरण गर्ने कुरा निर्देशिकामा उल्लेख छ। कोशी प्रदेशका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरू मार्फत गुणस्तरीय किशोर किशोरी मैत्री सेवासञ्चालन गर्न सेवाप्रदायकहरूको क्षमता अभिवृद्ध गर्नु अपरिहार्य रहेको छ। किशोर किशोरी मैत्री सेवा प्रवाहका लागि सेवा प्रदायकहरू तालिम प्राप्त र सञ्चार एवं परामर्श सीपमा दक्ष हुनु आवश्यक रहेको छ।
उद्देश्य	किशोर किशोरी मैत्री सेवाका लागि सेवाप्रदायकको सीप,दक्षता र क्षमताको विकास गरी लक्षित समूहलाई गुणस्तरीय र मैत्रीपूर्ण सेवा प्रदान गर्ने।
अपेक्षित उपलब्धि	किशोर किशोरी मैत्री सेवाका लागि सेवाप्रदायकको सीप,दक्षतार क्षमताको विकास गरी लक्षित समूहलाई गुणस्तरीय र मैत्रीपूर्ण सेवा प्रदान गर्न सकिनेछ।

	किशोरावस्थाका यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धि जिज्ञासा, चासो, चिन्ता, समस्याहरूको समयमै समाधान गर्न सकिनेछ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेशमा रहेका स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत यस अघि ASRH तालिम नलिएका स्वास्थ्यकर्मीलाई सहभागी गराई तालिम संचालन गर्नुपर्नेछ। • सहभागी छनौटको अन्य Criteria तालिम केन्द्र आफैले निर्धारण गरी यस कार्यक्रमको तालिम साइटमा कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्नेछ। • बजेटको परिधि भित्र रही तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामग्री खरिद गर्न सकिनेछ। • अन्य निकायहरूबाट मापदण्ड अनुरूपका सहजकर्ता व्यवस्थापन गर्न सकिनेछ। • सहभागीले तालिम पश्चात स्वास्थ्य संस्था वा आफू कार्यरत संस्थामा गई सके पश्चात संस्थाको सम्पूर्ण स्टाफसँग आफूले तालिममा सिकेको सीप र ज्ञानको प्रस्तुतीकरण अनिवार्य रूपमा गर्नुका साथै सेवा सुचारु गर्नुपर्नेछ। सो को अनुगमन तालिम केन्द्रले गर्नुपर्नेछ। • तालिम पश्चात यसै बजेटबाट Follow-up Monitoring गर्न सकिनेछ।
प्रशिक्षक छनौटका आधारहरू	ASRH तालिमको प्रशिक्षक प्रशिक्षण प्राप्तगरी CTS तालिम लिएका चिकित्सक, नर्स, जनस्वास्थ्यकर्मी तथा विषयविज्ञ, जो राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालिम केन्द्र वा प्रादेशिक स्वास्थ्य तालिम केन्द्रको प्रशिक्षकरोष्टरमा सूचीकृत व्यक्ति हुनुपर्नेछ।
सन्दर्भ सामग्री	राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालिम केन्द्र तथा सम्बन्धित महाशाखाबाट तयार सन्दर्भ सामग्रीहरू

४१. हिमाली र पहाडी जिल्लामा सुविधाजनक, पूर्णव्यवस्थित Strategic Birthing Center व्यवस्थापन गर्नसक्ने जनशक्ती निर्माण गर्न स्थानीय तहको साझेदारीमा नर्सिङ कर्मचारीलाई तालिम

खर्च शीर्षक नं	२२५२२
उद्देश्य	सुरक्षित मातृत्व सेवा प्रदान गर्न नर्सिङ कर्मचारीको सीप र दक्षता अभिवृद्धि गर्ने।
अपेक्षित उपलब्धि	स्वास्थ्य संस्थामार्फत गुणस्तरीय रूपमा प्रसुती सेवा प्रवाह हुने।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • यस शिर्षकबाट तालिम प्रदान गर्नु अघि स्वास्थ्य संस्थाको छनौट कार्य स्वास्थ्य निर्देशनालयको समन्वयमा गर्नुपर्नेछ। स्वास्थ्य निर्देशनालयको अनुगमनबाट प्रसुती सेवा प्रदान गर्न तालिमको आवश्यकता रहेका नर्सिङ जनशक्ति कार्यरत स्वास्थ्य संस्थाबाट सहभागी छनौट गर्नुपर्नेछ। • भौगोलिक निकटताका स्थानीय तहका नर्सिङ कर्मचारीको २ हप्ता (१५ कार्य दिन) को Maternity Exposure training प्रदेश मातहतका जिल्लास्थित अस्पतालहरूमा (Maternity केस लोड पर्याप्त भएका) आयोजना गर्नुपर्नेछ। • सहभागिलाई यातायात खर्च, दै.भ्र.भ. नियमानुसार प्रदान गर्नुपर्नेछ। Exposure Training

	<p>संचालन हुने अस्पतालका प्रशिक्षक SBA तालिम प्राप्त हुनुपर्नेछ र प्रशिक्षक भत्ता नियमानुसार प्रदान गर्नुपर्नेछ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • तालिम केन्द्रले सम्बन्धित स्थानीय तह र जिल्ला अस्पतालमा समन्वय गरी तालिम संचालन गर्नुपर्नेछ। • तालिम पश्चात यसै बजेटबाट Follow-up Monitoring गर्न सकिनेछ।
प्रतिवेदन प्रणाली	तालीम सम्बन्धि सम्पूर्ण विवरण साथै Follow up पश्चात यसको प्रभावकारीता समावेश गरी मन्त्रालयमा प्रतिवेदन गर्नुपर्नेछ।

४२. तालिम साइट सुदृढिकरण

खर्च शीर्षक नं.	२२५२२
उद्देश्य	गुणस्तरीय, बैज्ञानिक र प्रभावकारी रूपमा क्लिनिकल तालिम साइट व्यवस्थापन र सञ्चालनका लागि कायम रहेका तालिम साइटहरूलाई थप व्यवस्थित, बिकसित र विस्तारित गर्दै लैजाने।
अपेक्षित उपलब्धि	तालिम साइटहरूबाट गुणस्तरीय रूपमा क्लिनिकल तालिम संचालन हुने।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • स्वास्थ्य तालिम केन्द्रले प्रदेश मातहतका निकायमा रहेका क्लिनिकल साइटहरूको नियमित अनुगमन नियमन गरी मापदण्ड पूरा भए/नभएको यकिन गरी तथ्याङ्कको अध्यावधिक अभिलेख राख्ने। • तालिमका अध्यावधिक विषयवस्तुहरूले माग गरे अनुरूपका औजार, उपकरण वा प्रविधिको लेखाजोखा गर्ने। • वास्तविक आवश्यकता पहिचान गरी क्लिनिकल तालिम साइटका लागि आवश्यक पर्ने विद्युतीय उपकरण तथा तालिमको विषय सान्दर्भिक क्लिनिकल औजारहरू आवश्यक भएमा सम्बन्धित निकायबाट माग भए अनुरूप औचित्य पूँट्याइ र प्राथमिकताका आधारमा सो सामग्रीको व्यवस्थापन गरी सम्बन्धित तालिम साइटमा हस्तान्तरण तथा जडान गर्नुपर्नेछ। • खरिद प्रकृया प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावाली बमोजिम गर्नुपर्नेछ।
प्रतिवेदन प्रणाली	कार्यक्रम संचालन गरे पश्चात प्रदेशमा रहेका विभिन्न तालिम साइटहरूको अध्यावधिक विवरण र वितरण गरिएका सामग्रीको सूचि संलग्न गरी मन्त्रालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ।

४३. EHR सेवा संचालन तथा बिस्तार

शीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	३११२२
कृयाकलाप कोड	१११३.२२.३.
पृष्ठभूमि	इलेक्ट्रोनिक हेल्थ रेकर्ड (EHR) बिरामीको पेपर चार्टको डिजिटल संस्करण हो। EHR ले Real Time Data र बिरामी केन्द्रित रेकर्डहरू आधिकारिक प्रयोगकर्ताहरूलाई तत्काल र

	<p>सुरक्षित रूपमा जानकारी गराउने गर्दछ । EHR मा बिरामीहरूको वास्तविक रोगको पहिचान र उपचार पद्धतिको बारेमा रेकर्ड समावेश गरिने भएकोले EHR प्रणाली प्रदायक स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सङ्कलन गरिएको Standard Clinical Data अन्य EHR सेवा प्रदायक स्वास्थ्य संस्थाहरूले समेत बिरामीहरूको वास्तविक रोगहरूको निदान तथा अभिलेखहरू हेर्न सकिने हुन्छ । यस बाट बिरामीको स्वास्थ्य समस्या र निदानको विवरण विभिन्न ठाउँमा चिकित्सकले समेत तत्कालै उपलब्ध गरी सेवा प्रवाहमा सहजता र प्रभावकारिता ल्याउन यस शीर्षकमा बजेट विनियोजन गरिएको छ।</p>
<p>उद्देश्य</p>	<ul style="list-style-type: none"> • EHR सेवाले बिरामीहरूको विगतमा पहिचान भएको रोग र सो रोगको निदान र उपचार प्रकृत्यामा भएका बिरामीहरूको बारेमा वास्तविक तथ्यांकका बारेमा विस्तृत विवरण उपलब्ध गर्ने । • यसले बिरामी र चिकित्सकहरूसँग इलेक्ट्रोनिक डिभाइसको माध्यमबाट सुरक्षित रूपमा स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न मद्दत पुर्याउने । • बिरामीहरूको विगतमा पहिचान भएको रोगलाई यही प्रणाली लागू भएका अन्य स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आवश्यकतानुसार Electronically सुरक्षित रूपमा रोग निदानको लागि सेवा प्रदान गर्न सकिने ।
<p>अपेक्षित उपलब्धी</p>	<p>आधुनिक प्रविधीको प्रयोगले स्वास्थ्यकर्मीहरूमा दक्षता र अन्तरक्रियाशीलता बढाउँदै थप प्रभावकारी स्वास्थ्योपचार सेवा प्रदान गर्न मद्दत पुग्ने ।</p>
<p>सञ्चालन प्रक्रिया</p>	<ul style="list-style-type: none"> • स्वास्थ्य निर्देशनालयले EHR सफ्टवेयर र सफ्टवेयर संचालनको लागी निर्देशिका बनाई मन्त्रालयलाई पेश गर्ने । • सो निर्देशिका अनुसार छनौट भएका स्वास्थ्य संस्थामा कार्यक्रम शुरुवात गर्न निर्देशनालय बाट सफ्टवेयर प्रदाएकको पहिचान गरि सम्भाव्यता अध्ययन र लागत योजना तयार गर्ने • स्वास्थ्य निर्देशनालयले कार्यक्रम संयोजक/ प्राविधिकहरूको संलग्नतामा कार्यक्रम संचालन को लागि स्वास्थ्य संस्थाको छनौट र कार्यक्रम शुरुवातको लागि कार्ययोजना बनाई कार्यक्रम शुरुवात गरिने छ । • कार्यक्रम शुरुवात हुने स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सफ्टवेयर प्रदायक बाट सम्बन्धित कर्मचारी/चिकित्सक हरुलाई र संचालन सम्बन्धि आधारभूत कुराको तालिम अभिमुखीकरण व्यवस्था गरेर कार्यक्रम शुरुवात गरिने छ । • विगत बाट नै EHR लागू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरूको सहभागितामा EHR को प्रभावकारिकता अभिवृद्धिका लागि वार्षिक समिक्षा गोष्ठी सञ्चालन गर्ने ।

	<ul style="list-style-type: none"> निर्देशनालय बाट प्रदेश भित्र कार्यक्रम लागू भएका अस्पतालको स्थलगत अनुगमन गरी कार्यक्रमलाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न सहजीकरण गर्ने। अनुगमनका क्रममा देखा परेका चुनौति, समाधानका उपायहरू, कार्यक्रमको सफल पक्ष सहित यथार्थ अवस्थाबारे विस्तृत प्रतिवेदन निर्देशनालय र मन्त्रालयलाई पेश गर्ने। अनुगमन टोलीले समय-समयमा अस्पतालहरू र सफ्टवेयर प्रदायक संस्था बीच आवश्यकता अनुसार समन्वय गरी सेवा प्रदानमा सहजीकरण गर्ने।
वित्तीय व्यवस्थापन/प्रतिवेदन प्रणाली	<ul style="list-style-type: none"> विनियोजित बजेट बाट कार्यक्रम शुरुवातको लागि कार्य योजनागरि(सफ्टवेयर प्रदायक खरिद, अभिमुखीकरण, समिक्षा, अनुगमन सुपरिवेक्षण आदि) तयार गरि सार्वजनिक खरिद ऐन, नियमावली र संघिय तथा प्रदेशको आर्थिक ऐन, नियम र खर्च कार्य विधि अनुसार खर्च व्यवस्था गरिने छ। EHR Install गरिएका अस्पतालमा वर्षमा २ पटक अनुगमन गरि सफ्टवेयरबाट आएको उपलब्धी, देखिएका समस्या र सेवा प्रदान गर्ने स्वास्थ्य संस्थाको सुझावहरूलाई संकलन गरी सुझाव सहित प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पेश गर्ने।
सञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य निर्देशनालयले जिल्ला अस्पतालमा।

४४. Server Upgradation (Health Directorate)

शीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	३११३४
कृयाकलाप कोड	१११.३.६.
पृष्ठभूमि	सर्भर अपग्रेड एक प्रक्रिया हो जसले डाटा ब्याकअप गर्ने, नयाँ अपरेटिङ सिस्टम र Security लगायतका कार्यहरू गरी गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न मद्दत गर्छ। सोही कार्यलाई निरन्तरता दिन यस शिर्षकमा बजेट विनियोजन गरिएको छ।
उद्देश्य	प्रदेशभित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट प्रदान हुने स्वास्थ्य सेवाहरूलाई एकत्रित रूपमा विना अवरोध तथ्यांक संकलन गरी गुणस्तरीय तथ्यांक छिटो छरितो तरिकाबाट उपलब्ध गराउने
अपेक्षित उपलब्धी	Server Upgradation को माध्यमबाट गुणस्तरीय तथ्यांक प्रवाह गर्न मद्दत गर्ने।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> Server Upgradation को लागि आवश्यक पर्ने विस्तृत विवरण तयार गरी सम्बन्धित विषयका विज्ञ (सूचना प्रविधी) बाट स्पेसिफिकेसन तयार गर्नुपर्नेछ। सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को अधिनमा रही सम्पूर्ण प्रकृया गर्नुपर्नेछ। ।

	<ul style="list-style-type: none"> • खरीद प्रकृया अघि बढाउदा स्वास्थ्य मन्त्रालयको स्वीकृति लिनुपर्नेछ । • Server Upgradation को लागि गतिशिल रूपमा संचालन गर्न औजार तथा उपकरण एवं सुरक्षा प्रणाली खरिद तथा जडान गरीउच्च गतिको इन्टरनेटका लागि लिजलाइनका पुवार्धारखरिदतथाजडानगर्न सकिनेछ । • Server Upgradation को लागि खरिद गरिएका औजार उपकरणहरुको जडान सम्पन्न गरी सम्झौतामा अधिकतम Warranty Period उल्लेख गरी सो अवधिको मर्मत सम्भार आपूर्तिकर्ताबाट नै गर्नको लागि सुनिश्चित गर्नुपर्नेछ ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य निर्देशनालय ।

४५. विद्यालय नर्सिङ्ग कार्यक्रम-सेवाकरार निरन्तरता तलब

शीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	२२४१९
कृयाकलाप कोड	२३५.१०.५.
पृष्ठभूमि	नेपालको राष्ट्रिय स्वास्थ्य नीति, शिक्षा नीति, विभिन्न अन्तराष्ट्रिय अभ्यासहरु, अनुसन्धानका नतिजाहरुबाट विद्यालय स्वास्थ्य प्रवर्द्धनका लागि नर्सिङ्ग सेवा कार्यक्रमको अपरिहार्यता पुष्टि भएको छ। प्रदेश सरकारको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम बमोजिम यस प्रदेशका सबै स्थानीय तहहरु समेटेर हाल सम्म जम्मा १४५ विद्यालयहरुमा प्रदेश सरकारमार्फत यो कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ। उक्त कार्यक्रम संचालनमा अनुगमन, सहजीकरण र समन्वयको लागि प्रदेश तहमा स्वास्थ्य निर्देशनालयमा रहेर कार्य गर्न १ जना कार्यक्रम संयोजक (विद्यालय नर्सिङ्ग कार्यक्रम संयोजक) को व्यवस्थापन अन्तर्गत तलब, भत्ता र पोशाक खर्च भुक्तानीको लागि यो बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।
उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none"> • विद्यालय तहमा विद्यालय नर्स मार्फत बालबालिका तथा किशोर किशोरीको समग्र स्वास्थ्य, सरसफाई, मानसिक स्वास्थ्य, पोषण प्रवर्धन, यौन तथा प्रजनन् स्वास्थ्य, सामुदायिक स्वास्थ्य कार्यक्रम संचालनमा अनुगमन र सहजीकरण गर्ने • समग्र कार्यक्रमको अनुगमन , मुल्यांकन र समिक्षा गरि कार्यक्रममा थप सुधार गर्ने • कार्यक्रमको अभिलेख प्रतिवेदन अध्यावधिक र सम्बन्धित निकायमा पठाउने ।
अपेक्षित उपलब्धी	विद्यालय तहमा बालबालिका तथा किशोर किशोरीहरुको समग्र स्वास्थ्य, सरसफाई र पोषण अवस्थामा सकारात्मक परिवर्तन हुनेछ ।
	<p>१. सेवा करार निरन्तरता तलब तथा पोशाक खर्च व्यवस्थापन</p> <ul style="list-style-type: none"> • कार्यक्रम संयोजकका लागि विनियोजित बजेटबाट सार्वजनिक खरिद ऐन र नियमावली

सञ्चालन प्रक्रिया	अनुसार करार सम्झौतामा उल्लेख भए बमोजिम नियमानुसार तलव, वार्षिक चाडबाड खर्च र पोषाक खर्च विनियोजित शीर्षकबाट भुक्तानी गरिने छ
वित्तीय व्यवस्थापन/ प्रतिवेदन प्रणाली	<ul style="list-style-type: none"> विद्यालयले विद्यालय नर्स मार्फत प्रदान गरिएको सेवा तथा क्रियाकलापहरू मासिक रूपमा google spreadsheet अनलाइन भरेर र सोको hardcopy स्वास्थ्य कार्यालयमा र स्थानीय तहमा पठाउनुपर्नेछ। स्वास्थ्य कार्यालयले सो को त्रैमासिक प्रतिवेदन विद्यालय नर्सिङ्ग कार्यक्रम संयोजक मार्फत स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पठाउनु पर्ने छ । संयोजकले सो प्रतिवेदनको समायोजन गरि स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पेश गर्नु पर्ने छ कार्यक्रम संयोजक लाई मासिक भुक्तानी गरेको खर्च विवरण लेखा शाखाले अध्यावधिक गरेर राख्नु पर्दछ ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य निर्देशनालय,

४६. विद्यालय नर्सको लागि नसर्ने रोग तथा मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धि अभिमुखीकरण

शीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	२२५२२
कृयाकलाप कोड	२१६.११.५.
उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none"> विद्यालय नर्सहरूमा नसर्ने तथा मानसिक रोग व्यवस्थापन तथा पहिचान सम्बन्धी ज्ञान, शीपको विकास गर्ने।
अपेक्षित उपलब्धी	विद्यालय नर्सहरूका माध्यमबाट विद्यालयस्तरदेखि नसर्ने रोग तथा मानसिक रोगको समयमै पहिचान, न्यूनिकरण तथा जटिलता व्यवस्थापन जस्ता कार्यहरू भइ स्वस्थ जीवनशैलीको प्रवर्द्धन हुनेछ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> यस शीर्षकमा विनियोजित रकमबाट स्वास्थ्य निर्देशनालयले प्रत्येक जिल्लामा कार्यरत विद्यालय नर्सहरूलाई आवश्यकता साथै बजेटको परिधिभित्र रहेर सहभागी संख्या र समूह निर्धारण गरी योजना बनाउने पर्नेछ। तालिम संचालन पुर्व नसर्ने रोग तथा मानसिक रोग सम्बन्धि तालिम संचालन निर्देशिका, प्रस्तुतीकरण सामग्रीको आधारमा एकीकृत प्याकेज र तालिका तयार गर्नुपर्नेछ। तालिम संचालन पुर्व तयारी र तालिम संचालन रास्ट्रिय, प्रदेश तालिम केन्द्र र सम्बन्धित महाशाखा/शाखाको समन्वय र सहजिकारण गर्नुपर्नेछ। तालिम सामग्री तयार भए पश्चात सहभागी छनोट, बजेट खर्च विवरण तयारी तथा

	तालिम संचालन मिति र स्थान निर्धारण गरि कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्नेछ।
वित्तिय व्यवस्थापन/प्रतिवेदन प्रणाली	<ul style="list-style-type: none"> यो कार्यक्रम विन्योजित बजेटको अधिनमा रही प्रदेश सरकारको आर्थिक ऐन नियम र आर्थिक कार्यविधिको आधारमा खर्च व्यवस्थापन गर्ने। यो कार्यक्रम सम्पन्न भए पश्चात सो को भौतिक, बित्तिये विस्तृत प्रतिवेदन सम्बन्धित निकायमा पेश गर्नुपर्नेछ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य निर्देशनालय।

४७. विद्यालय नर्सिङ्ग कार्यक्रमको समीक्षा

शीर्षक	विवरण
खर्चशीर्षकनं.	२२५२२
कृयाकलाप कोड	२६०.२२.७.
उद्देश्य	जिल्लास्तरको समीक्षाबाट आएका विषयबस्तु लाई नीतिगत तहसम्म ल्याउन सबै जिल्ला तहका कार्यक्रमसम्बद्ध व्यक्तिहरूसंग छलफल तथा पृष्ठपोषण र आगामी कार्यदिशा तयार गर्ने।
अपेक्षित उपलब्धी	विद्यालय नर्सिङ्ग कार्यक्रमलाई विविधीकरण गर्दै थप प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न नीतिगत सुझाव प्राप्त हुनेछ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> यस शीर्षकमा विनियोजित रकमबाट स्वास्थ्य निर्देशनालयले सबै जिल्लामा यो कार्यक्रमको समीक्षा सम्पन्न गरेपश्चात त्यसको निचोड सहित मन्त्रालयका प्रतिनीधि, स्वास्थ्य कार्यालय प्रमुख, फोकल पर्सन र गत आर्थिक वर्षको समीक्षामा संलग्न नभएका प्रत्येक जिल्लाबाट ३ जना विद्यालय नर्स सहभागी गराई २ दिने समीक्षा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ। प्रदेश तहमा संचालनहुने समीक्षाको लागि जिल्लाबाट लिआउनु पर्ने विवरण सहित जिल्लाहरूलाई अग्रिम फर्म, फर्मेट र प्रस्तुतीकरण सामग्रीको नमुना निर्देशनालय बाट पठाइने छ।
वित्तिय व्यवस्थापन/प्रतिवेदन प्रणाली	<ul style="list-style-type: none"> यो कार्यक्रम विन्योजित बजेटको अधिनमा रही प्रदेश सरकारको आर्थिक ऐन नियम र आर्थिक कार्यविधिको आधारमा खर्च व्यवस्थापन गरिनेछ। समीक्षा पश्चात सो को विस्तृत प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्नेछ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य निर्देशनालय

४८. अल्पसंख्यक, गरिव, पिछडीएका महिलाहरुको स्वास्थ्य सम्बन्धि समस्या पहिचानको लागि आमा समूह तथा म.सवा.स्व.सेविका हरुको उपस्थितिमा बृहत अन्तरक्रियात्मक कार्यक्रम

शीर्षक	विवरण
खर्चशीर्षकनं.	२२५२२
क्रियाकलापकोड	२१३.११.५.
पृष्ठभूमि परिचय/	नेपालको संवैधानिक व्यवस्था अनुरूप आधारभूत स्वास्थ्य सेवा मौलिक हकको रूपमा रहेको Universal Health Coverage को अवधारणा अनुसार आधारभूत र आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाबाट कोहि पनि विमुख नभएको कुरा सुनिश्चित गर्दै समतामुलक सेवाप्रवाहको यकिन गर्ने दायित्व प्रदेश तथा स्थानीय तहको समेत रहेको छ। विशेष गरि भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक, संस्कृतिक रूपले पिछडीएका एवं अल्पसंख्यक, सिमान्तकृत समुदाएका महिलाहरु अझै पनि स्वास्थ्य सेवा उपभोगमा कमि र स्वास्थ्य समस्याबाट अन्य समुदाय भन्दा ग्रसित हुने सम्भावना हुने भएकोले कोशी प्रदेशमा त्यस्तो अवस्थाको विश्लेषण गरि परिणामको आधारमा आगामी नीति तथा कार्यक्रममा सम्बोधन गर्न सहज होस भन्ने उद्देश्यले यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो।
उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none"> • सेवाबाट बन्चितकृत एवं सेवाको पहुँचबाट टाढा रहेका महिला समुदायहरुको स्वास्थ्य समस्याहरुको पहिचान हुने • परिणामको आधारमा आगामी स्वास्थ्य नीति, कार्यक्रममा सम्बोधन गरि क्रियाकलापको व्यवस्था गर्ने
अपेक्षित उपलब्धी	पहिचान भएका समस्याको आधारमा प्रदेशको स्वास्थ्य नीति तथा कार्यक्रममा समावेश गराई महिला स्वास्थ्यका सूचकहरुमा सुधार हुने
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • हाल संचालित कार्यक्रम, प्रगति अवस्थाको मूल्यांकनको आधारमा अल्पसंख्यक, सिमान्तकृत र पिछडीएका महिला बसोवास गरेका जिल्लाहरुको (हिमाल, पहाड र तराइ समेत सहभागिता गराई कार्यक्रम संचालन गर्न (छनौट गर्ने • यस आ.व .मा मोरंग, संखुवासभा, ओखलढुङ्गाका त्यस्ता समुदाय भएका पालिकाहरुको छनौट गरि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ, बजेटको परिधिमा रही जिल्ला तथा स्थानीय तहहरु छनौट गरि कार्यक्रम संचालन गर्न सकिनेछ। • यो कार्यक्रम संचालनको लागि छनौट भएका स्वास्थ्य कार्यालयहरुको समन्वयमा स्थानीयतह, समुदाय छनौट गर्न पूर्व तयारि बैठक गरिनेछ। सो बैठकमा सम्बन्धित स्थानीयतहको समेत सहभागिता गराई वडा /समुदाय छनौट गरिनेछ

	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य कार्यालय / स्थानीयतहहरुको समन्वय र सहयोगमा तोकिएका समुदायमा जनप्रतिनिधिहरु समेतको सहभागितामा १ दिने अन्तरक्रिया कार्यक्रम संचालन गरिनेछ। उक्त कार्यक्रम संचालन पूर्व जनस्वास्थ्य सेवाका मुख्य सुचकहरु(खोप, पोषण, गर्भवती, सुत्केरी सेवा, RH Morbidity, परिवार नियोजन सेवा, पाठेघर खस्ने, Health Seeking Behaviour, स्वास्थ्य बीमाको अवस्था) को आधारमा चेकलिष्ट तयार गरि सो अनुसार कार्यक्रम संचालन, अवस्थाको विश्लेषण गरिनेछ। यो कार्यक्रम स्वास्थ्य निर्देशनालय, स्वास्थ्य मन्त्रालय, स्वास्थ्य कार्यालय, स्थानीयतह स्वास्थ्यशाखा, जनप्रतिनिधिहरुको समेत समन्वय र सहभागितामा संचालन गरिनेछ।
वित्तीय व्यवस्थापन प्रतिवेदन प्रणाली /	<ul style="list-style-type: none"> यो कार्यक्रम विनियोजित बजेटको परिधिमा रही प्रदेश सरकारको प्रचलित आर्थिक ऐन ,नियमको अधिनमा रही खर्च कार्यविधिको आधारमा संचालन गरिनेछ। यो कार्यक्रम संचालनको लागि तयार भएको चेकलिष्टको प्राप्त विवरणहरुको, समिक्षा, विश्लेषण र व्याख्या गरि सोको प्रतिवेदन, सुझाव, स्वास्थ्य मन्त्रालय, स्वास्थ्य कार्यालय र सम्बन्धित स्थानीय तहमा समेत पठाउने। ईजाजतपत्रका लागि सिफारिस गरिएका स्वास्थ्य संस्थाको हकमा अनुगमनका क्रममा प्रयोग भएका प्रमाणित Checklist हरु समेत संलग्न गरी सम्बन्धित निकायमा प्रतिवेदन गर्नुपर्नेछ। बजेटको परिधिमा रही कार्यक्रम सम्पन्न गरि प्राप्त परिणाम र प्रतिवेदन प्रदेशतहमा स्वास्थ्य मन्त्रालय र सरोकारवालाहरूसंग प्रस्तुतीकरण, छलफल गरिनेछ।
सन्दर्भ सामग्री	राष्ट्रिय स्वास्थ्य नीति जनस्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०७७, उपलब्ध निर्देशिका र चेकलिष्ट
सञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य निर्देशनालय।

४९. पूर्ण खोप प्रदेश सुनिश्चितता तथा दिगोपना घोषणा

शीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	२२५२२
कृयाकलाप कोड	२ १७.११.५.
पृष्ठभूमि/ परिचय	खोप बाट बचाउन सकिने रोगहरुको रोग नियन्त्रण, निवारण र उन्मुलनको विश्व तथा राष्ट्रिय लक्ष्य प्राप्ति को लागि राष्ट्रिय खोप कार्यक्रमको उद्देश्य अनुरूप प्रत्येक लक्षित बालबालिकाले तालिका बमोजिम पूर्णखोप प्राप्त गरेको सुनिश्चित गर्न राष्ट्रिय पूर्ण खोप सुनिश्चित निर्देशिका जारी भै कार्यान्वयन भैरहेको छ । जस अनुसार

	<p>प्रत्येक वर्ष स्थानीय तहको वडा/स्वास्थ्य संस्था बाट पूर्ण खोप सुनिश्चितता प्रमाणीकरण गरि सोहि अनुसार सबै स्थानीय तह, जिल्ला प्रमाणीकरण गरेर प्रदेश लाई पूर्ण खोप सुनिश्चितता प्रदेश घोषणा गर्ने प्रक्रिया अनुसार यसै आ.व. मा कोशी प्रदेश लाई पूर्ण खोप प्रदेश घोषणा गर्ने उद्देश्य ले यो कार्यक्रम व्यवस्था गरिएको हो ।</p>
उद्देश्य	<p>पूर्णखोप सुनिश्चितता राष्ट्रिय निर्देशिका बमोजिम सबै स्थानीय तह र जिल्ला पूर्णखोप सुनिश्चितता प्रमाणीकरण गराई कोशी प्रदेशलाई पूर्ण खोप सुनिश्चित प्रदेश प्रमाणीकरण/ घोषणा गराउने ।</p>
अपेक्षित उपलब्धी	<p>यो प्रदेशका सबै वडा स्तर देखिने तोकिएका खोपहरू तालिका बमोजिम खोप प्राप्त गरेको सुनिश्चित भै खोपको उच्च कभरेज, ड्रपआउटमा न्यूनीकरण हुने र सो बाट खोप बाट बचाउन सकिने रोगहरूको निवारण र उन्मुलनको आधार तयार हुने छ ।</p>
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • पूर्णखोप सुनिश्चितता र दिगोपनाको लागि जिल्ला, स्थानीय तहहरूमा वार्षिक संघिय सशर्त बजेट तथा कार्यक्रम बिनियोजन हुने गरेको छ । राष्ट्रिय निर्देशिका बमोजिम वडाहरूको स्थानीय तहबाट, स्थानीय तहको जिल्ला खोप समन्वय समिति बाट र जीला पूर्णखोप सुनिश्चितता प्रदेश खोप समन्वय समिति बाट प्रमाणीकरण भै सके पछि प्रदेश लाई पूर्णखोप सुनिश्चितता प्रदेश प्रमाणीकरणको प्रक्रिया गरिने छ । जसको लागि : • पूर्णखोप निर्देशिका बमोजिम वडा / स्थानीय तह/ जिल्ला चैत्र भित्रमा पूर्णखोप सुनिश्चितताको लागि प्रदेश तहको समीक्षामा कार्य योजना तयार गरि कार्यन्वयन गराउन निर्देशनालय बाट अनुगमन, सहजीकरण गरिने छ • वैशाख भित्रमा प्रदेश प्रमाणीकरणको लागि योजना तयार गरिने छ । • यो अवधिमा यसै कार्यक्रम बाट प्रदेशको पूर्णखोप को अवस्थाको समिक्षा र प्रक्रियाको बारेमा जानकारी, छलफल र योजनाको लागि प्रदेश पूर्णखोप समितिको बैठक संचालन गरिने छ । • जिल्लाको कार्य प्रगतिको समीक्षाको आधारमा पूर्णखोप सुनिश्चितताको क्रियाकलापहरूको प्रभावकारी संचालनमा निरन्तर अनुगमन, सहजीकरण र आवश्यकता अनुसार स्थानीय तहको समेत सहभागितामा बैठक र योजना गोष्ठी संचालन गरिने छ । • जिल्ला बाट प्राप्त प्रतिवेदनको आधारमा जिल्ला प्रमाणीकरणको लागि भेरिफिकेसन गरि विवरण अध्यावधिक गरि जिल्ला पूर्णखोप सुनिश्चितताको लागि सहजीकरण

	<p>गरिने छ ।</p> <ul style="list-style-type: none"> सबै जिल्ला बाट प्रमाणीकरण भै प्रतिवेदन प्राप्त भए पछि संघिय खोप समन्वय समितिको समन्वयमा प्रदेश पूर्ण खोप समन्वय समितिको अगुवाई र स्वास्थ्य मन्त्रालयको समन्वयमा प्रदेश पूर्णखोप सुनिश्चितता घोषणाको कार्यक्रम आयोजना गरि पूर्ण खोप सुनिश्चितता प्रदेश घोषणा गरिने छ । यो कार्य लाई निरन्तर दिगोपना कायम राख्न प्रदेश बाट वार्षिक कार्यक्रम संचालन व्यवस्था गरिने छ ।
वित्तीय व्यवस्थापन र प्रतिवेदन प्रणाली	<ul style="list-style-type: none"> विनियोजित बजेट बाट जिल्ला , स्थानीय तहहरुको पूर्णखोप सुनिश्चितता कार्यक्रमहरुको अनुगमन, सुपरिवेक्षण, सहजीकरण र कार्यक्रम व्यवस्थापन ४०% र प्रदेश पूर्णखोप घोषणा कार्यक्रम/ सभा आयोजनाको लागि ६०% खर्च व्यवस्थापन गर्ने गरि खर्च योजना तयार गरि नेपाल सरकारको आर्थिक एन,नियम, प्रदेश सरकारको आर्थिक एन,नियम र खर्च निर्देशिका बमोजिम खर्च गरिने छ । यो कार्यक्रमको कार्यक्रम संचालन र प्रगति विवरण राष्ट्रिय पूर्णखोप निर्देशिका बमोजिम स्थानीय तह बाट जिल्ला, जिल्ला बाट प्रदेश र प्रदेश बाट संघमा तोकिए बमोजिम अध्यावधिक गरि प्राप्ति र पठाउने व्यवस्था गरिने छ ।
सन्दर्भ सामग्री	राष्ट्रिय पूर्णखोप सुनिश्चितता निर्देशिका, कार्यक्रम संचालन मार्गदर्शन ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य मन्त्रालय र स्वास्थ्य निर्देशनालय कोशी प्रदेश ।

५०. विपद पूर्व तयारी तथा Contingency Plan सम्बन्धि छलफल

शीर्षक	विवरण
खर्चशीर्षकनं.	२२५२२
कृयाकलाप कोड	२२२.११.५.
पृष्ठभूमि	प्राकृतिक प्रकोप, सरुवा तथा संक्रामक रोगहरु दादुरा, कालाजार, मलेरिया, डेन्गु आदि लगायतका हुन सक्ने संभावित प्रकोप र महामारीको व्यवस्थापनका लागि अग्रिम तयारी अवस्थामा रहन पूर्व तयारि योजना र Contingency Plan तयारि र कार्यान्वयनको लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्य	सम्भावित प्रकोप तथा महामारी नियन्त्रण, व्यवस्थापन र प्रतिकार्य योजना तयारि र आवश्यकता अनुसार कार्यान्वयन गर्ने गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धी	सम्भावित प्रकोप तथा महामारीजन्य रोगहरु बारे सतर्कता प्राप्त गर्न र सोहि अनुसार

	प्रतिकार्य गर्न सहज हुने।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> हालको अवस्थामासम्भावित प्रकोप, महामारी बाट हुन सक्ने स्वास्थ्य जोखिम न्यूनीकरण र प्रतिकार्यको लागि कोशी प्रदेशमा Contingency Plan नभएको हुदा सरोकारवाला तथा विज्ञहरु सहितको सहभागीतामा प्राकृतिक प्रकोप र महामारी हुदा हुन सक्ने स्वास्थ्य समस्याको तत्काल व्यवस्थापन गर्ने Contingency Plan तयार गर्न कार्यशाला गोष्ठी संचालन गर्ने। कार्यशाला गोष्ठीबाट तयार गरिएको Contingency Plan अनुसार सरोकारवालाहरुलाई अभिमुखिकरण गर्ने। आवश्यकता अनुसार औषधि, उपकरण, टेष्ट किट खरिद गरी वितरण गर्ने। आवश्यकता अनुसार आकस्मिक व्यवस्थापन को लागि टिम परिचालन र योजनाको कार्यान्वयनको लागि स्वास्थ्य मन्त्रालय, स्वास्थ्य निर्देशनालयले अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण गर्ने।
प्रतिवेदन प्रणाली	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात Findings र योजना सहित मन्त्रालयलाई एक प्रति उपलब्ध गराई कार्यन्वयनमा समन्वय गरिने छ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य निर्देशनालय, कोशी प्रदेश, धनकुटा।

५१. स्वास्थ्य संस्थामा भएको जन्म सम्बन्धि सूचनालाई सुचना प्रविधिको माध्यम बाट व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रणालीलाई उपलब्ध गराई व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रणालीलाई सुदृढीकरण गर्ने

शीर्षक	विवरण
खर्चशीर्षकनं.	२२५२२
कृयाकलाप कोड	२२३.११.५.
पृष्ठभूमि	नेपालमा सम्बन्धित निति, कानून तथा कार्यक्रमहरुले निर्देशन गरे बमोजिम जन्मको अभिलेख,पञ्जिकरण तथा प्रमाणीकरणलाई सहज र व्यवस्थित बनाउन जन्मदर्ता व्यवस्थापन प्रणाली (BRMS) सञ्चालन गरिएकोछ। विगतमा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय मार्फत लागु भएको यस प्रणालीमा जन्म पश्चात शिशुको विवरण, स्वास्थ्य अवस्था र अन्य जानकारीहरुको विद्युतीय अभिलेख राखिन्छ, साथै व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रणालीमा जन्मको सूचना स्वतः जाने हुँदा घटना दर्ताको पहुँच विस्तर गर्न सहज हुन्छ।
उद्देश्य	स्वास्थ्य संस्थामा जन्मिने शिशुको विद्युतीय अभिलेख राखी सोको आधारमा जन्म प्रतिवेदन तयार गर्ने र स्वास्थ्य व्यवस्थापन सूचना प्रणाली तथा व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रणालीसंग आबद्ध गर्नु हो।

अपेक्षित उपलब्धी	<p>यस प्रणालीको कार्यान्वयनबाट</p> <ul style="list-style-type: none"> जन्मसम्बन्धीवास्तविकविवरणको अभिलेखिकरण हुनेछ । सम्बद्ध व्यक्ति तथा निकायहरूलाई विवरण सहजै उपलब्ध हुने साथै स्वास्थ्यसंस्थाको अभिलेख व्यवस्थित भई सेवा व्यवस्थापनमा सहयोग पुग्नेछ । पञ्जीकरण, नीतिनिर्माण, योजनातर्जुमा, सामाजिक सुरक्षा लगायत अन्य सेवासुविधाहरूका लागि आधार सूचना प्राप्त हुनेछ । प्रणाली सञ्चालन गर्न योग्य स्वास्थ्य संस्थाको सुचि निर्माण हुने ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> निर्देशनालयबाट स्थलगत भ्रमण तथा सरोकारवाला संग समन्वय तथा छलफल मार्फत यो प्रणाली लागु गर्न सक्षम, तत्पर स्वास्थ्य संस्थाको भौतिक पुर्वाधार, प्रयासजनशक्ति भएका, बर्थिंग सेन्टरको सेवा निरन्तर दिईरहेको स्वास्थ्य संस्था लाई प्राथमिकतामा राखी संस्था पहिचान गरिने छ । छनौट भएका स्वास्थ्य संस्थामा सरोकारवालाहरू सहित सहभागी गराई अभिमुखीकरण र योजना तर्जुमा गरि सेवा शुरुवात गरिने छ ।
प्रतिवेदन प्रणाली	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात Finding सहित मन्त्रालयलाई एक प्रति उपलब्ध गराउनुपर्ने छ ।
बजेट बाँडफाँड	प्रदेश सरकारको प्रचलित आर्थिक ऐन, नियमको अधिनमा खर्च कार्यविधिको आधारमा अभिमुखीकरण, बैठक, अनुगमन भ्रमण, यातायात, अनसाइट कोचिंग आदिमा खर्च गर्न सकिनेछ ।
सन्दर्भ सामाग्री	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जीकरण ऐन, २०७६, जन्म दर्ता व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्यविधि, २०७९, जन्म दर्ता व्यवस्थापन प्रणाली सञ्चालन सम्बन्धी कार्यपुस्तिका
सञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य निर्देशनालय, धनकुटा ।

५२. महामारी तथा विपद व्यवस्थापन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कार्यक्रम

शीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	२२५२२
कृयाकलाप कोड	२२६.११.५.
पृष्ठभूमि	सम्भावित महामारी तथा विपद व्यवस्थापनका लागि पूर्वतयारी गर्ने ।
उद्देश्य	सम्भावित प्रकोप तथा महामारी नियन्त्रण, व्यवस्थापन र प्रतिकार्य गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धी	<ul style="list-style-type: none"> सम्भावित प्रकोप तथा महामारीजन्य रोगहरू बारे सतर्कता प्राप्त गर्न र सोहि अनुसार प्रतिकार्य गर्न सहज हुने ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेशस्तरीय द्रुत प्रतिकार्य टोली गठन गर्ने र महामारी तथा विपद व्यवस्थापन पूर्व तयारी सम्बन्धी छलफल गर्ने ।

	<ul style="list-style-type: none"> • आवश्यकता अनुसार प्रभावित क्षेत्रमा सहयोग गर्न जनशक्ति परिचालन गर्ने। • आवश्यकता अनुसार प्रभावित क्षेत्रमा अनुगमन गर्ने। • जिल्ला तहको प्रतिकार्य टिमको अनुगमन, सहजोकरण गर्ने।
वित्तिय व्यवस्थापन,प्रतिवेदन प्रणाली	प्रदेश सरकारको प्रचलित आर्थिक ऐन, नियमको अधिनमा खर्च कार्यविधिको आधारमा संचालन गरिने छ। कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात Finding सहित मन्त्रालयलाई एक प्रति उपलब्ध गराउनुपर्ने छ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य निर्देशनालय, कोशी प्रदेश, धनकुटा।

५३. स्वास्थ्य संस्थामा भएको मृत्यु सम्बन्धि सूचनालाई सुचना प्रविधिको माध्यम बाट व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रणालीलाई उपलब्ध गराई वास्तविक मृत्युको कारण सहित व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रणालीलाई सुदृढीकरण गर्ने।

शीर्षक	विवरण
खर्चशीर्षकनं.	२२५२२
कृयाकलाप कोड	२२८.११.५.
पृष्ठभूमि	कुनै व्यक्तिको स्वास्थ्य जाँचपडताल वा उपचार गराईरहेको अवस्थामा मृत्यु भएमा वा दुर्घटना, प्राकृतिक विपद वा कुनै कारणले मृत्यु भएको मानव शव अस्पतालमा परिक्षण गराउँदा त्यस्तो व्यक्तिको अन्तराष्ट्रिय पद्धतिअनुसार मृत्युको कारण पहिचान गरी एकीकृत रूपमा अभिलेखीकरण तथा स्थानीय तहमा मृत्यु घटनाको सूचना तत्काल सम्प्रेषण गरी मृत्यु सूचना सुदृढीकरण एवम् व्यक्तिगत घटना दर्ता कार्यलाई सहज, गुणस्तरीय र व्यवस्थित बनाउन संघीय सरकारले लागु गरेको "चिकित्सकीय कारणसहितमृत्युको अभिलेखीकरण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७८" अनुसारको कार्यक्रम सञ्चालन गर्न, कोशी प्रदेशमा ८ वटा जिल्लाका २१ अस्पतालहरूमा कार्यक्रम लागु भएको छ। यो कार्यक्रमलाई निरन्तर संचालन र प्रभावकारी बनाउन यो क्रियाकलापको व्यवस्था गरिएको छ।
उद्देश्य	कोशी प्रदेशमा रहेका अस्पतालहरूमा भएका मृत्युको वास्तविक कारण सहितको विवरणलाई स्थानीय तहमा रहेको पञ्जिकाप्रणाली (मृत्यु घटना) मा तत्काल सम्प्रेषण गरी मृत्यु सूचना प्रणालीलाई सुदृढीकरण गर्ने।
अपेक्षित उपलब्धी	स्वास्थ्य संस्थामा भएका मृत्युको वास्तविक कारण पहिचान भइ स्थानीय, प्रदेश तथा संघीय स्तरमा तथ्यपरक निति योजना बनाउन सहयोग पुग्नेछ।

सञ्चालन प्रक्रिया	<p>प्रणाली कार्यान्वयनमा गुणस्तर कायम गराउने एवम् अनुगमन तथा मूल्याङ्कन लगायत देहायअनुसारका कार्य गर्नेछ ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • प्रदेशअन्तर्गतका स्वास्थ्य संस्थामा प्रणाली कार्यान्वयन गर्न प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने । • स्वास्थ्य संस्थामा प्रणालीको कार्यान्वयनको अनुगमन र अरू आवश्यक सहयोग र समन्वय गर्ने । • यस प्रणालीको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि एक सम्पर्क इकाई र व्यक्ति (Focal Person) तोक्ने । • प्रदेशको मृत्यु तथ्याङ्क विश्लेषण गरी स्वास्थ्य योजनामा प्रयोग गर्ने । • स्वास्थ्य संस्थालेकार्ययोजना तयार गर्ने ,कार्यान्वयन गर्ने, सहजीकरण गर्ने र अनुगमनगर्ने । • मृत्यु बढि हुने अस्पतालहरूमा कार्यक्रम बिस्तार गर्ने ।
प्रतिवेदन प्रणाली	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात Finding सहित मन्त्रालयलाईएक प्रति उपलब्ध गराउनुपर्ने छ ।
बजेट बाँडफाँड	प्रदेश सरकारको प्रचलित आर्थिक ऐन, नियमको अधिनमा खर्च कार्यविधिको आधारमा अभिमुखिकरण, बैठक, अनुगमन भ्रमण, यातायात, सुपरिवेक्षण, अनसाइट कोचिंग आदिमा खर्च गर्न सकिनेछ ।
सन्दर्भ सामाग्री	<ul style="list-style-type: none"> • चिकित्सकीय कारणसहित मृत्युको अभिलेखीकरण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७८
सञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य निर्देशनालय, धनकुटा ।

५४. ग्रामिण आमा स्वास्थ्य सुरक्षा कार्यक्रमको समिक्षा

शीर्षक	विवरण
खर्चशीर्षकनं.	२२५२२
कृयाकलाप कोड	२५४.२२.७.
पृष्ठभूमि	<p>मातृ शिशु स्वास्थ्य र प्रजनन स्वास्थ्य आधारभूत स्वास्थ्य सेवा भित्र मौलिक हकको रूपमासुनिश्चितता गरेको छ। मातृ मृत्युदर, विरामी दर, र नवजात शिशु मृत्युदर न्यूनीकरण गर्ने र प्रजनन् स्वास्थ्यलाइ प्रवर्धन गर्ने उद्देश्य सहित प्रदेश सरकारले आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा ग्रामिण आमा स्वास्थ्य सुरक्षा कार्यक्रमको सुरुवात गरेको हो । हाल यो कार्यक्रम प्रदेशको सबै जिल्लाहरूमा संचालन भैरहेको छ । तसर्थ यो कार्यक्रमको प्रभावकारीता मूल्याङ्कन तथा आगामी कार्यदिशा तय गर्न यो शीर्षकमा बजेट विनियोजन गरिएको हो ।</p>

उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none"> ग्रामिण आमा स्वास्थ्य सुरक्षा कार्यक्रमको समग्र उपलब्धि, चुनौती, सिकाईमा छलफल हुने <p>कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाई गुणस्तरीय कार्यान्वयन गर्न कार्ययोजना निर्माण गर्ने</p>
अपेक्षित उपलब्धी	ग्रामिण आमा स्वास्थ्य सुरक्षा कार्यक्रमको प्रभावकारी संचालन गरि सुरक्षित मातृत्व सेवा गुणस्तरीय बनाई समतामुलक सेवा प्रदान गर्न भैरहेको प्रयास र उपलब्धिहरु माथि छलफल गरि कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाउनको लागि कार्ययोजना निर्माण हुनेछ
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> यो कार्यक्रम समीक्षाको लागि स्वास्थ्य कार्यालय प्रमुख र कार्यक्रम सम्बन्धित फोकल पर्सनलाई सहभागी गराई २ दिने संचालन गर्नुपर्नेछ। बजेटको परिधि भित्र रहेर कार्यक्रम लागु भएका स्थानीय तहहरुबाट समेत स्वास्थ्य संयोजक र छनौट भएका स्वास्थ्य संस्थाका प्रमुख वा कार्यक्रममा आवद्ध नर्सिङ्ग कर्मचारी (मध्ये १ जना)लाई समेत सहभागी गराउनुपर्नेछ । कार्यक्रम संचालनको लागि कार्यक्रमको संयोजन र प्राविधिक सहजीकरण स्वास्थ्य निर्देशनालयको सम्बन्धित फोकल पर्सन र अन्य प्राविधिकहरु र बिकास साझेदार निकाय बाट गर्नुपर्ने छ साथै स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट समेत प्रतिनिधिलाई आमन्त्रण गर्नुपर्नेछ । कार्यक्रम संचालन गर्नु भन्दा अगाडी स्वास्थ्य निर्देशनालयले प्रस्तुतीकरणको ढाँचा तयार पारेर सहभागीहरुलाई पठाउनु पर्ने छ र समिक्षामा छलफल गर्नुपर्ने सबै बिषयबस्तु लाई समेटेर कार्यक्रमको रुपरेखा निर्माण गर्नु पर्नेछ विनियोजित बजेटको परिधि भित्र रहि आर्थिक कार्यविधि ऐन तथा नियमावली एवं प्रदेश सरकारको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड र मितव्ययीता सम्बन्धि निर्देशिका २०७९ अनुसार खाजा हल, दैनिक भ्रमण भत्ता इत्यादिको व्यवस्था गरि कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्ने छ ।
प्रतिवेदन प्रणाली	कार्यक्रम संचालन भए पश्चात स्वास्थ्य निर्देशनालयले कार्यक्रमको प्रगति प्रतिवेदन स्वास्थ्य मन्त्रालयमा बुझाउनु पर्नेछ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य निर्देशनालय।

५५. HIV Service Site Monitoring/Supervision and Onsite Coaching

शीर्षक	विवरण
खर्चशीर्षकनं.	२२६११
कृयाकलाप कोड	२९.१.८.

पृष्ठभूमि	प्रदेश भित्र रहेका HIV Service Site हरूले संचालन गरेका कार्यक्रमहरूको अवस्था सम्बन्धि जानकारी प्राप्त गरी आवश्यक पृष्ठपोषण दिई कार्यक्रम कार्यान्वयनको प्रभावकारीतामा आशातित प्रतिफल प्राप्त गर्न सहयोग पुग्ने हुनाले यो कार्यक्रम राखिएको।
उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none"> HIV कार्यक्रमको अनुगमन, सुपरिवेक्षण गरि सुधार गर्ने। कार्यक्रम संचालन गर्ने स्वास्थ्य संस्थामा सुपरिवेक्षणको समयमा Onsite Coaching गरि स्वास्थ्य कर्मीको ज्ञान, सीपमा अभिवृद्धि गर्ने
अपेक्षित उपलब्धी	कार्यक्रमको वास्तविक अवस्था बारे जानकारी हुने र समयमै कमिकमजोरी हटाउन सहयोग पुग्ने।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेश भित्र न्युन शुचक भएका स्वास्थ्य संस्था पहिचान गरी वार्षिक अनुगमन तालिका तयार गरी कार्यक्रम फोकल पर्सनले अग्रिम स्विकृत गराउनु पर्ने छ । अनुगमन तालिका बनाउदा भौगोलिक र प्रशासन क्षेत्र र कार्यक्रमको प्राथमिकतालाई मध्यनजर गरी बनाउनु पर्नेछ। प्रत्येक अनुगमन पश्चात विस्तृत विवरण सहितको प्रतिवेदन सम्बन्धित निकाय साथै NCASC मा समेत पठाउनु पर्नेछ। सुधारका लागि दिईएको पृष्ठपोषण लागु भयो भएन भनि पुनः अनुगमन गर्नु पर्नेछ।
वित्तीय व्यवस्थापन/ प्रतिवेदन प्रणाली	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेश सरकारको प्रचलित आर्थिक ऐन, नियमको अधिनमा रही प्रदेश सरकारको खर्च कार्यविधिको आधारमा संचालन गरिने छ। कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात Finding सहित मन्त्रालयलाई एक प्रति उपलब्ध गराउनुपर्ने छ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य निर्देशनालय, कोशी प्रदेश, धनकुटा।

56. जनस्वास्थ्य कार्यक्रमहरूको RDQA

शीर्षक	विवरण
खर्चशीर्षकनं.	२२६११
कृयाकलाप कोड	२११.१.८.
पृष्ठभूमि/ परिचय	जनस्वास्थ्य कार्यक्रमहरूकोस्वास्थ्य संस्थामा सूचना प्रणालीबाट आउने विभिन्न तहको तथ्याङ्कहरूको गुणस्तर परीक्षण गर्न र समग्र सूचना प्रणाली व्यवस्थापनको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गरि तथ्याङ्कको गुणस्तर विश्लेषण र तत्काल सुधारको लागि यो कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको हो । जसबाट तथ्याङ्कमा एकरूपता र भरपर्दो भए नभएको एकिन गर्नुका साथै जनस्वास्थ्य कार्यक्रमहरू गुणस्तरीय भए नभएको समेत मापन हुने अपेक्षा गरिएको छ । स्वास्थ्यस्तर सम्म RDQA गर्नको लागि यो क्रियाकलाप समावेश गरिएको छ।

उद्देश्य	<p>स्वास्थ्य संस्था देखि जिल्लास्तरसम्मको अभिलेख र प्रतिवेदनमा पूर्णता, एकरूपता, आधिकारीकता र विश्वसनियताको पहिचान र मूल्यांकन गर्ने।</p> <p>जनस्वास्थ्यका विभिन्न कार्यक्रमको गुणस्तर मूल्याङ्कन गर्ने।</p> <ul style="list-style-type: none"> • तथ्यांकको गुणस्तरको वास्तविक अवस्थाकाबारेमा सम्बन्धित संस्था तथा सरोकारवाला निकायलाई जानकारी गराउने ।
अपेक्षित उपलब्धी	<p>स्वास्थ्य संस्था देखि जिल्लास्तरसम्मको अभिलेख र प्रतिवेदनमा पूर्णता, एकरूपता, आधिकारिकता र विश्वसनियताको पहिचान र जनस्वास्थ्यका विभिन्न कार्यक्रमको गुणस्तर मूल्याङ्कन हुनेछ।</p>
सञ्चालन प्रक्रिया	<p>यस क्रियाकलाप सञ्चालनको लागि निम्नानुसार गतिविधि सञ्चालन गरिने छ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • यो क्रियाकलाप बजेटको परिधिमा रही स्वास्थ्य निर्देशनालय मार्फत प्रदेशभित्रका पाँच जिल्ला (झापा, मोरंग, सुनसरी, उदयपुर र ओखलढुंगा) अन्तर्गत रहेका स्थानीय तह मातहतका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा संचालन गरिने छ। साथै कार्यक्रम संचालन स्वास्थ्य निर्देशनालयबाट तथ्यांक र कार्यक्रमका सम्बन्धित फोकल पर्सन सहित सम्बन्धित स्वास्थ्य कार्यालयको प्राविधिक टोलिले गर्ने छ। • कार्यक्रम संचालन गर्नु पूर्व RDQA को लागि आवश्यक सामग्री , प्रक्रिया र कार्ययोजना तयार गरि जिल्ला हरूमा समन्वय गरिने छ । • कार्यक्रम संचालन गर्नु पूर्व सम्बन्धित जिल्लामा RDQA संचालन गर्न खटिने टोलिको अभिमुखीकरण र तयारी बैठक संचालन गरिने छ। RDQA सञ्चालन गर्नका लागि फिल्डमा खटिएर जाने सहजकर्ताहरूका लागि RDQA सञ्चालन र सोको टुल्स बारे छलफल गरी प्रष्ट पारिनेछ। जसमा फारामहरू भने तरिका, सूचना सङ्कलन गर्ने प्रक्रिया लगायत कार्यक्रमको बारेमा विस्तृत जानकारी गराइनेछ। यस अभिमुखीकरणको सहजीकरण RDQA संचालनसम्बन्धी निर्दिष्ट निर्देशिका अनुसार हुनेछ। • RDQA गर्नको लागि स्वास्थ्य संस्थाहरू छनौट गर्दा तथ्यांकको आधारमा प्रगति कम भएका, प्रतिवेदनमा विभिन्न भिन्नता देखिएका एवं भौगोलिक सन्तुलनको आधारमा स्वास्थ्य संस्थाको छनौट गरिने छ । • जनस्वास्थ्यका विभिन्न कार्यक्रमहरू सम्बन्धी अन्य सूचकहरूको कभरेज (संख्या वा प्रतिशत) असमान्य, अधिक वा न्यून भएको आधारहरूलाई समेत मध्यनजर गरी स्वास्थ्य संस्थाहरू छनौट गर्नुपर्ने हुन्छ । • RDQA संचालन भए पश्चात् संचालन भएका सबै स्वास्थ्य संस्थाको तथ्याङ्क

	<p>समायोजन गरी त्यसको प्रारम्भिक प्रतिवेदन गरी सुधार गर्नुपर्ने विषय र उपायहरू बारे छलफल र अन्तरक्रिया गरिनेछ । यससँग सम्बन्धित सबै कार्य सम्पन्न भए पश्चात् सोको अन्तिम प्रतिवेदन स्वास्थ्य मन्त्रालयमा बुझाउनु पर्दछ ।</p> <ul style="list-style-type: none"> कार्यक्रम अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण : स्वास्थ्यमन्त्रालयले आवश्यकतानुसार कार्यक्रमको अनुगमन गर्ने छ ।
प्रतिवेदन प्रणाली	स्वास्थ्य तथा जनसंख्याले निर्माण गरेको अनलाइन प्रणालीमा रहेर कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्ने छ र कार्यक्रम संचालन गरे पश्चात सो को प्रतिवेदन तयार पारेर स्वास्थ्य मन्त्रालयमा पेश गरिनेछ ।
बजेट बाँडफाँड	यस कार्यक्रमको लागि स्वास्थ्य निर्देशनालयमा रू १० लाख को दरले रकम विनियोजित गरिएको छ । प्रचलित आर्थिक ऐन नियमको परिधि भित्र रहि आवश्यकता अनुसार बाडफाँड गर्न सकिने छ ।
सन्दर्भ सामग्री	नियमित तथ्यांक गुणस्तर परिक्षण प्रणाली संचालन निर्देशिका, २०७५
सञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य निर्देशनालय

५७. Hospital मा Clinical Audit सम्बन्धि Mentoring

शीर्षक	विवरण
खर्चशीर्षकनं.	२२६११
कृयाकलाप कोड	२१५.१.८.
पृष्ठभूमि	प्रदेश मातहतका अस्पतालहरूमा क्लिनिकल अडिट कार्यक्रम सम्बन्धि मेन्टरीड गर्ने ।
उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none"> अस्पतालका कर्मचारीहरूलाई क्लिनिकल अडिट सम्बन्धि अभिमुखिकरण गर्न । अस्पतालबाट प्रवाह हुने सेवाको गुणस्तरमा सुधार ल्याउन । सेवा प्रदायकलाई सेवा प्रति जिम्मेवारमा ल्याउन । सेवामा जवाफदेहिता कायम गर्न । <p>अस्पतालका स्वास्थ्यकर्मी कर्मचारी मध्येबाट १ जनालाई फोकल पर्सन तोक्ने ।</p>
अपेक्षित उपलब्धी	अस्पतालले दिने सेवाको गुणस्तरमा सुधार आउने र कर्मचारीहरू क्लिनिकल अडिट सम्बन्धि जिम्मेवार हुने ।
	<ul style="list-style-type: none"> अस्पतालका कर्मचारीहरूलाई क्लिनिकल अडिट सम्बन्धि अभिमुखिकरण गर्ने । अस्पतालको क्लिनिकल सेवाको अवस्था मुल्याङ्कन गरी समस्याहरूको पहिचान गर्ने । क्लिनिकल अडिट मुल्याङ्कन गर्नका लागि आवश्यकता अनुसार क्लिनिकल अडिट सम्बन्धि तालिम\अभिमुखिकरण प्राप्त बिज्ञहरूको संलग्नता हुनुपर्नेछ ।

सञ्चालन प्रक्रिया	संघिय क्लिनिकल अडिटको निर्देशिका तथा मापदण्ड आधार मानेर कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
प्रतिवेदन प्रणाली	कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात Finding सहितमन्त्रालयलाईएक प्रति उपलब्ध गराउनुपर्ने छ ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य निर्देशनालय, कोशी प्रदेश, धनकुटा ।

५८. कर्मचारी करार परीक्षा संचालन

शीर्षक	विवरण
खर्चशीर्षकनं.	२२५२२
कृयाकलाप कोड	.२७१.१०.
परिचय/पृष्ठभूमी	सेवा प्रभावकारी बनाउन रिक्त पदहरू करार नियुक्त गर्दा अपनाउनु पर्ने प्रक्रियाहरूमा सहज , गुणस्तर र प्रभावकारिताको लागि यो बजेटको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्य	गुणस्तरीय र प्रभावकारी स्वास्थ्य सेवा प्रवाहका लागि चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मी करार गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धी	चालु आ.व. मा बजेट विनियोजन गरे अनुरूप कोशी प्रदेश अन्तरगतका स्वास्थ्य निकायहरूमा रिक्त दरबन्दी तथा विशेष कार्यक्रम सञ्चालनका लागि करार गर्नुपर्ने स्वास्थ्यकर्मी तथा चिकित्सक करार गरीगुणस्तरीय र प्रभावकारी स्वास्थ्य सेवा प्रवाहहुनेछ ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश सरकारको प्रचलित स्वास्थ्यकर्मी करार कार्यविधि र "विद्यालय नर्सिङ्ग सेवा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधिमा भएको व्यवस्था अनुरूप स्वास्थ्य निर्देशनालयले करार प्रकृया मार्फत पदपूर्ती गर्नुपर्ने जनशक्तिलाई सेवा करारमा लिनुपर्नेछ । • करार नियुक्ति गर्दा निर्देशनालयलेबिभिन्न निकायमा रिक्त रहेका पद सो का लागि सम्बन्धित कार्यालयमा चालु आ.व. का लागि तलव भत्ता बापतको बजेट विनियोजनभएकोसुनिश्चित गरी विवरण तयार गर्नुपर्नेछ । • सेवा करारमा लिने पदहरूको बिज्ञापन गर्ने, परीक्षा संचालन खर्च लगायत नतिजा प्रकाशन गर्दा सम्म लाग्ने सम्पूर्ण खर्च लोकसेवाले सञ्चालन गर्ने निर्देशिका / प्रदेशको कार्यविधि बमोजिम गर्नुपर्नेछ ।
प्रतिवेदन प्रणाली	करार गरे पश्चात सो को प्रतिवेदन स्वास्थ्य मन्त्रालयलाई पठाउनुपर्नेछ ।

उपशीर्षक	विवरण
खर्चशीर्षकनं.	३१११२
कृयाकलाप कोड	११.१.२.७
उद्देश्य	अस्पतालबाट सुरक्षित तथा गुणस्तरीय मातृत्व सेवा प्रदान गर्ने ।
अपेक्षितउपलब्धि	मातृ तथा नवजात शिशुको रुग्णता र मृत्युदर न्युनिकरण हुनेछ ।
सञ्चालनप्रक्रिया	बजेट विनियोजन भएको अस्पतालले म्याटर्निटि वार्ड निर्माणका लागि मातृ तथा नवजात शिशुको स्वास्थ्य प्रवर्धनको क्षेत्रमा कार्य गरिरहेका संस्थाबाट लागत साझेदारीमा म्याटर्निटि भवन निर्माणका लागि प्रस्ताव पेश भएमा मन्त्रालयको स्वीकृति लिई प्रचलित नियम वमोजिम निर्माण कार्य गर्नुपर्नेछ ।
सञ्चालनगर्नेनिकाय	उदयपुर अस्पताल
प्रतिवेदनप्रणाली	भवन निर्माणको प्रगति विवरण स्वास्थ्य निर्देशनालय र स्वास्थ्य मन्त्रालयमा बुझाउनुपर्नेछ ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य निर्देशनालय ।

५९. Maternity Ward निर्माण

६०. औजार उपकरण खरिद

उपशीर्षक	विवरण
खर्चशीर्षकनं.	३११२२
उद्देश्य	आधुनिक,प्रविधी मैत्री स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न अस्पतालहरूमा आवश्यक मेडिकल औजार, उपकरण व्यवस्थापन गर्ने ।
अपेक्षितउपलब्धि	अस्पतालहरूमा आवश्यक मेडिकल औजार, उपकरण उपलब्ध भई सुदृढ एवं गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रवाह हुनेछ ।
सञ्चालनप्रक्रिया	प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली अनुसार स्वीकृत बजेटको परिधि भित्र रही बजेट विनियोजन भएका अस्पतालहरूले तपसिलका कृयाकलापहरू सञ्चालन गर्नुपर्नेछ । प्रत्येक अस्पतालले खरिद कार्यका लागि प्रदेश मातहतका कार्यालयमा कार्यरत बायोमेडिकल ईन्जिनियरको पूर्ण संलग्नतामा स्पेसिफिकेसन तयार गर्नुपर्नेछ । स्पेसिफिकेसन तयार गर्दा नेपाल सरकार ,स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको टेक्निकल स्पेसिफिकेसनलाई आधार लिन सकिनेछ

Washing Machine with dryer खरिद (११.३.९.४३)

- उदयपुर अस्पतालले एक थान Washing Machine with Dryer खरिद गरी सञ्चालनमा ल्याउनुपर्नेछ ।

➤ Biomedical Technician सहितको Biomedical hub center स्थापना गर्ने (११.३.२२.६)

- प्रादेशिक अस्पताल भद्रपुर, उदयपुर अस्पताल र जिल्ला अस्पताल धनकुटाले Biomedical Technician सहितको Biomedical hub center स्थापना गरी सञ्चालन मा ल्याउनुपर्नेछ ।

○

➤ Cast Procedure Setup Room खरिद तथा व्यवस्थापन गर्ने (११.३.२२.७)

- प्रादेशिक अस्पताल भद्रपुर, उदयपुर अस्पताल र मदन भण्डारी अस्पताल तथा ट्रमा सेन्टरले Cast Procedure Set up का सामग्री खरिद गरि सञ्चालनमा ल्याउनुपर्नेछ
- Cast Procedure Set Up खरिद गर्दा USFDA Certified र ISO Certified हुनुपर्नेछ ।
- सामग्री खरीद गर्नु पुर्व स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट स्फेशिफिकेसन स्वीकृत गराउनु पर्नेछ ।

➤ अस्पतालमा सेवा निरन्तरताको लागि औजार उपकरण खरिद(११.३.९.३)

- अस्पतालमा मौजुदा औजार उपकरणहरुबाट सेवा प्रदान गर्न अपुग भए नयाँ खरिद गर्न सकिनेछ । खरिद गर्नुभन्दा अगाडि औजार उपकरणहरुको मौजुदात सूची तयार गरी चालु हालतमा रहे नरहेको हेरी संचालनमा नआउने भए मात्र प्रतिस्थापन वा औजार उपकरण नै नभएमा नयाँ खरिद गर्न सकिनेछ । अस्पतालले खरिद गर्ने औजार उपकरणको सूची न्युनतम सेवा मापदण्ड (Minimum Service Standards) लाई मध्यनजर गरी तयार गर्नुपर्नेछ । प्रादेशिक अस्पताल भद्रपुर, ईलाम अस्पताल, संखुवासभा अस्पताल , उदयपुर अस्पताल, ईनरूवा अस्पताल, मदन भण्डारी अस्पताल तथा ट्रमा सेन्टर, जिल्ला अस्पताल ताप्लेजुङ्ग, जिल्ला अस्पताल पाँचथर, जिल्ला अस्पताल धनकुटा, जिल्ला अस्पताल ओखलढुङ्गा, जिल्ला अस्पताल खोटाङ, जिल्ला अस्पताल तेहथुम , जिल्ला अस्पताल भोजपुर, जिल्ला अस्पताल सोलुखुम्बुले आवश्यक औजार उपकरणहरु यसै शीर्षकमा विनियोजित बजेटबाट गर्नुपर्नेछ ।
- सामग्री खरीद गर्नु पुर्व स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट स्फेशिफिकेसन स्वीकृत गराउनु पर्नेछ ।

सञ्चालन गर्ने निकाय	बजेट विनियोजन भएका अस्पतालहरू, प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र
प्रतिवेदन प्रणाली	बजेट विनियोजन भएका निकायहरूले प्रगति प्रतिवेदन तयार गरी स्वास्थ्य निर्देशनालय र स्वास्थ्य मन्त्रालयमा बुझाउनुपर्नेछ ।

६१. कर्मचारी करार

उपशीर्षक	विवरण								
खर्च शीर्षक नं.	२२४१९								
उद्देश्य	अस्पतालमा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रवाहका लागि आवश्यक दक्ष जनशक्तिको व्यवस्थापन गर्ने ।								
अपेक्षित उपलब्धि	पर्याप्त जनशक्ति व्यवस्थापनले अस्पतालहरूबाट प्रदान गरिने गुणस्तरीय सेवामा निरन्तरता दिन सकिनेछ ।								
सञ्चालन प्रक्रिया	<p>स्वास्थ्य कर्मचारी करारमा लिँदा सम्बन्धित निकायले प्रचलित प्रदेश स्वास्थ्य कर्मचारी करार कार्यविधि अनुसार करार सेवामा लिनुपर्ने वा निरन्तरता दिनु पर्नेछ । अस्पतालले आफैले लिन सक्ने कर्मचारी बाहेक अन्य स्वास्थ्य कर्मचारीको संख्या निर्धारण गरी सम्बन्धित निकाय समक्ष भाद्र मसान्त भित्र पठाउनुपर्नेछ । यस अन्तर्गतका शीर्षकहरूमा विनियोजित बजेटहरूबाट तोकिएका कर्मचारी बाहेक अन्य कर्मचारीलाई तलब भत्ता दिन मिल्नेछैन । अस्पताल विकास समितिबाट करारमा रहेकाहरूलाई करार म्याद थप गरि यस शीर्षकबाट तलब भत्ताको व्यवस्था गर्न पाईनेछैन ।</p> <p>बायोमेडिकल इन्जिनियर करार (२.५.१०.१)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>पद</th> <th>तह</th> <th>जम्मा संख्या</th> <th>कैफियत</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>बायोमेडिकल इन्जिनियर</td> <td>सातौँ</td> <td>४</td> <td>प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र, प्रादेशिक अस्पताल भद्रपुर, उदयपुर अस्पताल र जिल्ला अस्पताल धनकुटाले एकएक जना बायोमेडिकल इन्जिनियर करार सेवामा लिनुपर्ने वानिरन्तरता दिनुपर्नेछ ।</td> </tr> </tbody> </table> <ul style="list-style-type: none"> यस शीर्षकबाट करारमा नियुक्ति गरिएका बायोमेडिकल इन्जिनियरलाई आवश्यकताका अनुसार प्रदेश मातहतका अन्य अस्पतालमा पनि खटाउनुपर्नेछ । <p>स्वास्थ्यकर्मी करार (२.५.१०.२)</p> <p>अस्पतालहरूले यस शीर्षकमा विनियोजित बजेटबाट स्वास्थ्य सेवाका सहायकस्तरका कर्मचारी नियुक्ती गर्न वा निरन्तरता दिनुपर्नेछ ।</p> <p>सेवा निरन्तरताका लागि फिजियोथेरापिष्ट करार (२.५.१०.१३)</p>	पद	तह	जम्मा संख्या	कैफियत	बायोमेडिकल इन्जिनियर	सातौँ	४	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र, प्रादेशिक अस्पताल भद्रपुर, उदयपुर अस्पताल र जिल्ला अस्पताल धनकुटाले एकएक जना बायोमेडिकल इन्जिनियर करार सेवामा लिनुपर्ने वानिरन्तरता दिनुपर्नेछ ।
पद	तह	जम्मा संख्या	कैफियत						
बायोमेडिकल इन्जिनियर	सातौँ	४	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र, प्रादेशिक अस्पताल भद्रपुर, उदयपुर अस्पताल र जिल्ला अस्पताल धनकुटाले एकएक जना बायोमेडिकल इन्जिनियर करार सेवामा लिनुपर्ने वानिरन्तरता दिनुपर्नेछ ।						

पद	तह	जम्मा संख्या	कैफियत
फिजियोथेरापिष्ट	सातौं	४	प्रादेशिक अस्पताल भद्रपुर, उदयपुर अस्पताल, ईनरूवा अस्पताल र मदन भण्डारी अस्पताल तथा ट्रमा सेन्टरले एकएक/जना फिजियोथेरापिष्ट करारसेवामा लिनुपर्नेछ।
सेवा निरन्तरताका लागि विशेषज्ञ चिकित्सक करार (२.५.१०.१७)			
पद	तह	जम्मा संख्या	कैफियत
विशेषज्ञ चिकित्सक	नवौं	६	प्रादेशिक अस्पताल भद्रपुरले दुई जना, इलाम अस्पताल, सखुवासभा अस्पताल, उदयपुर अस्पताल र ईनरूवा अस्पतालले एक एक जना विशेष चिकित्सक करार सेवामा व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ।
सेवा निरन्तरताका लागि मेडिकल अधिकृत करार (२.५.१०.१८)			
पद	तह	जम्मा संख्या	कैफियत
मेडिकल अधिकृत	आठौं	३५	प्रादेशिक अस्पताल भद्रपुरले चार जना, ईलाम अस्पतालले जना, सखुवासभा अस्पतालले तीन जना, उदयपुर अस्पतालले जना, ईनरूवा अस्पतालले दुई जना, मदन भण्डारी अस्पताल, ट्रमा सेन्टरले तीन जना, (जिल्ला अस्पताल ताप्लेजुङ्ग, विजयपुर अस्पताल पाँचथर, जिल्ला अस्पताल धनकुटा, जिल्ला अस्पताल ओखलढुङ्गा, जिल्ला अस्पताल खोटाङ, जिल्ला अस्पताल तेह्रथुम, जिल्ला अस्पताल भोजपुर, जिल्ला अस्पताल सोलुखुम्बु) प्रत्येकमा दुई जना मेडिकल अधिकृत करार सेवामा व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ। (
मेडिकल ल्याब टेक्नोलोजिष्ट (२.५.१०.२५)			
पद	तह	जम्मा संख्या	कैफियत
मेडिकल ल्याब टेक्नोलोजिष्ट	सातौं	९	जिल्ला अस्पताल इलाम, जिल्ला अस्पताल ताप्लेजुङ्ग, जिल्ला अस्पताल पाँचथर, जिल्ला अस्पताल धनकुटा, जिल्ला अस्पताल ओखलढुङ्गा, जिल्ला अस्पताल खोटाङ, जिल्ला अस्पताल तेह्रथुम, जिल्ला अस्पताल भोजपुर, जिल्ला अस्पताल सोलुखुम्बु) प्रत्येकमा एक एक जना मेडिकल ल्याब टेक्नोलोजिष्ट करार सेवामा व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ। (

			अस्पताल सोलुखुम्बु एकएक जना मेडिकल ल्याब / टेक्नोलोजिष्ट करार सेवामा लिनुपर्नेछ ।
BMET करार (२५.१०.२६)			
पद	तह	जम्मा संख्या	कैफियत
बायोमेडिकल इक्वीपमेण्ट टेक्निसियन	पाचौं	६	प्रादेशिक अस्पताल भद्रपुर , जिल्ला अस्पताल पाँचथर, जिल्ला अस्पताल धनकुटा, जिल्ला अस्पताल सोलुखुम्बु, उदयपुर, मदन भण्डारी अस्पताल तथा ट्रमा सेन्टर, एकएक/ जना बायोमेडिकल इक्वीपमेण्ट टेक्निसियन करार सेवामा लिनुपर्नेछ ।
<p>यस शीर्षकबाट करारमा नियुक्ति गरिएका बायोमेडिकल इक्वीपमेण्ट टेक्निसियनलाई आवश्यकताका अनुसार प्रदेश मातहतका अन्य अस्पतालमा पनि खटाउनुपर्नेछ। थप जिम्मेवारी तोकिएका अस्पतालहरू निम्नानुसार छन्:</p> <ul style="list-style-type: none"> • उदयपुर अस्पताल: जिल्ला अस्पताल खोटाङ • मदन भण्डारी अस्पताल तथा ट्रमा सेन्टर: इनरूवा अस्पताल • जिल्ला अस्पताल सोलुखुम्बु: जिल्ला अस्पताल ओखलढुङ्गा • जिल्ला अस्पताल धनकुटा: जिल्ला अस्पताल भोजपुर र संखुवासभा अस्पताल • जिल्ला अस्पताल पाँचथर: जिल्ला अस्पताल ताप्लेजुङ ,तेह्रथुमइलाम अस्पताल , 			
फिजियोथेरापि सहायक करार (२५.१०.२७)			
पद	तह	जम्मा संख्या	कैफियत
फिजियोथेरापी सहायक	पाचौं	४	प्रादेशिक अस्पताल भद्रपुर, मदन भण्डारी अस्पताल, ट्रमा सेन्टर, जिल्ला अस्पताल इनरूवा र उदयपुर अस्पतालले एकएक जना फिजियोथेरापि सहायक करार सेवामा लिनुपर्नेछ ।
करार कर्मचारी पोशाक खर्च (२५.१०.६)			
अस्पतालहरूले यस शीर्षकमा विनियोजित बजेटबाट स्वास्थ्य सेवाका करारका कर्मचारीहरूलाईपोशाक खर्च दिने वा निरन्तरता दिनुपर्नेछ ।			
सञ्चालन गर्ने	स्वास्थ्य मन्त्रालय स्वास्थ्य निर्देशनालय रसवै अस्पतालहरू		

निकाय	
प्रतिवेदनप्रणाली	विज्ञापनको लागि सूचना प्रकाशन गरेको र कर्मचारी नियुक्ति भई हाजिर भएको जानकारी सम्बन्धित निकायहरूले माथिल्लो निकायमा पठाउनुपर्नेछ।

६२. आङ्ग खस्ने समस्या भएका महिलाहरूको निशुल्क शल्यक्रिया कार्यक्रम

उपशीर्षक	विवरण
खर्चशीर्षकनं.	२२५२२
कृयाकलाप कोड	२.७.२२.११
उद्देश्य	आङ्ग खस्ने समस्या (POP)बाट पिडित महिलाहरूलाई निःशुल्क उपचारको व्यवस्था मिलाउने
अपेक्षितउपलब्धि	आङ्ग खस्ने समस्या (POP)बाट पिडित महिलाहरूलाई निःशुल्कर सहज रूपमा शल्यक्रिया सेवा प्राप्त हुनेछ ।
सञ्चालनप्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • आङ्ग खस्ने समस्याको शल्यक्रिया व्यवस्थापन गर्न अस्पतालमा एक जना स्वास्थ्यकर्मी सम्पर्क व्यक्ति तोकौ जिम्मेवारी दिनुपर्नेछ । • अस्पतालले स्वास्थ्य निर्देशनालय र स्वास्थ्य कार्यालयसँग समन्वय गरी सम्भावित आङ्ग खस्ने समस्या भएका महिलाहरूको विवरण तयार गर्नुपर्नेछ । • शल्यक्रियाको मिति तय गरी सम्बन्धित स्थानीय तहलाई पत्राचार गर्ने र आम सञ्चारका माध्यमबाट सूचना प्रसारण गर्नुपर्नेछ । • अस्पतालहरूले “पाठेघर उपचार सम्बन्धी खस्ने समस्याको रोकथाम (आङ्ग) , ”(दोस्रो संशोधन २०६८) २०६५ - कार्यविधि निर्देशिकाबमोजिमको व्यवस्था र विनियोजित बजेटको परिधि भित्र रही अस्पताल स्वयंले कार्यसंचालन गर्नुपर्नेछ ।
सञ्चालनगर्नेनिकाय	प्रादेशिक अस्पताल भद्रपुर,ईलाम अस्पताल, संखुवासभा अस्पताल,उदयपुर अस्पताल,मदन भण्डारी अस्पताल तथा ट्रमा सेन्टर, जिल्ला अस्पताल धनकुटा
प्रतिवेदनप्रणाली	शल्यक्रिया गरिएका सेवाग्राहीहरूको विवरण HMIS को प्रजनन रूग्णता रजिष्टर र DHIS 2 मा प्रविष्ट गर्नुपर्नेछ । सेवाग्राहीहरूको विवरण अस्पतालहरूले त्रैमासिक रूपमा स्वास्थ्य निर्देशनालय र स्वास्थ्य मन्त्रालयमा अनिवार्य रूपमा बुभाउनुपर्नेछ ।

६३. प्रदेश स्तरीय स्वास्थ्य संस्था तथा सरकारी अस्पतालहरूको न्यूनतम सेवा मापदण्ड कार्यक्रम

उपशीर्षक	विवरण
खर्चशीर्षकनं.	२२५२२
कृयाकलाप कोड	२.७.२२.३५
उद्देश्य	गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाका लागि न्यूनतम सेवा मापदण्डको समिक्षा गर्ने र सुधारका लागि

	कार्ययोजना बनाउने ।					
अपेक्षितउपलब्धि	अस्पतालहरुबाट प्रदान गरिने सेवाहरुको गुणस्तर अभिवृद्धि हुनेछ ।					
सञ्चालनप्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल सरकार द्वारा स्वीकृत विभिन्न तहका अस्पतालहरुको न्यूनतम सेवा मापदण्ड (Minimum Service Standards) अनुसार अस्पतालमा तोकिए बमोजिम समिति गठन गर्नुपर्नेछ । उक्त समितिको बैठक प्रत्येक त्रैमासिकको पहिलो महिनामा बसी अस्पतालको सकारात्मक तथा सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरुको आन्तरिक मूल्याङ्कन र हाल सम्मको कार्यान्वयनको अवस्था बारे लेखाजोखा गरी अभिलेख राख्नुपर्नेछ । आन्तरिक मूल्याङ्कनका आधारमा सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरु पहिचान गरी कार्ययोजना बनाइ लागु गर्नुपर्नेछ । कार्ययोजनामा समयसीमा र जिम्मेवार व्यक्ति अनिवार्य तोकनुपर्नेछ । उक्त बैठक संचालन वापत प्रति व्यक्ति रु.२०० मा नबढ्ने गरी यसै शीर्षकबाट खर्च गर्न सकिनेछ । प्रत्येक वर्ष स्वास्थ्य निर्देशनालयको समन्वयमा कम्तीमा दुई पटक न्यूनतम सेवा मापदण्डको बाह्य मूल्याङ्कन गर्नुपर्नेछ र सोका लागि सम्बन्धित तालिम प्राप्त प्रशिक्षक कर्मचारीलाई परिचालन गर्न दैनिक भ्रमण भत्ता वापतको रकम यस शीर्षकबाट भुक्तानी गर्नुपर्नेछ । यस शीर्षकमा विनियोजित रकमबाट अस्पतालहरुले न्यूनतम सेवा मापदण्डमा निर्दिष्ट गरे अनुसार CME सञ्चालन गर्नुपर्नेछ । यस शीर्षकमा विनियोजित रकमबाट वार्षिक रूपमा एकपल्ट सामाजिक परिक्षण (Social Audit) गराई सोको अभिलेख राख्नुपर्नेछ । यस शीर्षकमा विनियोजित बाँकी रकमबाट कार्ययोजनामा उल्लिखित सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरुको लागि खर्च गर्न सकिनेछ । यस शीर्षकमा विनियोजित बजेटबाट कर्मचारी राख्न पाइने छैन । यस शीर्षकमा विनियोजित बजेट निम्नानुसार बाँडफाँड गरी खर्च गर्नुपर्नेछ । 					
	बजेट(हजारमा .रु)					
कृयाकलाप	बैठक	दैनिक भ्रमण भत्ता	CME	सामाजिक परिक्षण	कार्ययोजनामा उल्लिखित सुधारका लागि	जम्मा
अस्पताल	संचालन					
प्रादेशिक अस्पताल	५०	१७०	१५०	१५०	४८०	१०००

भद्रपुर						
इनरूवा अस्पताल	४०	१७०	१५०	१५०	२९०	८००
इलाम अस्पताल	४०	१७०	१५०	१५०	२९०	८००
संखुवासभा अस्पताल	४०	१७०	१५०	१५०	२९०	८००
उदयपुर अस्पताल	४०	१७०	१५०	१५०	२९०	८००
मदन भण्डारी अस्पताल तथा ट्रमा सेन्टर	४०	१७०	१५०	१००	३४०	८००
जिल्ला अस्पताल सोलुखुम्बु	२५	१७०	१००	१००	१०५	५००
जिल्ला अस्पताल ओखलढुङ्गा	२५	१७०	१००	१००	१०५	५००
जिल्ला अस्पताल खोटाङ	२५	१७०	१००	१००	१०५	५००
जिल्ला अस्पताल भोजपुर	२५	१७०	१००	१००	१०५	५००
जिल्ला अस्पताल धनकुटा	२५	१७०	१००	१००	१०५	५००
जिल्ला अस्पताल तेह्रथुम	२५	१७०	१००	१००	१०५	५००

	जिल्ला अस्पताल ताप्लेजुङ	२५	१७०	१००	१००	१०५	५००
	जिल्ला अस्पताल पाँचथर	२५	१७०	१००	१००	१०५	५००
सञ्चालनगर्नेनिकाय	सबै अस्पतालहरू						
प्रतिवेदन प्रणाली	अस्पतालहरूले प्रत्येक पटक गरेको मूल्याङ्कन र कार्ययोजनाको विस्तृत विवरण स्वास्थ्य निर्देशनालयमा र स्वास्थ्य निर्देशनालयले प्रदेश भरिको अस्पतालहरूको एकमुष्ट विवरण त्रैमासिक रूपमा स्वास्थ्य मन्त्रालयमा पठाउनुपर्नेछ ।						

६४. Maternity Waiting Home(प्रसुति प्रतिक्षा कक्ष) सञ्चालन खर्च

उपशीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	२२५२२
कृयाकलाप कोड	२.७.२२.२
उद्देश्य	गर्भवती प्रसव र सुत्केरी अवस्थामा ,जटिलता पहिचान गरि स्वास्थ्यकर्मीको निगरानीमा राख्ने अवस्थाका आमा तथा नवजातशिशुका लागि आवास सेवा उपलब्ध गराई मातृ तथा शिशु रुग्णता दर र मृत्यु दर कम गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धि	गर्भवती प्रसव तथा सुत्केरीका कारणले गर्दा हुनसक्ने जटिलताहरूको समयमै पहिचान गरी गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरूले समयमै उपचार सेवा प्राप्त गर्न आमा तथा नवजात शिशुका लागि आवास सेवा उपलब्ध हुनेछ ।
सञ्चालन प्रक्रिया	बजेट विनियोजन भएका अस्पतालहरूले नेपाल सरकार ,स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय स्वास्थ्य सेवा विभागद्वारा जारी गरिएको “हिमाली तथा पहाडी जिल्लाहरूमा गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरूका लागि आवास गृहसेवा संचालन निर्देशिका”२०७८ , बमोजिम कार्यसंचालन गर्नुपर्नेछ ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	इलाम अस्पताल, जिल्ला अस्पताल खोटाङ र भोजपुर ।
प्रतिवेदन प्रणाली	अस्पतालहरूले यस शीर्षकमा विनियोजित रकमबाट सेवा पाएका महिलाहरूको विवरण त्रैमासिक रूपमा स्वास्थ्य निर्देशनालय र स्वास्थ्य मन्त्रालय समक्ष अनिवार्य पेश गर्नुपर्नेछ ।

६५. प्रसुति जटिलताका लागि रिफरल सेवा

उपशीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षकनं.	२२५२२
कृयाकलाप कोड	२.७.२२.४
उद्देश्य	मातृ तथा नवजात शिशु मृत्यु दर न्युनिकरण गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धि	प्रसुति जटिलता भएका महिला तथा जटिल स्वास्थ्य समस्या भएका नवजात शिशुहरूको समयमै प्रेषण भइ प्रभावकारी उपचार सेवाबाट मातृ तथा नवजात शिशु मृत्यु दर न्युनिकरण हुनेछ ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> ▪ यस शीर्षकको बजेट कार्यान्वयनका लागि सर्वप्रथम एम्बुलेन्स तथा सवारी साधनको दररेट निर्धारण गर्नु पर्नेछ । ▪ यसका लागि अस्पतालले यातायात व्यवसायी, सम्बन्धित एम्बुलेन्स संचालक/चालक, स्थानीय तहका प्रतिनिधि आदिसंग छलफल गरी नजिकको रिफरल अस्पतालहरूको दुरीका आधारमा दर रेट निर्धारणको निर्णय गराउनु पर्नेछ । ▪ रिफर गर्दा सम्बन्धित अस्पतालमा व्यवस्थापन हुन नसक्ने र तत्काल उपचार आवश्यक भएका गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरूलाई आकस्मिक रूपमा रिफर गर्न सकिनेछ । ▪ यसरी रिफर भएमा प्रत्येक विरामीको रिफरलको कारण र विरामीको अवस्था खुल्ने कागजात (Partograph) को प्रतिलिपी र रिफरल स्लीपको प्रतिलिपी संलग्न गरी अस्पतालमा निवेदन दिए पश्चात प्रेषण खर्च बापतको रकम एम्बुलेन्स।सवारी साधनलाई उपलब्ध गराउनुपर्नेछ । ▪ रिफर गर्नु परेमा ड्युटीमा रहेको स्टाफले अस्पताल प्रमुख र प्रसुति विभाग प्रमुखसँग समन्वय गरी आवश्यक व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ । <p>नोट: आर्थिक रूपले अति विपन्न परिवारका तत्काल जन्मिएका नवजात शिशुलाई जटिल स्वास्थ्य समस्या देखा परे नवजात शिशु सघन उपचार कक्ष (NICU) मा भर्ना गरि उपचार गर्नु पर्ने भएमा समेत सोको रेफरका लागि यसै कार्यक्रमबाट खर्च गर्न सकिनेछ ।</p>
सञ्चालन गर्ने निकाय	ईलाम अस्पताल, सङ्खुवासभा अस्पताल, उदयपुर अस्पताल, ईनरूवा अस्पताल, मदन भण्डारी अस्पताल तथा ट्रमा सेन्टर, जिल्ला अस्पताल ताप्लेजुङ्ग, जिल्ला अस्पताल पाँचथर, जिल्ला अस्पताल धनकुटा, जिल्ला अस्पताल ओखलढुङ्गा, जिल्ला अस्पताल खोटाङ, जिल्ला अस्पताल तेह्रथुम, जिल्ला अस्पताल भोजपुर, जिल्ला अस्पताल सोलुखुम्बु ।
प्रतिवेदन प्रणाली	अस्पतालहरूले यस शीर्षकमा विनियोजित रकमबाट प्रेषण सेवा पाएका विरामीहरूको विवरण अस्पतालको सूचना पाटीमा मासिक रूपमा अद्यावधिक गरि सार्वजनिक गर्नुपर्नेछ

	र सोको प्रतिवेदन त्रैमासिक रूपमा स्वास्थ्य निर्देशनालय र स्वास्थ्य मन्त्रालय समक्ष अनिवार्य पेश गर्नुपर्नेछ ।
--	---

६६. संक्रमण रोकथाम तथा सरसफाई सामग्री खरिद

उपशीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	२७२१३
कृयाकलाप कोड	७.२.११.१
उद्देश्य	अस्पतालमा फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा संक्रमण रोकथामका लागि चाहिने औषधि तथा औषधिजन्य सामग्रीहरूको खरिद गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धि	अस्पतालहरूमा स्वास्थ्य संस्थाजन्य संक्रमण दर न्यूनीकरण हुनेछ ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<p>यस शीर्षकबाट देहाय बमोजिमका कार्यहरू सञ्चालन गर्नका निम्ति खर्च गर्न सकिनेछः</p> <ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्यजन्य फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि कभर भएको (Swing lid, Square shape)बाल्टी, प्रचलित मापदण्ड अनुसारको कलर कोड (रातो, पहेँलो र हरियो), ओ.पि.डि का लागि बाटाहरू, प्रत्येक वार्डका लागि सिरिन्ज कटर, सेफ्टी बाकस, तथा फोहोर संकलन तथा बर्गिकरणमा संलग्न कर्मचारीहरूका लागि बुट, प्लाष्टिक गाउन, चश्मा तथा पन्जाहरू खरिद तथा व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ । सङ्क्रमण न्यूनीकरणका लागि आवश्यक केमिकल्स ,क्लोरीन ,फिनेल ,साइडेक्स , हारपिक लगायत सघन उपचार कक्ष, शल्यकृया कक्ष फ्युमिगेट गर्न आवश्यक सामग्रीहरूको व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ । फोहोरमैला उत्पन्न भएको स्थल देखि व्यवस्थापन गर्ने स्थल सम्म लैजानका निम्ति चक्का भएको ट्रली खरिद गर्न सकिनेछ । फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि स्वीकृत निर्देशिका र सो सम्बन्धि मापदण्डमा उल्लेख भए अनुरूप अन्य व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	सबै अस्पतालहरू
प्रतिवेदनप्रणाली	अस्पतालहरूले त्रैमासिक विवरण स्वास्थ्य निर्देशनालय र मन्त्रालयमा पठाउनुपर्नेछ ।

६७. नयाँ भवन व्यवस्थापनका लागि औजार उपकरण खरिद

उपशीर्षक	विवरण
खर्चशीर्षक नं.	३११२२
कृयाकलाप कोड	प्रादेशिक अस्पताल भद्रपुर (११.३.९.७४) र जिल्ला अस्पताल पाँचथर (११.३.२२.११)
उद्देश्य	आधुनिक, प्रविधी मैत्री स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न अस्पतालहरूमा आवश्यक मेडिकल औजार, उपकरण व्यवस्थापन गर्ने।
अपेक्षित उपलब्धि	अस्पतालहरूमा आवश्यक मेडिकल औजार, उपकरण उपलब्ध भई सुदृढ एवं गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रवाह हुनेछ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली अनुसार स्वीकृत बजेटको परिधी भित्ररही बजेट विनियोजन भएका अस्पतालहरूले औजार उपकरणहरू खरिद गर्नुपर्नेछ। • प्रत्येक अस्पतालले खरिद कार्यका लागि प्रदेश मतहतका कार्यालयमा कार्यरत बायोमेडिकल ईन्जिनियरको पूर्ण संलग्नतामा स्पेसिफिकेसन तयार गर्नुपर्नेछ। • स्पेसिफिकेसन तयार गर्दा नेपाल सरकार स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको टेक्निकल स्पेसिफिकेसन ब्याङ्कलाई समेत आधार लिन सकिनेछ। • स्वीकृत बजेटको परिधी भित्र रही आवश्यक औजार उपकरणहरूको सुची तयार गरी स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट स्वीकृत गराउनुपर्नेछ। • औजार उपकरण खरिद गर्दा USFDA Certified र ISO Certified हुनुपर्नेछ। • खरिद प्रकृया अघि बढाउदा स्वास्थ्य मन्त्रालयसंग स्वीकृति लिनुपर्नेछ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	जिल्ला अस्पताल पाँचथर, प्रादेशिक अस्पताल भद्रपुर।
प्रतिवेदन प्रणाली	सम्बन्धित अस्पतालले प्रगति प्रतिवेदन तयार गरी स्वास्थ्य निर्देशनालय र स्वास्थ्य मन्त्रालयमा बुझाउनुपर्नेछ।

उपशीर्षक	विवरण (फर्निचर्स तथा फिक्सचर्स खरिद)
खर्च शीर्षक नं.	३११२३
कृयाकलाप कोड	जिल्ला अस्पताल पाँचथर (११.६.१३.२) र प्रादेशिक अस्पताल भद्रपुर (११.६.१३.५)
उद्देश्य	अस्पतालको भवनमा आवश्यक फर्निचर तथा फिक्सचर्सको व्यवस्थापन गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धि	अस्पतालहरूको न्यूनतम सेवा मापदण्ड अनुसार व्यवस्थापन हुनेछ ।
सञ्चालन प्रक्रिया	यस शीर्षकमा विनियोजित बजेटबाट आवश्यक फर्निचर तथा फिक्सचर्सको व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ । खरीद प्रकृया अघि बढाउ स्वास्थ्य मन्त्रालयसंग स्वीकृति लिनुपर्नेछ ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	जिल्ला अस्पताल पाँचथर ,प्रादेशिक अस्पताल भद्रपुर ।
प्रतिवेदन प्रणाली	सम्बन्धित अस्पतालले खर्चको विवरण अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य निर्देशनालय र स्वास्थ्य मन्त्रालयमा बुझाउनुपर्नेछ ।

६७. इनरुवा अस्पतालको भवनको तला थप गर्ने

उपशीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	३१११२
कृयाकलाप कोड	११.१.२.१७
उद्देश्य	जिल्ला अस्पताल इनरुवाको भवनको तला थप गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धि	अस्पतालको न्यूनतम सेवा मापदण्ड अनुसार व्यवस्थापन भई गुणस्तरिय सेवा प्रवाह हुनेछ
सञ्चालनप्रक्रिया	यस शीर्षकमा विनियोजित बजेटबाट भवनको थप तला निर्माणको लागि लागत ईस्टिमेट तयार गरी स्वास्थ्य मन्त्रालय समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ । सो पश्चात स्वास्थ्य मन्त्रालयको स्वीकृति लिई निर्माण कार्य अघि बढाउनुपर्नेछ । अस्पतालले प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ अनुसार भवन निर्माण कार्य सम्पन्न गर्नुपर्नेछ ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	जिल्ला अस्पताल इनरुवा ।
प्रतिवेदन प्रणाली	निर्माण कार्यको प्रगति प्रतिवेदनका साथै निर्माण प्रक्रियाशुरु र सम्पन्न भएको जानकारी स्वास्थ्य मन्त्रालय र स्वास्थ्य निर्देशनालयसमक्ष पठाउनुपर्नेछ ।

६८. जिल्ला अस्पताल इलामको कम्पाउन्ड वाल निर्माण

उपशीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	३१११२
कृयाकलाप कोड	११.१.२.१५
उद्देश्य	जिल्ला अस्पताल परिसरको भौतिक पुर्वाधार विकास गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धि	अस्पताल परिसर सुरक्षित हुनुका साथै न्यूनतम सेवा मापदण्ड अनुसार व्यवस्थापन भई गुणस्तरिय सेवा प्रवाहमा सहज हुनेछ ।
सञ्चालन प्रक्रिया	यस शीर्षकमा विनियोजित बजेटबाट कम्पाउन्ड वालनिर्माणको लागि लागत ईस्टिमेट तयार गरी स्वास्थ्य मन्त्रालय समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ । सो पश्चात स्वास्थ्य मन्त्रालयको स्वीकृति लिई निर्माण कार्य अघि बढाउनुपर्नेछ । अस्पतालले प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ अनुसार कम्पाउन्ड वाल निर्माण कार्य सम्पन्न गर्नुपर्नेछ ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	जिल्ला अस्पताल इलाम ।
प्रतिवेदनप्रणाली	निर्माण कार्यको प्रगति प्रतिवेदनका साथै निर्माण प्रक्रिया शुरु र सम्पन्न भएको जानकारी स्वास्थ्य मन्त्रालय र स्वास्थ्य निर्देशनालयसमक्ष पठाउनुपर्नेछ । ।

६९. जिल्ला अस्पताल वरिपरी पर्खाल निर्माण

उपशीर्षक	विवरण
खर्चशीर्षकनं.	३१११२
कृयाकलाप कोड	११.४.२२.२
उद्देश्य	जिल्ला अस्पताल परिसरको भौतिक पुर्वाधार विकास गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धि	अस्पताल परिसर सुरक्षित हुनुका साथै न्यूनतम सेवा मापदण्ड अनुसार व्यवस्थापन भई गुणस्तरिय सेवा प्रवाहमा सहज हुनेछ ।
सञ्चालन प्रक्रिया	यस शीर्षकमा विनियोजित बजेटबाट पर्खाल निर्माणको लागि लागत ईस्टिमेट तयार गरी स्वास्थ्य मन्त्रालय समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ । सो पश्चात स्वास्थ्य मन्त्रालयको स्वीकृति लिई निर्माण कार्य अघि बढाउनुपर्नेछ । अस्पतालले प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ अनुसार पर्खालनिर्माण कार्य सम्पन्न गर्नुपर्नेछ ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	जिल्ला अस्पताल ताप्लेजुङ, जिल्ला अस्पताल भोजपुर ।

प्रतिवेदन प्रणाली	निर्माण कार्यको प्रगति प्रतिवेदनका साथै निर्माण प्रक्रिया शुरु र सम्पन्न भएको जानकारी स्वास्थ्य मन्त्रालय र स्वास्थ्य निर्देशनालय समक्ष पठाउनुपर्नेछ ।।
-------------------	---

७०. Biomedical Hub सञ्चालन खर्च

उपशीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	२२५२२
कृयाकलाप कोड	२.५.११.५
उद्देश्य	स्थापना भएको Biomedical Hub को सेवा सञ्चालन निरन्तर गर्ने।
अपेक्षित उपलब्धि	अस्पतालन्यूनतम सेवा मापदण्ड अनुसार व्यवस्थापन भई गुणस्तरीय सेवा प्रवाहमा सहज हुनेछ।
सञ्चालन प्रक्रिया	Biomedical Hub Center स्थापना गर्न खरिद गरेका औजार उपकरणहरू सञ्चालन मा ल्याउनुपर्नेछ । Biomedical Technician द्वारा Biomedical Hub Center सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रादेशिक अस्पताल भद्रपुर, उदयपुर अस्पताल र जिल्ला अस्पताल धनकुटा।
प्रतिवेदन प्रणाली	सेवा पाएका बिरामीहरूको विवरणर सो को प्रतिवेदन त्रैमासिक रूपमा स्वास्थ्य निर्देशनालय र स्वास्थ्य मन्त्रालय समक्ष अनिवार्य पेश गर्नुपर्नेछ।

७१. आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र/अस्पतालहरुको न्यूनतम सेवा मापदण्डको अनुगमन

कार्यक्रमको नाम:	आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र/अस्पतालहरुको न्यूनतम सेवा मापदण्डको अनुगमन (खर्च शीर्षक २२५२२, कोड २.५.११.१९)
उपशीर्षक	विवरण
उद्देश्य	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रहरु तथा अस्पतालले प्रदान गर्ने न्यूनतम सेवाको मापदण्डको मापन गरी तोकिएको मापदण्ड पुरा गर्न सहयोग गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धि	अस्पताल तथा जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रहरुको स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धि तोकिएको राष्ट्रिय मापदण्डको मापन भई स्वास्थ्य सेवाहरुको प्रभावकारीतामा वृद्धि हुनेछ ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश मातहतका अस्पताल तथा जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रहरुमा MSS मापनको कार्य अर्ध-वार्षिक रुपमा गर्नु पर्दछ । • यस कार्यक्रम अन्तर्गत आयुर्वेद अस्पताल तथा जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रहरुमा MSS सुधारका लागि विवरण संकलन तथा प्रतिवेदन तयार गरी पुस्तिका प्रकाशन गर्नु पर्नेछ । • विस्तृत कार्ययोजना तयार गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु अगावै अस्पताल तथा जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रहरुसंग समन्वय र पत्राचार गर्नुपर्दछ । • कार्ययोजना अनसार नेपाल सरकार, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले तयार गरेको न्यूनतम सेवा मापदण्ड निर्देशिका बमोजिमको टोली तयार गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्दछ । • कार्यक्रमका लागि स्वास्थ्य मन्त्रालय, कोशी प्रदेश र आयुर्वेद विभागसंग समन्वय गर्ने तथा प्रदेशभित्र स्वास्थ्य सेवाको न्यूनतम सेवा मापदण्ड कार्यान्वयनको क्षेत्रका क्रियाशील निकायलाई समेत सहभागी गराउन सकिनेछ । • स्वास्थ्य मन्त्रालयले कार्यक्रमको अनुगमन गर्नेछ ।
बजेट बाँडफाँड	बजेट अख्तियारीमा भए बमोजिम ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	स्वास्थ्य निर्देशनालय, धनकुटा ।
सन्दर्भ सामाग्री	निर्देशिका, कार्यविधि, मापदण्ड आदि तथा अन्य प्रचलित ऐन नियम ।

७२. आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम सम्बन्धि समन्वयात्मक समीक्षा

कार्यक्रमकोनाम:	आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम सम्बन्धि समन्वयात्मक समीक्षा (खर्च शीर्षक २२५२२, कोड २.७.२२.१३१)
-----------------	---

उपशीर्षक	विवरण
उद्देश्य	जिल्लामा रहेका आयुर्वेद संस्थाहरुबाट सञ्चालित आयुर्वेद सेवा कार्यक्रमहरुको समीक्षा गरी सेवा प्रवाहमा गुणस्तरीयता र प्रभावकारीतामा वृद्धि गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धि	आयुर्वेद सेवा कार्यक्रमहरुलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न सहयोग पुग्नेछ ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला भित्रका आयुर्वेद औषधालयहरु तथा नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्रका प्रमुख हरुको उपस्थितिमा समन्वयात्मक छलफल गरी अघिल्लो आ.वमा सञ्चालित कार्यक्रमहरुको समीक्षा र आगामी आ.वमा सञ्चालन गर्नुपर्ने कार्यक्रमहरुको योजना तर्जुमा समेत गर्ने । संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारबाट उपलब्ध भएका कार्यक्रमका विषयमा छलफल गर्दै राज्यबाट प्रत्याभुत गरीएको आधारभुत आयुर्वेद सेवा समेतलाई थप सुदृढ गर्दै प्रभावकारी सेवा प्रदान गर्ने विषयमा छलफल गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड	बजेट अख्तियारीमा भए बमोजिम ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रहरु ।
सन्दर्भ सामग्री	निर्देशिका, कार्यविधि, मापदण्ड आदि तथा अन्य प्रचलित ऐन नियम ।

७३. महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुका लागि आयुर्वेद सेवा सम्बन्धि अभिमुखीकरण कार्यक्रम

कार्यक्रमको नाम:	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुका लागि आयुर्वेद सेवा सम्बन्धि अभिमुखीकरण कार्यक्रम (खर्च शीर्षक २२५२२, कोड २.७.२२.८५)
उपशीर्षक	विवरण
उद्देश्य	समुदायमा आयुर्वेद सेवा सम्बन्धि ज्ञानको अभिवृद्धि गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धि	आयुर्वेद सेवा सम्बन्धि समुदायमा प्रचार प्रसार भई आयुर्वेद संस्थाहरुमा सेवाग्राहीहरुको संख्यामा वृद्धि हुने ।

सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> जिल्लामा आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र/ आयुर्वेद औषधालय/ सेवा केन्द्र रहेको पालिका संग समन्वय गरेर कार्यरत महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूको विवरण तयार गर्ने । जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रले सोही पालिकामा रहेका महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूलाई सहभागी गराई आयुर्वेद चिकित्सा माथि प्रकाश पाउँदा आयुर्वेद सेवा सम्बन्धि अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने । आयुर्वेद संस्था रहेका जिल्ला स्थित अन्य पालिकाहरूमा जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रबाट एक जना संयोजक एवं सम्बन्धित आयुर्वेद संस्थाको समन्वयमा बजेटको परिधी भित्र रही यो अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड	बजेट अख्तियारीमा भए बमोजिम ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, आयुर्वेद औषधालय, नागरीक आरोग्य सेवा केन्द्र ।
सन्दर्भ सामाग्री	निर्देशिका, कार्यविधि, मापदण्ड आदि तथा अन्य प्रचलित ऐन नियम ।

७४. आयुर्वेद अस्पताल सञ्चालन सुदृढीकरण

कार्यक्रमको नाम:	आयुर्वेद अस्पताल सञ्चालन सुदृढीकरण (खर्च शीर्षक २२५२२, कोड २.७.२२.७९)
उपशीर्षक	विवरण
उद्देश्य	आयुर्वेद संस्थाहरूमा चालु आ.वमा बजेट कार्यक्रममा नरहेका वा अपुग भएको क्रियाकलापमा Minimum Service Standard प्राप्ति लागि आवश्यक कार्य गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धि	आयुर्वेद अस्पतालहरूबाट प्रदान गरिने सेवाको गुणस्तरमा वृद्धि हुने ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> आयुर्वेद संस्थाहरूको Minimum Service Standard ले तोकेको लक्ष्य प्राप्ति लागि सोही अनुसारका सामग्री, AMIS व्यवस्थापन, मेसिनरी औजार, फर्निचर, लगायत आवश्यक क्रियाकलाप सञ्चालन एवं व्यवस्थापन गर्ने । प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ अनुसार खरिद गरि व्यवस्थापन गर्ने । खरीद प्रकृया अघि बढाउदा स्वास्थ्य मन्त्रालयको स्वीकृति लिनुपर्नेछ ।
बजेट बाँडफाँड	बजेट अख्तियारीमा भए बमोजिम ।

सञ्चालन गर्ने निकाय	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, प्रादेशिक आयुर्वेद अस्पताल, लखनपुर ।
सन्दर्भ सामाग्री	निर्देशिका, कार्यविधि, मापदण्ड आदि तथा अन्य प्रचलित ऐन नियम ।

७५. चिकित्सक स्वास्थ्यकर्मी तथा हेल्पर करार

कार्यक्रमको नाम:	चिकित्सक स्वास्थ्यकर्मी तथा हेल्पर करार (खर्च शीर्षक २२४१३, कोड २.५.७.१०)																																																		
उपशीर्षक	विवरण																																																		
उद्देश्य	आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा सेवाको सुदृढीकरण तथा विस्तार गर्ने ।																																																		
अपेक्षित उपलब्धि	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रहरु तथा अस्पतालमा आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा सेवाको सुदृढीकरण तथा विस्तार भएको हुनेछ ।																																																		
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ र प्रचलित प्रदेश स्वास्थ्य कर्मचारी करार कार्यविधि अन्तर्गत रहेर आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र तथा अस्पतालहरुमा जनशक्ति करार सेवामा लिनुपर्ने तथा गत आ.व. मा नियुक्ति भई कार्यरत रहेकालाई कार्यसम्पादनको आधारमा निरन्तरता दिन सकिनेछ । आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा सेवाको सुदृढीकरण तथा विस्तार गर्ने प्रयोजनका लागि तपसील बमोजिम जनशक्ति करार सेवामा लिई सेवा सञ्चालन गर्ने । <p>क. जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रमोरंग ,</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>क्रसं.</th> <th>पद</th> <th>तह</th> <th>संख्या</th> <th>कैफियत</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१.</td> <td>कन्सल्टेण्ट आयुर्वेद विज्ञ</td> <td>नवौं</td> <td>१</td> <td></td> </tr> <tr> <td>२.</td> <td>आयुर्वेद चिकित्सक</td> <td>आठौं</td> <td>१</td> <td></td> </tr> <tr> <td>३.</td> <td>होमियोप्याथी चिकित्सक</td> <td>आठौं</td> <td>१</td> <td></td> </tr> <tr> <td>४.</td> <td>होमियोप्याथी चिकित्सा सहायक</td> <td>पाँचौं</td> <td>१</td> <td></td> </tr> <tr> <td>५.</td> <td>स्टाफ नर्स</td> <td>पाँचौं</td> <td>१</td> <td></td> </tr> <tr> <td>६.</td> <td>अनमी</td> <td>चौथो</td> <td>३</td> <td></td> </tr> <tr> <td>७.</td> <td>वैद्य</td> <td>चौथो</td> <td>३</td> <td></td> </tr> <tr> <td>८.</td> <td>कास.</td> <td>श्रेणी विहिन</td> <td>२</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>ख. जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रझापा ,</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>क्रसं.</th> <th>पद</th> <th>तह</th> <th>संख्या</th> <th>कैफियत</th> </tr> </thead> <tbody> </tbody> </table>	क्रसं.	पद	तह	संख्या	कैफियत	१.	कन्सल्टेण्ट आयुर्वेद विज्ञ	नवौं	१		२.	आयुर्वेद चिकित्सक	आठौं	१		३.	होमियोप्याथी चिकित्सक	आठौं	१		४.	होमियोप्याथी चिकित्सा सहायक	पाँचौं	१		५.	स्टाफ नर्स	पाँचौं	१		६.	अनमी	चौथो	३		७.	वैद्य	चौथो	३		८.	कास.	श्रेणी विहिन	२		क्रसं.	पद	तह	संख्या	कैफियत
क्रसं.	पद	तह	संख्या	कैफियत																																															
१.	कन्सल्टेण्ट आयुर्वेद विज्ञ	नवौं	१																																																
२.	आयुर्वेद चिकित्सक	आठौं	१																																																
३.	होमियोप्याथी चिकित्सक	आठौं	१																																																
४.	होमियोप्याथी चिकित्सा सहायक	पाँचौं	१																																																
५.	स्टाफ नर्स	पाँचौं	१																																																
६.	अनमी	चौथो	३																																																
७.	वैद्य	चौथो	३																																																
८.	कास.	श्रेणी विहिन	२																																																
क्रसं.	पद	तह	संख्या	कैफियत																																															

१.	आयुर्वेद चिकित्सक	आठौं	१	
२.	फिजियोथेरापी असिष्टेण्ट	पाँचौं	१	
३.	स्टाफ नर्स	पाँचौं	१	

ग. जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रइलाम ,

क्रसं.	पद	तह	संख्या	कैफियत
१.	आयुर्वेद चिकित्सक	आठौं	१	
२.	स्टाफ नर्स	पाँचौं	१	
३.	अनमी	चौथो	२	
४.	वैद्य	चौथो	३	
५.	कास.	श्रेणी विहिन	२	

घ. जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रउदयपुर ,

क्रसं.	पद	तह	संख्या	कैफियत
१.	कन्सल्टेण्ट आयुर्वेद विज्ञ	नवौं	१	
२.	होमियोप्याथी चिकित्सक	आठौं	१	
३.	होमियोप्याथी चिकित्सा सहायक	पाँचौं	१	
४.	स्टाफ नर्स	पाँचौं	१	
५.	वैद्य	चौथो	१	

ङ. जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रपाँचथर ,

क्रसं.	पद	तह	संख्या	कैफियत
१.	आयुर्वेद चिकित्सक	आठौं	१	
२.	अनमी	चौथो	२	
३.	कास.	श्रेणी विहिन	१	

च. जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रसुनसरी ,

क्रसं.	पद	तह	संख्या	कैफियत
१.	आयुर्वेद चिकित्सक	आठौं	१	

	छ. प्रादेशिक अस्पतालभद्रपुर ,			
	क्रसं.	पद	तह	संख्या
	१.	होमियोप्याथी चिकित्सक	आठौं	१
	२.	होमियोप्याथी चिकित्सा सहायक	पाँचौं	१
	कैफियत			
	ज. मदन भण्डारी अस्पताल तथा ट्रमा सेन्टरमोरंग ,उर्लावारी ,			
	क्रसं.	पद	तह	संख्या
	१.	होमियोप्याथी चिकित्सक	आठौं	१
	२.	होमियोप्याथी चिकित्सा सहायक	पाँचौं	१
	कैफियत			
<ul style="list-style-type: none"> • यस अन्तर्गतका शीर्षकहरूमा विनियोजित बजेटहरूबाट तोकिएका कर्मचारी बाहेक अन्य कर्मचारीलाई तलब भत्ता दिन मिल्नेछैन । • सेवा करारमा भएका कर्मचारीको कार्यसम्पादनको नियमित मुल्याङ्कन र अनुगमन गर्ने । • आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा सेवाको सुदृढीकरण तथा विस्तार भएका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सेवा प्रयोजनका लागि AMIS मा तोकिए बमोजिमको फाराम बनाउने र नियमित प्रतिवेदन स्वास्थ्य निर्देशनालयमा पठाउने । 				
बजेट बाँडफाँड	बजेट अख्तियारीमा भए बमोजिम । (जनशक्तिको लागि पारिश्रमिक तथा चाडपर्व खर्च समेत समावेश गरीएको)			
सञ्चालन गर्ने निकाय	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, मोरङ, झापा, सुनसरी, इलाम, उदयपुर र पाँचथर तथा मदनभण्डारी अस्पताल तथा ट्रमा सेन्टर, उर्लावारी एवं प्रादेशिक अस्पताल, भद्रपुर ।			
सन्दर्भ सामाग्री	निर्देशिका, कार्यविधि, मापदण्ड आदि तथा अन्य प्रचलित ऐन नियम ।			

७६. भवन निर्माणको लागि DPR तयार

कार्यक्रमको नाम:	भवन निर्माणको लागि DPR तयार (खर्च शीर्षक ३११३५, कोड ११.५.२४.१)
उपशीर्षक	विवरण
उद्देश्य	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रको भवन निर्माणार्थ DPR तयार गर्ने ।

अपेक्षित उपलब्धि	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रको भवन निर्माणार्थ DPR तयार भई भवन निर्माणको मार्ग प्रशस्त हुने ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रको भवन निर्माणका लागि जग्गा नभएमा मापदण्ड बमोजिमको उपयुक्त जग्गा प्राप्तिको सुनिश्चितता गर्ने । जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रको निर्माण गर्ने कार्यका लागि स्वास्थ्य मन्त्रालय, विराटनगर संगको समन्वय एवं स्वीकृतिमा तयार पारिएको TOR को आधारमा Detail project Report (DPR) गर्ने । TOR का लागि हुने खर्च समेत यसै कार्यक्रममा समावेश गरीएको । Detail project Report (DPR) को लागि प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन ,२०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली,२०६४ मा भएको व्यवस्था बमोजिम DPR गर्ने कानुनी मान्यता प्राप्त फर्म कम्पनि संग सम्झौता गरि सेवा खरिद गर्ने । अध्ययनबाट प्राप्त प्रतिवेदनहरु स्वीकृतिका लागि स्वास्थ्य मन्त्रालय, कोशी प्रदेश, विराटनगरमा पेश गर्नु पर्नेछ ।
बजेट बाँडफाँड	बजेट अख्तियारीमा भए बमोजिम ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, सुनसरी ।
सन्दर्भ सामाग्री	निर्देशिका, कार्यविधि, मापदण्ड आदि तथा अन्य प्रचलित ऐन नियम ।

७७. आयुर्वेद औषधि खरिद

उपशीर्षक	विवरण
खर्च शीर्षक नं.	२७२९३
कृयाकलाप कोड	७.२.९.८
उद्देश्य	प्रदेश अन्तर्गत सञ्चालित आयुर्वेद अस्पतालहरुका लागि आवश्यक आयुर्वेद औषधिखरिद गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धि	आयुर्वेद अस्पतालहरुबाट सेवा लिने विरामीहरुले निःशुल्क रुपमा आयुर्वेद औषधि प्राप्त गर्नेछन ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेश अन्तर्गत सञ्चालित आयुर्वेद अस्पतालहरुसँगको समन्वयमा आवश्यक पर्ने औषधीका प्रकार र परिमाण निर्धारण गर्नुपर्नेछ । औषधि खरिद गर्दा GMP Certified कम्पनी र खरिद पश्चात औषधीको गुणस्तर यकिन सम्बन्धित जनशक्तिबाट गराउनुपर्नेछ । चूर्ण औषधीहरुको हकमा मान्यताप्राप्त औषधी परिक्षण प्रयोगशालाबाट microbial test comply भएको प्रमाणपत्र अनिवार्य पेश गर्नुपर्नेछ ।

	<ul style="list-style-type: none"> • खरिद भएका औषधिहरू प्रदेशमातहतका सबै आयुर्वेद अस्पतालहरूसम्म ढुवानी गर्नुपर्नेछ । • प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ मा व्यवस्था भए बमोजिमका प्रकृया अपनाइ खरिद कार्य गर्नुपर्नेछ ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र विराटनगर
प्रतिवेदन प्रणाली	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रले औषधी खरिद तथा ढुवानी पश्चात सोको विवरण स्वास्थ्य मन्त्रालयलाई पठाउनुपर्नेछ । • प्रदेश मातहतका आयुर्वेद अस्पतालहरूले औषधि वितरणको मासिक विवरणको अभिलेख राखी स्वास्थ्य निर्देशनालय र स्वास्थ्य मन्त्रालय समक्ष प्रतिवेदन पठाउनु पर्नेछ ।

७८. होमियोप्याथी औषधि खरीद

कार्यक्रमकोनामः	होमियोप्याथी औषधि खरीद (खर्च शीर्षक २७२१३, कोड ७.२.९.६)
उपशीर्षक	विवरण
उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none"> • मुख्य रूपमा देखिने रोगहरूको प्राथमिकता अनुसार निरन्तर व्यवस्था हुनेगरी होमियोप्याथी औषधि खरिद गर्ने । • निःशुल्क औषधि सहितको सेवा निरन्तर प्रवाह गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धि	आवश्यक सेवा र औषधिको नियमित उपलब्धता हुनेछ ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • होमियोप्याथी औषधि खरीद गर्दा जनस्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०७७ को आधारभूत स्वास्थ्य सेवा (होमियोप्याथी) मा उल्लेख भएका रोगहरूलाई प्राथमिकतामा राखेर खरीद गर्नुपर्नेछ । • प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली , २०६४ अनुसार होमियोप्याथी औषधिहरू खरिद गर्ने । • खरिद गरिएका औषधि सामग्रीहरूको आम्दानी बाँधी दाखिला प्रतिवेदन निर्देशनालयमा पेश गर्ने । • खरीद प्रकृया अघि बढाउदा स्वास्थ्य मन्त्रालयको स्वीकृति लिनुपर्नेछ ।
बजेट बाँडफाँड	बजेट अख्तियारीमा भए बमोजिम ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, मोरङ एवं उदयपुर, प्रादेशिक अस्पताल, भद्रपुर र मदन भण्डारी अस्पताल तथा ट्रमा सेन्टर, उर्लावारी ।

सन्दर्भ सामाग्री	निर्देशिका, कार्यविधि, मापदण्ड आदि तथा अन्य प्रचलित ऐन नियम ।
------------------	---

७९. निःशुल्क विशेषज्ञ आयुर्वेद स्वास्थ्य शिविर

कार्यक्रमको नाम:	निःशुल्क विशेषज्ञ आयुर्वेद स्वास्थ्य शिविर (खर्च शीर्षक २२५२२, कोड २.७.२२.२९३)
उपशीर्षक	विवरण
उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेशमा आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवाको पहुँचबाट टाढा रहेका समुदायहरूमा विशेषज्ञ सेवा सहितको निःशुल्क आयुर्वेद स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धि	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेशमा आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवाको पहुँचबाट टाढा रहेका समुदायको विशेषज्ञ आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवामा पहुँच अभिवृद्धि हुनुका साथै थप उपचारका लागि प्रादेशिक आयुर्वेद अस्पतालमा प्रेषण हुनेछ ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • कोशी प्रदेश भित्र सेवाको पहुँचबाट टाढा रहेका जनसमुदायको बसोबास क्षेत्रमा विशेषज्ञ आयुर्वेद स्वास्थ्य शिविर सञ्चालनको योजना तयार गर्ने । • स्वास्थ्य मन्त्रालय, स्वास्थ्य निर्देशनालय, स्वास्थ्य कार्यालय र जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र तथा स्थानिय तहसंग आवश्यक समन्वय गरी विशेषज्ञ आयुर्वेद स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्ने । • शिविर सञ्चालन गर्नु पूर्व कम्तिमा १५ दिन अगाडि देखि प्रचारप्रसार गर्ने । • शिविर सञ्चालन गर्दा विभिन्न विशेषज्ञ सेवा सहितको सेवा प्रदान गर्नु पर्नेछ । • शिविरलाई आवश्यक पर्ने औषधिहरू समेत यसै कार्यक्रमबाट खरिद गर्नुपर्नेछ ।
बजेट बाँडफाँड	बजेट अख्तियारीमा भए बमोजिम ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रादेशिक आयुर्वेद अस्पताल, लखनपुर, झापा ।
सन्दर्भ सामाग्री	निर्देशिका, कार्यविधि, मापदण्ड आदि तथा अन्य प्रचलित ऐन नियम ।

८०. आयुर्वेद चिकित्सकहरूलाई CME कार्यक्रम

कार्यक्रमकोनाम:	आयुर्वेद चिकित्सकहरूलाई CME कार्यक्रम (खर्च शीर्षक २२५२२, कोड २.५.११.१८)
उपशीर्षक	विवरण
उद्देश्य	आयुर्वेद चिकित्सकहरूका लागि Continue Medical Education (CME) कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।

अपेक्षित उपलब्धि	यस क्रियाकलापले गर्दा आयुर्वेद चिकित्सकहरू बीचमा ज्ञान सीपको आदान प्रदान भई प्रादेशिक आयुर्वेद अस्पताल तथा स्वास्थ्य केन्द्रहरूबाट प्रवाह हुने सेवाहरूमा थप सुधार भएको हुनेछ तथा सेवाग्राहीहरूले गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गर्नेछन् ।
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • प्रत्येक पन्ध्र दिनमा अनलाइन मार्फत कक्षा सञ्चालनका लागि समय तालिका तयार गर्ने र कक्षा सञ्चालनका लागि आयुर्वेद चिकित्सकहरूलाई संलग्न गराउने भूमिका अस्पताल प्रमुखले निर्वाह गर्नु पर्नेछ । • प्रत्येक पन्ध्र दिनमा अनलाइन कक्षा सञ्चालन गर्दा कुनै निश्चित बार एवं समय तोकी सबै चिकित्सकहरूलाई सहभागी हुने व्यवस्था गर्ने । • बजेटको परिधि भित्र रही CME कक्षा सहजिकरण गर्ने व्यक्तिलाई सहजिकरण बापतको भत्ता दिने । • विनियोजन भएको रकम प्रचलित आर्थिक प्रशासन सम्बन्धि ऐन, नियम, कार्यविधि, मापदण्ड बमोजिम खर्च गर्ने । • CME सञ्चालन भएको दिन अस्पताल तथा स्वास्थ्य केन्द्रको न्यूनतम सेवा मापदण्डहरूको वारेमा समेत छलफल गर्न सकिने । • CME सञ्चालनका लागि एउटा छुट्टै अभिलेख /निर्णय पुस्तिका राखी त्यसमा सञ्चालन गरीएको मिति, समय, संयोजक/प्रमुखको नाम, सहभागीहरूको नाम, थर , पद, संस्था सहितको विवरण, कार्यक्रममा उठेका तथा छलफल भएका मुख्य मुख्य विषयबस्तुहरू क्रमबद्ध रूपमा उल्लेख गरी संयोजक/प्रमुखबाट प्रमाणित गराई दुरुस्त राख्ने । • यसको प्रतिवेदन नियमित रूपमा स्वास्थ्य मन्त्रालय, कोशी प्रदेश विराटनगरमा पेश गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड	बजेट अख्तियारीमा भए बमोजिम ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रादेशिक आयुर्वेद अस्पताल, लखनपुर, झापा ।
सन्दर्भ सामाग्री	निर्देशिका, कार्यविधि, मापदण्ड आदि तथा अन्य प्रचलित ऐन नियम ।

८१. कार्यालय परिसरमा नमुना जडीबुटी उद्यान निर्माण

कार्यक्रमकोनामः	कार्यालय परिसरमा नमुना जडीबुटी उद्यान निर्माण (खर्च शीर्षक २२५२२, कोड २.७.२५.८)
उपशीर्षक	विवरण
उद्देश्य	आयुर्वेद संस्थामा आएका सेवाग्राहीहरूलाई स्थानीय स्तरमा उपलब्ध जडिबुटीहरूको

	पहिचान, कृषि, संरक्षण तथा प्रयोग सम्बन्धि जानकारी हुने ।
अपेक्षित उपलब्धि	अस्पताल परिसरमा स्थानीय स्तरमा उपलब्ध जडिबुटीहरूको उद्यान व्यवस्थापन हुने एवं सेवा ग्राहीलाई उपलब्ध जडिबुटीको पहिचान तथा प्रयोगको बारेमा जानकारी हुने
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • स्थानीय स्तरमा उपलब्ध हुने उपयोगी जडिबुटीहरूको सुची तयार गर्ने । • उपलब्ध जडिबुटीहरू अस्पताल परिसरमा भएको खाली जग्गामा लगाउने व्यवस्था गर्ने । • प्रचलित नियमानुसार खरिद प्रक्रिया अपनाई जडिबुटी खरिद गर्ने । • जडिबुटीहरूको परिचय खुल्ने गरि लेबलिंग गरि नियमित संरक्षण, सम्बर्धन तथा व्यवस्थापन गर्ने ।
बजेट बाँडफाँड	बजेट अख्तियारीमा भए बमोजिम ।
सञ्चालन गर्ने निकाय	प्रादेशिक आयुर्वेद अस्पताल, लखनपुर, झापा ।
सन्दर्भ सामग्री	निर्देशिका, कार्यविधि, मापदण्ड आदि तथा अन्य प्रचलित ऐन नियम ।